

Programació del departament de Ciències Socials

**Geografia i Història
Economia**

**Curs 2021/2022
IES Binissalem**

Aprovada el

Membres del departament	Correu electrònic	Altres
Magdalena Ribes Jaume	mribesjaume@iesbinissalem.net	Cap de departament. Tutora
Jordi Maíz Chacón	jmaizchacon@iesbinissalem.net	Cap d'Estudis adjunt
Joana Maria Llinàs Mas	jllinasmass@iesbinissalem.net	Tutora 2n ESO
Josep Jansà Dubon	josepjansa@iesbinissalem.net	Tutor 3r ESO
Inmaculada Suau López Tutora 1r ESO	isuaulopez@iesbinissalem.net	Coordinadora extraescolars.
Miquel Forteza Fuster	mfortezafuster@iesbinissalem.net	Tutor 3r ESO F
Sílvia Mateu Salas	smateusalas@iesbinissalem.net	Professora
Maria Isabel Orell Azaustre	morellazaustre@iesbinissalem.net	Cap subdepartament economia
Bartomeu Coll Amengual	bcollamengual@iesbinissalem.net	Secretari i professor d'economia
Magdalena Ribot Font	mrivotfont@iesbinissalem.net	Professora economia

1 Apartats de la programació didàctica del departament

1 Matèries GEOGRAFIA I HISTÒRIA i ECONOMIA(ESO)

1.1 Contribució de les matèries de Geografia, Història i Economia a l'adquisició de les competències clau.

1.2 Procediments d'avaluació i criteris de qualificació de l'aprenentatge.

1.3 Instruments d'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge.

1.4 Criteris i procediments d'avaluació.

1.5 Matèria GEOGRAFIA I HISTÒRIA 1r ESO

1.5.1 Finalitat de l'àmbit artístic i social

1.5.2 Contribució de la matèria al desenvolupament de les competències

1.5.3 Objectius competencials de l'àmbit social i artístic

1.5.4 Criteris d'avaluació i qualificació

1.6 GEOGRAFIA I HISTÒRIA 2 ESO

1.6.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

1.6.2 Seqüència dels continguts

1.6.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació amb els estàndards d'aprenentatge corresponents

1.7 GEOGRAFIA I HISTÒRIA 3 ESO

1.7.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

1.7.2 Seqüència dels continguts

1.7.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació amb els estàndards d'aprenentatge corresponents

1.8.EMPREDORIA 3 ESO

1.8.1. Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

1.8.2 Seqüència dels continguts

1.8.3.Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació amb els estàndards d'aprenentatge corresponents

1.9. GEOGRAFIA I HISTÒRIA 4 ESO

1.9.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

1.9.2 Seqüència dels continguts

1.9.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació amb els estàndarts d'aprenentatge corresponents

1.10. EMPRENEDORIA 4 ESO

1.10.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius específics de la matèria. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

1.10.2 Seqüència dels continguts

1.10.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació amb els estàndards d'aprenentatge corresponents

1.11. ECONOMIA 4 ESO

1.11.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

1.11.2 Seqüència dels continguts

1.11.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació amb els estàndards d'aprenentatge corresponents

2. Matèries GEOGRAFIA I HISTÒRIA, ECONOMIA (BATXILLERAT)

2.1. HISTÒRIA DEL MÓN CONTEMPORANI 1r BATXILLERAT

2.1.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

2.1.2 Seqüència dels continguts

2.1.3 Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable

2.2 ECONOMIA 1r BATXILLERAT

2.2.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

2.2.2 Seqüència dels continguts

2.2.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació amb els estàndards d'aprenentatge corresponents

2.3 HISTÒRIA DE L'ART 2n BATXILLERAT

2.3.1. Objectius específics

2.3.2 Seqüència de continguts

2.3.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació amb els estàndarts d'aprenentatge corresponents

2.4 GEOGRAFIA D'ESPANYA 2n BATXILLERAT

2.4.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

2.4.2 Seqüència dels continguts

2.4.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació amb els estàndarts d'aprenentatge corresponents

2.5. ECONOMIA DE L'EMPRESA 2n BATXILLERAT

2.5.1. Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

2.5.2. Seqüència dels continguts

2.5.3. Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació amb els estàndarts d'aprenentatge corresponents

2.6. HISTÒRIA D'ESPANYA 2n BATXILLERAT

2.6.1. Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

2.6.2. Seqüència dels continguts

2.6.3. Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació amb els estàndards d'aprenentatge corresponents

3. PROCEDIMENTS DE SUPORT I DE RECUPERACIÓ.

3.1 Pla de suport als alumnes repetidors

3.2 Pla de suport als alumnes amb matèries pendents dels cursos anteriors.

4 . ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS QUE ES PRETENEN FER DES DE L'EQUIP DOCENT.

5. ADAPTACIONS NECESSÀRIES PER ATENDRE L'ALUMNAT AMB NESE

5.1 Plans d'actuació.

5.2 Criteris per a l'elaboració de les Adaptacions Curriculars.

5.3 Mesures individuals de suport en vistes al desenvolupament de les competències i l'assoliment dels objectius

6. SEGUIMENT DE LA PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA. INDICADORS D'ASSOLIMENT.

7. Prevenció de la violència de gènere, de la violència terrorista i de qualsevol forma de violència, racisme o xenofòbia, inclòs l'estudi de qualsevol crim contra la humanitat.

1. Matèria GEOGRAFIA I HISTÒRIA I ECONOMIA (ESO).

Contribució de les matèries de Geografia i Història i Economia a l'adquisició a les competències clau.

● Geografia i Història.

Les competències clau dins l'àmbit social fan referència a les capacitats que fan que l'alumnat sigui capaç de resoldre problemes a partir de l'aplicació de coneixements científics que proporciona la matèria de ciències socials: geografia i història. Ser competent significa per tant, adquirir les eines necessàries per situar-se en el món des d'un punt de vista geogràfic i històric i interpretar els problemes i les dinàmiques socials, per tal d'esdevenir persones que siguin capaces d'intervenir activament i de manera crítica en una societat en canvi continuu.

Les competències que es treballen són:

Competència Lingüística (CL)

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i en tecnologia (CMCT)

Competència digital (CD)

Aprendre a aprendre (AA)

Competències socials i cíviques (CSC)

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor (SISE)

Consciència i Expressions culturals (CEC)

L'aprenentatge de les ciències socials fa necessari crear escenaris on l'alumnat esdevingui actiu en el seu aprenentatge. Per aquest motiu les activitats han de provocar curiositat en l'alumnat, proposar reptes i donar temps per investigar i reflexionar. A més s'han de desenvolupar destreses que permetin a l'alumnat desenvolupar la seva autonomia i iniciativa, contribuint així al desenvolupament d'aquestes dues competències clau (AA) i (SISE).

Amb la intenció de donar una visió sintètica de cada àmbit (o àrea) curricular es presenten un conjunt d'indicadors relacionats amb les principals competències que es treballen des de l'àrea de ciències socials.

- Els coneixements socials es fonamenten en primer terme en la simbologia, que permet interpretar les informacions cartogràfiques i gràfiques en general. CSC, CMCT
- La vinculació amb el propi territori implica el coneixement dels seus trets identificatius, tant històrics com artístics i culturals en general. CSC, CEC
- La identificació amb el territori proper es complementa amb el coneixement i respecte per altres realitats físiques i culturals. CSC, CES
- Inherent als aprenentatges socials hi ha el desenvolupament de l'esperit crític com a font de realització i d'independència personal. Això implica des de tenir sentit (positiu) de la realitat fins a ser capaç d'observar i d'acceptar la crítica, recollint punts de vista diferents, així com saber interpretar els drets i deures de caire polític i social. CSC, SISE
- Els aprenentatges socials es veuen com a possibilitadors de la participació social que comporta conèixer la legislació i el funcionament de les institucions socials, per així arribar a consolidar actituds solidàries i d'implicació social. CSC, CEC, SISE

- Les denominades habilitats socials tenen un important paper entre les competències bàsiques: relacionar-se, tenir actitud dialogant, ser prudent davant els conflictes, respectar les normes de convivència i de relació social. CSC, CL
- El coneixement del patrimoni cultural com a herència rebuda del passat i la seva protecció. CSC i CEC
- El compromís en la defensa del medi ambient, la llibertat i la igualtat entre dones i homes. CSC.
- L'autonomia en la feina i la presa de decisions en les tasques. AA, SISE

- **Economia.**

L'estudi de l'economia proporciona, juntament amb la formació tècnica, una sèrie de competències per fer feina en equip i habilitats de comunicació, iniciativa i lideratge. També estimula l'esperit emprenedor.

Cal destacar, també, que en economia es tracten continguts essencials perquè, una vegada finalitzats els estudis de l'Educació Secundària Obligatòria, els alumnes siguin mínimament competents en una de les activitats més comunes que duen a terme els agents econòmics: relacionar-se amb els intermediaris financers.

Les principals competències que es treballen a cada assignatura del subdepartament d'Economia estan explicades a cada un dels criteris d'avaluació corresponents, dins l'apartat d'Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació amb els estàndards d'aprenentatge corresponents.

1.1 Procediments d'avaluació i criteris de qualificació de l'aprenentatge.

- **1r d'ESO**

ÀMBIT ARTÍSTIC I SOCIAL

- **2n d'ESO**

GEOGRAFIA I HISTÒRIA

Conceptes 60%

Procediments i actituds: 40%

- **3r d'ESO**

GEOGRAFIA I HISTÒRIA

Conceptes: 70%

Procediments i actituds: 30%

IAEE

Conceptes: 40%

Procediments i actituds: 60%

- **4t d'ESO**

GEOGRAFIA I HISTÒRIA

Actitud i quadern: 20%

Treballs investigació, activitats: 80%

IAEE

Conceptes: 40%

Procediments i actituds: 60%

ECO

Conceptes: 60%

Procediments i actituds: 40%

Batxillerat:

- **1r de Batxillerat**

ECONOMIA

Conceptes: 80%

Procediments i actituds: 20%

HISTÒRIA DEL MÓN CONTEMPORANI

Conceptes: 80%

Procediments i actituds: 20%

- **2n de Batxillerat**

HISTÒRIA D'ESPANYA

Conceptes: 80%

Procediments i actituds: 20%

GEOGRAFIA D'ESPANYA

Conceptes: 80%

Procediments i actituds: 20%

HISTÒRIA DE L'ART

Conceptes: 80%

Procediments i actituds: 20%

EOE

Conceptes: 90%

Procediments i actituds: 10%

1.2 Instruments d'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge.

Els instruments que farem servir durant tot el curs per avaluar són els següents:

- El treball constant de l'alumne/a.
- La predisposició positiva envers de les tasques pròpies de l'assignatura i de l' alumne/a.
- La implicació activa i positiva en el bon desenvolupament de la classe. Ens referim a la puntualitat en les entrades i sortides de classe, a la participació oral, a la col·laboració amb els companys i el professor/a...
- Les proves o exercicis escrits i orals sobre els continguts.
- Els treballs o petites investigacions. Es tindrà en compte el nivell d'execució formal dels treballs

i del quadern.

- Avaluació de llibres de lectura indicats als alumnes (si escau).

1.3 Criteris i procediments d'avaluació.

L'avaluació formativa es realitzarà diàriament dins l'aula durant el procés d'ensenyament-aprenentatge, realitzant les observacions pertinents sobre l'evolució de cada alumne. L'avaluació sumativa de cada trimestre s'aconseguirà a partir de diverses dades que es podran obtenir a partir de la realització de part o la totalitat de les activitats que es detallen a continuació:

- Puntuació de les activitats d'aprenentatge, tant les realitzades a casa com les que es realitzin dins l'aula. Es tindrà molt en compte l'organització del quadern, la neteja, correcció dels exercicis,...
- Valoració de la participació a classe pel que fa a la correcció col·lectiva d'activitats, plantejament de dubtes i suggeriments i l'actitud dialogant en els temes de debat.
- Mitjançant diferents proves objectives elaborades d'acord amb els objectius de cada unitat didàctica treballada.
- Mitjançant treballs de recerca i investigació.

La nota final és la mitjana de les avaluacions del curs valorant la progressió del procés d'aprenentatge de cada alumne durant el curs.

1.4 GEOGRAFIA I HISTÒRIA 1^r ESO (PROGRAMACIÓ ÀMBIT SOCIAL i ARTÍSTIC 1^r ESO)

1.5.1 Finalitat de l'àmbit

L'àmbit social i artístic de 1^r d'ESO està format per aquestes quatre assignatures:

- Educació plàstica visual i audiovisual (3h)
- Valors ètics (1h) (1^r C i F no fan aquesta hora de Valors perquè hi ha alumnes de Religió)
- Geografia i història (3h)
- Música (de les 3 hores setmanals de música una es treballa dins l'àmbit i les altres dues com a pràctica musical)

L'objectiu d'aquest àmbit és complir amb la normativa (**Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears**) i amb el mandat d'inspecció educativa per tal que l'aprenentatge sigui competencial i global per millorar l'aprenentatge i superar la divisió entre disciplines o matèries.

Aquesta programació s'adapta als possibles canvis d'escenari que hi pugui haver al llarg del curs a causa del COVID 19 i, per tant, un canvi d'escenari no suposarà un canvi de la programació. L'únic element que es referirà serà la feina en equip cooperatiu.

Totes les activitats i les eines d'avaluació corresponents estaran disponibles a la classe "Àmbit social i artístic" de 1^rESO Curs 21-22 del classroom dels alumnes. Els alumnes tendran una sola classe de classroom de l'àmbit social i artístic i no tendran una classe per a cada assignatura.

Els alumnes disposaran d'un quadernet individual de l'àmbit per a les tasques manuals.

1.5.2 Contribució de l'assignatura al desenvolupament de les competències

L'àmbit no es constitueix per fer una contribució de les assignatures a les competències bàsiques, sinó que es constitueix per convertir les competències bàsiques en l'eix que articula l'àmbit.

A l'àmbit social i artístic s'avaluen aquestes competències: comunicació lingüística, digital, aprendre a aprendre, socials i cíviques, sentit d'iniciativa i l'esperit emprenedor, la consciència i expressions culturals. Només es qualificaran la digital, la social i cívica, la consciència i expressions culturals perquè les altres 3 competències les qualificarà l'àmbit lingüístic.

1.5.3 Objectius competencials de l'àmbit artístic i social

1. Localitzar la Terra al Sistema Solar, conèixer les seves característiques i els moviments que realitza entenent i descrivint les conseqüències d'aquests. **CCL**
2. Localitzar i reconèixer els oceans i continents. **CCL, CD**
3. Identificar els climes del món, descriure els seus paisatges (relleu, aigües i vegetació) i reconèixer els impactes ambientals que l'espècie humana ha provocat en el medi. **CCL, CSC**
4. Saber utilitzar diferents eines de geolocalització per situar tots els elements anteriors: orientació, mapes, coordenades, Google Earth, Maps... **CD, CPAA, SIE, CMCT**
5. Utilitzar les noves tecnologies per investigar, crear productes i col·laborar entre ells. **CD**
6. Identificar els diferents períodes en què es divideix la història de la humanitat fent especial incidència en la prehistòria i els seus períodes. **CCL, CMCT**
7. Datar els principals fets històrics i entendre els conceptes abans i després de Crist. **CMCT**
8. Descriure el procés d'hominització i les seves formes de vida. **CCL, CSC**
9. Localitzar en un mapa l'origen i l'evolució dels diferents homínids. **CMCT**
10. Comprendre l'abast de la primera gran revolució i explicar les transformacions que aquest procés va produir en l'evolució de l'espècie humana. **CCL, CSC**
11. Localitzar i datar els primers poblats neolítics i conèixer la seva difusió. **CMCT**
12. Descriure la vida d'una comunitat neolítica/edat metalls: Pròxim Orient, Illes Balears (talaiòtica)... **CSC, SIE**
13. Entendre que els fets històrics no són lineals. **CSC**
14. Entendre el pas de la prehistòria a la història. **CSC**
15. Entendre el món mediterrani a l'edat antiga a través de l'anàlisi de les seves societats: mesopotàmica, egípcia, grega, fenícia i romana i com aquestes han influït en la nostra cultura. **CCL, CSC**
16. Localitzar en un mapa les diferents societats i identificar cronològicament l'època de major esplendor de cada civilització. **CMCT, CSC**
17. Reconèixer i comparar l'estructura sociopolítica de cada societat: estructura social i les institucions més representatives. **CL, CSC, SIE**
18. Investigar l'art i establir comparacions i diferències entre l'art de les diferents societats. **SIE, CEC**
19. DIVERSITAT: És capaç de reconèixer la diversitat de cultures, formes de fer i pensar i organitzar-se de les diferents societats humanes com una riquesa, rebutjant formes de discriminació i intolerància i etnocentrisme. (5 Continents) **CSC CL, IEE**
20. IGUALTAT: Pot valorar la igualtat i dignitat de tots els éssers humans com a element bàsic de la persona independentment del seu origen, ètnia, cultura o religió. **CSC, CL, IEE**
21. DRETS HUMANS: Coneix alguns drets humans com a constitutius de la persona i en pot defensar la seva necessitat i importància. **CSC CL**

22. És capaç de reflexionar sobre l'excelsionalitat i contingència de l'existència dels éssers humans dins l'univers i en reconeix el valor. (Espai, temps) **IEE, CL**
23. LA PERSONA: Pot explicar quins són els elements constitutius de la persona com a ésser lliure, racional, moral, simbòlic, ETC. **CS CCL**
24. Indicar i justificar les diferències entre una persona i la resta dels animals, **CSC**
25. Reconèixer la Intel·ligència emocional, l'empatia i la dimensió ètica com una característica exclusiva dels humans i que ja apareix a la prehistòria. **CS CCL**
26. Justificar la importància de la raó i la llibertat per l'ésser humà per decidir com vol ser i triar els seus valors vitals. **CSC**
27. Reflexionar sobre la naturalesa social de l'ésser humà i entendre la importància de la socialització i de la influència dels altres en la construcció personal. **CIE**
28. LES LLEIS- Reconeix i aporta raons sobre necessitat i la importància de les normes i lleis com a instrument per organitzar la convivència ciutadana.

Pot diferenciar les normes ètiques de les normes legals. **CCL, CSC**

29. DEMOCRÀCIA: Explicar les característiques bàsiques de la democràcia com a sistema de govern comparant la democràcia grega a l'actual. (representant, sufragi universal, Divisió de poders?) **CCL, CSC**
30. Veu i argumenta la importància de la participació ciutadana i l'elecció de la democràcia com un sistema millor que altres formes de govern. **CCL, CSC**
31. ÈTICA: Pot entendre i explicar la diferència entre el relativisme sofista i l'objectivisme socràtic i ho aplica a un exemple de l'actualitat.
32. Reconèix músiques de diferents cultures i les sap situar en l'espai. **CEC**
33. Mostrar interès pels paisatges sonors que ens envolten i reflexionar sobre aquests paisatges. **CSC**
34. Conèixer les eines bàsiques d'edició de so digital: muntatge musical en podcast. **CD**
35. Utilitza la veu i la paraula com a mitjà d'expressió musical: característiques i habilitats tècniques i interpretatives. **CEC**
36. Classifica i discrimina auditivament els diferents tipus de veu **CEC**
37. Explora i desenvolupa habilitats tècniques elementals de la veu: afinació, precisió, dicció, fraseig i expressió **SIE**
38. Reconèixer els 3 elements dels instruments musicals: element que vibra, mecanisme que el fa vibrar i la caixa de ressonància **CMCT**
39. Classificar els instruments en vent, corda i percussió. Els instruments i el cos com a mitjà d'expressió musical: característiques i habilitats tècniques i interpretatives **CEC**
40. Experimentar amb els elements dels instruments i identificar les diferents sonoritats que poden produir **CMCT**
41. *Investiga i indaga de forma creativa les possibilitats sonores i musicals dels objectes.* **CEC**
42. *Crea amb el paper retallat formes abstractes i figuratives i les compon amb finalitats il·lustratives, decoratives o comunicatives.*
43. Conèixer els fonaments de la imatge en moviment i explorar-ne les possibilitats expressives.
44. *Elabora una animació amb mitjans digitals o analògics.*
45. Dibuir amb diferents nivells d'iconicitat de la imatge. **CEC**
46. *Comprèn i empra els diferents nivells d'iconicitat de la imatge gràfica, elabora esbossos, apunts, dibuixos esquemàtics, analítics i mimètics.* **CEC**
47. *Distingeix significant i significat en un signe visual.* **CEC**

48. Distingir i crear diferents tipus d'imatges segons la relació significant-significat: símbols i icones.**CEC**
49. Descriure, analitzar i interpretar una imatge distingint-ne els aspectes denotatiu i connotatiu.**CEC**
50. Conèixer i aplicar les possibilitats expressives de les tècniques gràficoplàstiques seques, humides i mixtes. La tèmpera, els llapis de grafit i de color. El collage.**CEC**
51. Analitzar i fer fotografies i comprendre'n i aplicar-ne els fonaments.
52. Analitzar i elaborar còmics aplicant els recursos de forma apropiada.

1.5.4 Criteris d'avaluació i qualificació

Criteris d'avaluació (avaluació formativa)

- Estan orientats a l'assoliment de competències i fan referència a aprenentatges transferibles, productius, significatius, perdurables i funcionals; han de permetre, en definitiva, que l'aprenent pugui aplicar allò après en contextos reals.

-L'avaluació formativa. Promou que sigui el mateix alumnat qui la faci de manera que li permeti adquirir qualsevol tipus d'aprenentatge. Es vincula amb les competències d'aprendre a aprendre, d'autonomia i iniciativa personal, social i cívica.

- L'avaluació s'entén com a regulació entre iguals, i l'autoavaluació, entesa com a reflexió sobre què cal millorar i com, que no al que en diem "corregir" produccions de l'alumnat. La retroalimentació (feedback) no estarà centrada a identificar errors sinó a reconèixer el que ja es fa prou bé (i, per tant, no s'ha d'oblidar) i, en segon lloc, a ajudar a comprendre la idoneïtat de la lògica aplicada en la realització de l'activitat, perquè és la que cal revisar, i a suggerir possibles camins per avançar.

-L'objectiu de l'avaluació formativa és donar indicadors a l'alumne sobre el seu aprenentatge que l'ajudin a millorar la tasca. L'alumne o alumna no més ha de fer la tasca, sinó l'ha de revisar i millorar a partir del *feedback* amb els companys i amb el professorat.

-Cada activitat ha de tenir un objectiu d'aprenentatge definit: què volem que aprengui l'alumne amb aquesta activitat. Hem de concretar l'objectiu d'aprenentatge de cada activitat. L'alumne ha de saber què li avaluarem: ha de conèixer l'eina d'avaluació abans de fer la tasca.

-L'avaluació formativa contempla l'ús dels diferents tipus d'avaluació (autoavaluació, heteroavaluació, coavaluació, individual, col·lectiva) i instruments (pautes d'avaluació, qüestionaris, dossiers) .

-Abans de fer una tasca hem de dedicar temps a assegurar-nos que els alumnes saben: Què farem? Per què ho farem? Com ens hem d'organitzar per fer-ho? Què haurem de produir i per què?

Criteris de qualificació

-Avaluam les competències amb indicadors. Cada indicador té 4 nivells d'assoliment: expert, avançat, aprenent, novell, no assolit que es corresponen amb molt, bastant, adequat, poc i gens del GESTIB.

-L'equivalència amb els ítems numèrics del GESTIB serà aquesta :

-Molt (9, 10)

-Bastant (7, 8)

-Adequat (5, 6)

-Poc (3, 4)

-Gens (1, 2)

-L'eina d'avaluació ha de donar uns indicadors a l'alumne per millorar la seva tasca. La qualificació (la nota) no s'ha de posar quan l'alumne ha fet la tasca, sinó quan l'ha millorat.

-Al final del trimestre, l'alumne no tindrà una nota global de l'àmbit, sinó que tindrà una nota per a cada assignatura perquè el GESTIB, com a eina de qualificació, està estructurat per assignatures .

-La qualificació al GESTIB de cada una de les 4 matèries partirà de la nota resultant de la tasca globalitzada del trimestre i cada professor podrà modificar-la amb la seva corresponent justificació, argumentació. Si les notes numèriques són diferents s'hauran de revisar els criteris de disseny i avaluació de les activitats.

1.6 GEOGRAFIA I HISTÒRIA 2 ESO

El departament de Geografia-Història s'adequa al marc normatiu vigent. Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/eso/>

1.6.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

S'analitza un ampli període que inclou l'edat antiga, l'edat mitjana i l'edat moderna, ja que engloba des del món clàssic fins al segle XVII, tant en l'àmbit mundial, europeu i espanyol com en el balear. S'inclou l'edat antiga en present curs per realitzar la completa seqüenciació de les etapes de la història. També s'inclourà apartats de Geografia com són els de població i el fenomen urbà.

Objectius

1. Identificar els processos i els mecanismes dels fets polítics, econòmics i culturals i les relacions que s'estableixen entre aquests.
2. Identificar i localitzar en el temps i en l'espai els processos i els esdeveniments històrics rellevants de la història a fi d'adquirir una perspectiva global de l'evolució de la humanitat amb un marc cronològic precís.
3. Valorar i respectar el patrimoni del món.
4. Adquirir i emprar el vocabulari específic d'història i incorporar-lo al vocabulari habitual, a fi d'augmentar la precisió en l'ús del llenguatge i millorar la comunicació.
5. Cercar, seleccionar, comprendre i relacionar, amb els mètodes i les tècniques propis de la història, informació procedent de fonts diverses, i tractar-la d'acord amb la finalitat que es persegueix i comunicar-la als altres de forma organitzada i intel·ligible.
6. Participar en debats amb una actitud constructiva, crítica i tolerant, fonamentant adequadament les opinions.
7. Valorar i respectar la diversitat cultural i ser respectuos i tolerant amb cultures i opinions que no coincideixen amb les pròpies, sense renunciar, però, a emetre judicis de valor.

1.6.2 Seqüència dels continguts

1. 1a Avaluació:
 - a. El món clàssic: Grècia
 - b. El món clàssic: Roma
 - c. Projecte: Viatgers del temps

2. 2a Avaluació:
 - a. L'edat moderna: Reis Catòlics i descobriments geogràfics.
 - b. Projecte: Juga les teves cartes
 - c. La població del món
3. 3a Avaluació:
 - a. Les ciutats
 - b. Projecte: Puja't al tour

1.6.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació amb els estàndards d'aprenentatge avaluable corresponents.

1. Explicar les característiques de cada temps històric i certs esdeveniments que han determinat canvis fonamentals en el rumb de la història i distingir períodes que en faciliten l'estudi i la interpretació, *ordenant temporalment alguns fets històrics i altres fets rellevants utilitzant les nocions bàsiques de successió, durada i simultaneïtat.*
2. Distingir la diferent escala temporal d'etapes com la prehistòria i la història antiga, *elaborant diversos tipus d'eixos cronològics.*
3. Identificar i localitzar en el temps i en l'espai els processos i els esdeveniments històrics més rellevants de la prehistòria i l'edat antiga per adquirir una perspectiva global de l'evolució d'aquests períodes.
4. Datar l'edat antiga i conèixer algunes característiques de la vida humana en aquest període, *distingint etapes dins la història antiga.*
5. Conèixer l'establiment i la difusió de diferents cultures urbanes després del neolític, *descriuint formes d'organització socioeconòmica i política noves de Grècia.*
6. Entendre que els esdeveniments i els processos tenen lloc al llarg del temps i en un mateix moment (diacronia i sincronia), *entén que diverses cultures existien alhora a diferents punts geogràfics.*
7. Conèixer els trets principals de la civilització grega i romana.
8. Entendre la transcendència dels conceptes de democràcia i colonització, *escrivint algunes de les diferències entre la democràcia grega i les democràcies actuals.*
9. Descriure la nova situació econòmica, social i política dels regnes germànics, *comparant les formes de vida de l'Imperi romà amb les dels regnes germànics en diversos aspectes.*
10. Caracteritzar l'alta edat mitjana a Europa i reconèixer la dificultat que suposa la falta de fonts històriques en aquest període.
11. Explicar l'organització feudal i quines conseqüències té, *caracteritzant la societat feudal i les relacions entre senyors i camperols.*
12. Analitzar l'evolució dels regnes cristians i musulmans en els aspectes socioeconòmics, polítics i culturals.
13. Entendre els processos relatius a les conquestes i la repoblació dels regnes cristians a la península Ibèrica i les relacions que mantenen amb al-Àndalus, *interpretant mapes que descriuen els processos de conquesta i repoblació cristianes a la península Ibèrica.*
14. Analitzar el regnat dels Reis Catòlics com una etapa de transició entre l'edat mitjana i l'edat moderna.
15. Comprendre la diferència entre els regnes medievals i les monarquies modernes.
16. Analitzar els comportaments demogràfics de la població del món
17. Explicar l'evolució, l'estructura i els problemes actuals de les ciutats avui en dia.
18. Analitzar les ciutats d'Europa, Espanya i Illes Balears.

1.7. GEOGRAFIA I HISTÒRIA 3 ESO

1.7.1 Adecuació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

El departament de Geografia-Història s'adequa al marc normatiu vigent. Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Bale

L'assignatura de geografia té els objectius següents, a fi de contribuir al desenvolupament integral dels alumnes en l'etapa de l'educació secundària obligatòria:

1. Identificar els processos i els mecanismes dels fets polítics, econòmics i culturals i les relacions que s'estableixen entre aquests. Emprar aquest coneixement per comprendre les causes que expliquen l'evolució de les societats i els seus problemes més rellevants.
2. Identificar, localitzar i analitzar, a diferents escales, els elements bàsics del medi físic i les interaccions entre aquests elements i els grups humans a l'hora d'emprar l'espai i els recursos. Valorar les conseqüències de tipus econòmic, social, cultural, polític i mediambiental d'aquestes interaccions. Conèixer la problemàtica específica de l'ús dels recursos a les Illes Balears.
3. Comprendre el territori com el resultat de la interacció de les societats amb el medi que organitzen i en el qual es desenvolupen.
4. Conèixer, localitzar i comprendre les característiques bàsiques de la diversitat geogràfica del món i de les grans àrees socioeconòmiques, culturals i polítiques, així com els trets físics i humans del món, d'Europa, d'Espanya i de les Illes Balears.
5. Identificar i localitzar en el temps i en l'espai els processos i els esdeveniments històrics rellevants de la història del món, d'Europa, d'Espanya i de les Illes Balears a fi d'adquirir una perspectiva global de l'evolució de la humanitat amb un marc cronològic precís.
6. Valorar i respectar el patrimoni natural, històric, lingüístic, cultural i artístic del món, d'Europa, d'Espanya i, especialment, de les Illes Balears.
7. Comprendre els elements tècnics bàsics que caracteritzen la realitat social, cultural i històrica de les manifestacions artístiques, amb la finalitat de valorar i respectar el patrimoni natural, històric, cultural i artístic i assumir actituds positives cap a la defensa i la conservació d'aquest patrimoni, especialment el de les Illes Balears.
8. Adquirir i emprar el vocabulari específic de geografia i història i incorporar-lo al vocabulari habitual, a fi d'augmentar la precisió en l'ús del llenguatge i millorar la comunicació.
9. Cercar, seleccionar, comprendre i relacionar, amb els mètodes i les tècniques propis de la geografia i la història, informació de tipus verbal, gràfic, icònic, estadístic i cartogràfic procedent de fonts diverses, incloent-hi l'entorn físic i social, les biblioteques, els mitjans de comunicació i les tecnologies de la informació i la comunicació; tractar aquesta informació d'acord amb la finalitat que es persegueix i comunicar-la als altres de forma organitzada i intel·ligible.
10. Dur a terme tasques en grup i participar en debats amb una actitud constructiva, crítica i tolerant, fonamentant adequadament les opinions i valorant el diàleg com una via necessària per solucionar els problemes humans i socials.
11. Conèixer el funcionament de les societats democràtiques, apreciar-ne els valors i les bases fonamentals, valorar els drets i les llibertats com un assoliment irrenunciable i una condició necessària per a la pau, denunciar actituds i situacions discriminatòries i injustes i mostrar-se solidaris amb els pobles, els grups socials i les persones privats dels seus drets o dels recursos

econòmics necessaris.

12. Valorar i respectar la diversitat cultural i ser respectuós i tolerant amb cultures i opinions que no coincideixen amb les pròpies, sense renunciar, però, a emetre judicis de valor.

1.7.2 Seqüència dels continguts

- Primera avaluació:

El medi físic. Organització política i espai geogràfic, introducció als sector productius.

- Segona avaluació:

Estudi dels sectors econòmics. Activitat econòmica i espai geogràfic, en la seva concreció al territori espanyol i balear.

- Tercera avaluació:

Transformacions i desequilibris al món actual. La globalització i conseqüències.

1.7.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació amb els estàndards d'aprenentatge corresponents

Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears, els alumnes tenen dret a ser avaluats mitjançant criteris objectius, així com a conèixer els resultats del seu aprenentatge i els alumnes n'han d'estar informats. Els estàndards d'aprenentatge avaluables dins aquesta matèria queden reflectits al currículum de les Illes Balears.

Els criteris d'avaluació de la matèria es detallen en els Annexos del Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears. <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/eso/>

OBJECTIUS (els subratllats són els que es pretenen desenvolupar a Geografia de tercer d'ESO en cas d'escenari de semipresencialitat)

BLOC 1. EL MEDI FÍSIC
Continguts

La Terra.

La Terra al sistema solar.

La representació de la Terra. Latitud i longitud.

Components bàsics i formes de relleu.

Medi físic de les Illes Balears, Espanya, Europa i el món: relleu; hidrografia; clima: elements i diversitat de paisatges; zones bioclimàtiques; medi natural: àrees i problemes mediambientals.

Críteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Analitzar i identificar les formes de representació del nostre planeta: el mapa. Localitzar espais geogràfics i llocs en un mapa utilitzant dades de coordenades geogràfiques.

1.1. Classifica i distingeix tipus de mapes i diferents projeccions.

1.2. Analitza un mapa de fusos horaris i diferencia zones del planeta amb horari semblant.

1.3. Localitza un punt geogràfic en un planisferi i distingeix els hemisferis de la Terra i les principals característiques que presenten.

1.4. Localitza espais geogràfics i llocs en un mapa utilitzant dades de coordenades geogràfiques.

2. Tenir una visió global dels medis físics balear, espanyol, europeu i mundial i de les característiques generals que presenten.

2.1. Situa en un mapa físic les principals unitats del relleu balear, espanyol, europeu i mundial.

3. Descriure les peculiaritats del medi físic espanyol.

3.1. Enumera i descriu les peculiaritats del medi físic espanyol.

4. Situar al mapa d'Espanya els principals elements i unitats del relleu peninsular i insular, així com els grans conjunts o espais bioclimàtics.

4.1. Descriu les diferents unitats de relleu amb l'ajuda del mapa físic d'Espanya.

5. Conèixer i descriure els grans conjunts bioclimàtics que conformen l'espai geogràfic espanyol.

5.1. Localitza en un mapa els grans conjunts o espais bioclimàtics d'Espanya.

5.2. Analitza i compara les zones bioclimàtiques espanyoles utilitzant gràfics i imatges.

6. Ser capaç de descriure les peculiaritats del medi físic europeu.

6.1. *Explica les característiques del relleu europeu.*

7. Situar al mapa d'Europa els principals elements i unitats del relleu continental, així com els grans conjunts o espais bioclimàtics.

7.1. Localitza en un mapa els principals elements i unitats del relleu europeu.

8. Conèixer, comparar i descriure els grans conjunts bioclimàtics que conformen l'espai geogràfic europeu.

8.1. Classifica i localitza en un mapa els diferents tipus de clima d'Europa.

9. Conèixer els principals espais naturals del nostre continent.

9.1. Distingeix i localitza en un mapa les zones bioclimàtiques del nostre continent.

10. Identificar i distingir les diferents representacions cartogràfiques i escales.

10.1. Compara una projecció de Mercator amb una de Peters.

11. Localitzar al mapamundi físic les principals unitats del relleu mundial i els grans rius. Localitzar al globus terraquí les grans zones climàtiques i identificar-ne les característiques.

11.1. Localitza en un mapa físic mundial els principals elements i referències físiques: mars i oceans, continents, i illes i arxipèlags més importants, a més dels principals rius i cadenes muntanyoses.

11.2. Elabora climogrames i mapes per situar els climes del món i els elements més importants d'aquests climes.

12. Conèixer, descriure i valorar l'acció de l'home sobre el medi ambient i les conseqüències d'aquesta acció.

12.1. Cerca informació a mitjans impresos i digitals referent a problemes mediambientals actuals i localitza pàgines i recursos web directament relacionats amb aquests problemes.

BLOC 2. L'ESPAI HUMÀ

Continguts

Les Illes Balears, Espanya, Europa i el món: la població; l'organització territorial; models demogràfics; moviments migratoris; la ciutat i el procés d'urbanització.

Activitats humanes; àrees productores del món.

Sistemes i sectors econòmics. Espais geogràfics segons l'activitat econòmica. Els tres sectors.

Aprofitament i futur dels recursos naturals. Desenvolupament sostenible.

Impacte mediambiental i aprofitament de recursos.

Críteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Analitzar les característiques, la distribució, la dinàmica i l'evolució de la població de les Illes Balears i d'Espanya, així com els moviments migratoris.

1.1. Explica la piràmide de població d'Espanya i de les diferents comunitats autònomes.

1.2. Analitza a diferents mitjans els moviments migratoris de les tres darreres dècades.

2. Conèixer l'organització territorial d'Espanya.

2.1. Distingeix en un mapa polític la distribució territorial d'Espanya: comunitats autònomes, capitals, províncies, illes.

3. Conèixer i analitzar els problemes i els reptes mediambientals als quals han de fer front les Illes Balears i Espanya, l'origen que tenen i les possibles vies per superar-los.

3.1. Compara paisatges humanitzats espanyols segons l'activitat econòmica que s'hi duu a terme.

4. Conèixer els principals espais naturals protegits peninsulars i insulars.

4.1. Situa els parcs naturals espanyols en un mapa i explica la situació actual d'alguns d'ells.

5. Identificar els principals paisatges humanitzats espanyols i classificar-los per comunitats autònomes.

5.1. Classifica els principals paisatges humanitzats espanyols a través d'imatges

6. Reconèixer les característiques de les ciutats espanyoles i les diferents formes d'ocupació de l'espai urbà.

6.1. Interpreta textos que expliquen les característiques de les ciutats d'Espanya amb l'ajuda d'Internet o de mitjans de comunicació escrits.

7. Analitzar la població europea pel que fa a la distribució, l'evolució, la dinàmica, les migracions i les polítiques de població.

7.1. Explica les característiques de la població europea.

7.2. *Compara la població europea de diferents països tenint en compte la distribució, l'evolució i la dinàmica.*

8. Reconèixer les activitats econòmiques dels tres sectors que es duen a terme a Europa, a Espanya i a les Illes Balears i identificar diferents polítiques econòmiques.

8.1. Diferencia els diversos sectors econòmics europeus.

9. Comprendre el procés d'urbanització a Europa, a Espanya i a les Illes Balears i els pros i els contres que suposa.

9.1. *Distingeix els diversos tipus de ciutats existents al nostre continent.*

9.2. *Resumeix elements que diferencien el món urbà i el rural a Europa.*

10. Comentar la informació sobre la densitat de població i les migracions en mapes del món.

10.1. Localitza al mapa mundial els continents i les àrees més densament poblats.

10.2. *Situa al mapa del món les vint ciutats més poblades, esmenta a quin país pertanyen i explica la posició econòmica que ocupen.*

10.3. Explica l'impacte de les onades migratòries als països d'origen i als d'acollida.

11. Conèixer les característiques de diversos tipus de sistemes econòmics.

11.1. Diferencia aspectes concrets dins un sistema econòmic i analitza com es relacionen.

12. Entendre la idea de desenvolupament sostenible i les implicacions que té.

12.1. Defineix el concepte de desenvolupament sostenible i descriu conceptes clau que hi estan relacionats.

13. Localitzar els recursos agraris i naturals al mapa mundial.

13.1. *Situa al mapa mundial les principals zones cerealícoles i les masses boscoses més importants del món.*

13.2. *Localitza i identifica en un mapa les principals zones productores de minerals al món.*

13.3. Localitza i identifica en un mapa les principals zones productores i consumidores d'energia al món.

13.4. Identifica i anomena algunes energies alternatives.

14. Explicar la distribució desigual de les regions industrialitzades al món.

14.1. Localitza en un mapa, mitjançant els símbols i la llegenda adequats, els països més industrialitzats del món.

14.2. Localitza i identifica en un mapa les principals zones productores i consumidores

d'energia al món.

15. Analitzar l'impacte dels mitjans de transport a l'entorn immediat.

15.1. Traça sobre un mapamundi l'itinerari que segueix un producte agrari i un altre de ramader des que el recol·lecten o el produeixen fins que el consumeixen en zones llunyanes, i n'extreu conclusions.

16. Comparar les dades del pes del sector terciari d'un país amb les del pes del sector primari i del secundari i extreure'n conclusions.

16.1. Compara la població activa de cada sector a diversos països i analitza el grau de desenvolupament que mostren aquestes dades.

17. Assenyalar en un mapamundi les grans àrees urbanes i analitzar-les.

17.1. Elabora gràfics de diferent tipus (gràfics lineals, gràfics de barres i diagrama de sectors) en suports virtuals o analògics que reflecteixen informació econòmica i demogràfica de països o àrees geogràfiques a partir de les dades seleccionades.

18. Identificar el paper de grans ciutats mundials com a dinamitzadores de l'economia de les regions en què es troben.

18.1. Descriu adequadament el funcionament dels intercanvis internacionals utilitzant mapes temàtics i gràfics en els quals es reflecteixen les línies d'intercanvi.

18.2. Elabora un gràfic amb dades de l'evolució del creixement de la població urbana al món.

19. Analitzar textos que reflecteixin un nivell de consum contrastat a diferents països i extreure'n conclusions.

19.1. Compara les característiques del consum interior de països com el Brasil i França.

20. Analitzar gràfics de barres per països en què es representi el comerç desigual i el deute extern entre països en desenvolupament i països desenvolupats.

20.1. Elabora mapes conceptuals, emprant recursos impresos i digitals, per explicar el funcionament del comerç i indica els organismes que agrupen les zones comercials.

21. Relacionar àrees de conflicte bèl·lic al món amb factors econòmics i polítics.

21.1. Elabora un informe sobre les mesures per intentar superar les situacions de pobresa.

21.2. Assenyala àrees de conflicte bèl·lic al mapamundi i les relaciona amb factors econòmics i polítics.

1.8 EMPRENEDORIA 3 ESO

1.8.1. Adequació i seqüenciació dels objectius específics de la matèria. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

L'assignatura de IAEE, s'adequa al marc normatiu vigent. Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'Educació Secundària Obligatòria a les Illes Balears

<http://www.caib.es/sites/curriculum/ca/eso/>

Els objectius de la matèria d'iniciació a l'activitat emprenedora i empresarial són els següents:

1. Relacionar-se amb l'entorn econòmic com a subjecte i no com a objecte d'aquest entorn mitjançant l'assimilació progressiva del coneixement que vagi aprenent sobre el seu funcionament, així com incorporar el que aprengui a les seves relacions amb altres agents econòmics com a font de desenvolupament, tant de la seva autonomia personal com de la seva capacitat per liderar projectes que puguin ser percebuts com a valuosos pels altres.
2. Fomentar l'aplicació del pensament creatiu a l'hora de fer qualsevol proposta que s'hagi de valorar en el seu entorn econòmic i valorar-ne positivament la innovació, l'originalitat i la consistència.
3. Desenvolupar l'esperit emprenedor que tots tenim com a subjectes de l'entorn econòmic en el qual actuem mitjançant el descobriment de les nostres fortaleses i debilitats per, progressivament, augmentar la nostra competència emprenedora.
4. Impulsar petits projectes susceptibles de poder implementar-se en el seu entorn econòmic en els quals la creativitat i el rigor científic han de jugar un paper primordial al llarg de tot el procés de realització.
5. Descobrir l'economia del bé comú i la banca ètica com a alternatives per a una economia més justa.
6. Valorar l'estalvi com una font de llibertat a l'hora de consumir sense haver d'acudir als intermediaris financers, el qual cal fomentar a través d'un consum responsable.
7. Conèixer el funcionament bàsic dels intermediaris financers (alfabetització financera) quan hem d'acudir a cercar finançament del nostre consum, mitjançant l'estudi de casos pràctics senzills, reals i susceptibles de ser demandats, així com d'exemples de males pràctiques per ser més lliures a l'hora de relacionar-nos-hi.

1.8.2. Seqüenciació dels continguts

BLOC 1. AUTONOMIA PERSONAL, LIDERATGE I INNOVACIÓ - 1a AVALUACIÓ

BLOC 2. PROJECTE EMPRESARIAL- 2a AVALUACIÓ

BLOC 3. FINANCES- 3a AVALUACIÓ

1.8.3. Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació amb els estàndards d'aprenentatge corresponents

Els criteris d'avaluació de la matèria d'IAEE es detallen en els Annexos del Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears.

<http://www.caib.es/sites/curriculum/ca/eso/>

BLOC 1. AUTONOMIA PERSONAL, LIDERATGE I INNOVACIÓ
Continguts
<u>Tria com a resultat d'una anàlisi del cost d'oportunitat per cercar la millor alternativa.</u> <u>Comportament econòmic i dificultats per tenir un comportament racional.</u> <u>Planificació com a eina indispensable per millorar les tasques plantejades.</u> <u>Foment de la creativitat i potencialitats com a generadores de propostes que es percebin valuoses per als altres.</u>
Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable
<p><u>1. Prendre decisions per resoldre problemes, tria opcions de forma independent i raonada, recórrer a ajuda selectivament, reconèixer les fortaleses i debilitats personals en diverses situacions i, en especial, davant les tasques encomanades confiar en les seves aptituds personals i habilitats amb responsabilitat i assumció de les conseqüències.</u> .(CSC/SIEE)(CSC/SIEE/CAA)</p> <p>1.1. Identifica les fortaleses i debilitats personals, les relaciona amb els diferents àmbits del desenvolupament personal i la vida diària i les aplica en les tasques proposades.</p> <p>1.2. Resol situacions proposades fent ús dels seus recursos personals amb seguretat i confiança.</p> <p>1.3. Analitza els resultats assolits amb consciència de l'esforç personal aplicat i els fins obtinguts i fa propostes de millora sobre el propi treball.</p> <p><u>2. Planificar tasques i desenvolupar les etapes que consten establint punts de control i estratègies de millora per a cadascuna i posar-ho en relació amb la consecució de l'assoliment pretès.</u>(CSC/SIEE/CAA)</p> <p>2.1. A partir d'un objectiu establert, elabora un llistat de tasques assignant terminis i compromisos per dur-les a terme i assumeix les responsabilitats personals i de grup corresponents</p> <p>2.2. Comprèn la necessitat de reflexió i planificació prèvia a la realització d'una tasca, marca temps, metes i seqüències i ho relaciona amb l'eficiència i qualitat en el compliment dels objectius finals.</p> <p>2.3. Analitza una situació determinada, discrimina què supera el seu propi acompliment, valora la necessitat d'ajuda externa i quins recursos són idonis en la situació proposada.</p> <p><u>3. Comunicar-se i negociar amb els altres aplicant efectivament les tècniques, resoldre adequadament els conflictes, valorar el plantejament i la discussió de propostes personals i de grup com a elements per assolir l'objectiu proposat, exercir el lideratge d'una manera positiva i organitzar la feina en comú.</u>(CSC/SIEE/CAA)</p> <p>3.1. Participa en situacions de comunicació de grup, demostra iniciativa i respecte, expressa amb claredat les seves idees i recull i argumenta les dels altres integrants.</p> <p>3.2. Proposa alternatives de solució, intenta integrar interessos i assolir acords mitjançant negociació aplicant tècniques i intenta influir positivament en els altres.</p> <p>3.3. Exerceix el rol dirigent quan li correspon amb respecte, entusiasme i autocontrol, organitza les tasques del grup i determina normes de funcionament que impliquin i motivin</p>

a tots i promoguin la consecució de la tasca del grup.

4. Proposar solucions i possibilitats divergents a les situacions plantejades utilitzant els recursos de manera nova i eficaç, emprar coneixements previs per transferir-los a situacions noves en àmbits diferents i valorar-ne l'adequació per anticipar resultats amb iniciativa i tarannà crític.(CSC/SIEE)

4.1. Proposa solucions originals a les situacions plantejades, genera nombroses possibilitats a partir d'un ús nou dels recursos amb què compta i relaciona la innovació amb el progrés de la societat.

4.2. Empra coneixements adquirits anteriorment en la solució de situacions o problemes, relaciona l'adequació entre aquests, presenta aplicacions que no es limitin a l'ús habitual i salva possibles rutines o prejudicis.

4.3. Investiga el seu entorn per detectar experiències relacionades amb les tasques plantejades que puguin aportar solucions i li permetin desenvolupar una visió de desafiaments i necessitats futures i conseqüències.

BLOC 2. PROJECTE EMPRESARIAL

Continguts

Emprenedoria, emprenedor i esperit emprenedor.

Entorn econòmic en el qual actuem com a agents econòmics, activitats econòmiques que desenvolupam i relacions que estableixen els errors de mercat més importants que patim.

Introducció a la simulació de propostes de projectes empresarials.

Actitud crítica per sentir-se subjecte i no objecte del sistema econòmic en el qual vivim: economia del bé comú.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Diferenciar l'emprenedor, la iniciativa emprenedora i l'empresari i relacionar-los amb les qualitats personals, la capacitat d'assumpció de risc i la responsabilitat social implícita; analitzar les carreres i les oportunitats professionals amb els seus itineraris formatius, i valorar les possibilitats vitals i d'iniciativa emprenedora i intraprenedora a cadascuna. (CSC/SIEE)

1.1. Defineix els conceptes d'iniciativa emprenedora i persona emprenedora a partir d'una anàlisi de les característiques personals, classifica els diferents tipus d'emprenedors (incloent-hi els intraemprenedors i els emprenedors socials) i les seves qualitats personals i els relaciona amb la innovació i el benestar social.

1.2. Identifica la capacitat d'emprenedoria de les persones i la pròpia a partir d'una anàlisi de les seves característiques personals, la refereix a diferents camps professionals i a diferents funcions que hi existeixen i analitza el seu pla personal per emprendre.

1.3. Determina el concepte d'empresari, n'identifica les característiques personals, els tipus d'empresaris i l'aportació social de les empreses en el seu entorn.

2. Proposar projectes de negoci analitzant l'entorn extern de l'empresa; assignar recursos materials, humans i financers de manera eficient, i aplicar idees creatives i tècniques empresarials innovadores.(CSC/SIEE/CMCT)

2.1. Planteja alternatives de negoci/empresa a partir de diverses tècniques de generació d'idees, determina quines necessitats de l'entorn satisfaria, s'informa sobre aquest entorn i assenyalava com crear valor i com generaria benefici.

2.2. Elaborava un pla de negoci/empresa en grup incloent la definició de la idea i l'objecte de negoci, dissenya un pla de comercialització del producte, un pla econòmic financer i demostra el valor del negoci per a l'entorn.

2.3. Valora la viabilitat del projecte de negoci a partir de càlculs senzills d'ingressos i despeses.

2.4. Estableix un llistat cronològic de processos vinculats al desenvolupament de l'activitat proposada en el pla de negoci/empresa, identifica els recursos humans i materials necessaris i duu a terme una planificació i temporalització sobre aquests.

2.5. Elaborava documents administratius bàsics dels negocis/empreses propis del pla de negoci proposat i els relaciona amb les diferents funcions dins l'empresa.

2.6. Descriu el paper de l'Estat i les administracions públiques en els negocis/empreses, analitza els tràmits necessaris i les fonts d'ingrés i despesa pública i els reconeix com a elements del benestar comunitari.

3. Aplicar sistemes d'avaluació de processos dels projectes emprant les habilitats de presa de decisions i les capacitats de negociació i lideratge i analitzar l'impacte social dels negocis amb prioritat del bé comú, la preservació del medi ambient i l'aplicació de principis ètics universals.(CAA/SIEE)

3.1. Aplica un sistema de control del projecte, estableix indicadors a priori per a cada fase i demostra flexibilitat i innovació per resoldre els problemes identificats.

3.2. Identifica la responsabilitat corporativa de l'empresa/negoci i descriu els valors de l'empresa i el seu impacte social i mediambiental.

BLOC 3. FINANCES

Continguts

Estalvi i diners.

Intermediaris financers: el seu paper, el seu funcionament i la nostra responsabilitat a l'hora de relacionar-nos-hi.

Banca ètica. Importància de l'alfabetització financera com a font de llibertat a l'hora de relacionar-nos amb els intermediaris financers: resolució de casos i valoració crítica i identificació de casos de males pràctiques.

Críteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Gestionar ingressos, despeses personals i d'un petit negoci, reconèixer les fonts de les quals provenen i les necessitats de fons a curt, mitjà i llarg termini i identificar les alternatives per al pagament de béns i serveis amb diners de béns i serveis.(CMCT/CSC/SIEE)

1.1. Reconeix el valor social dels diners i el seu paper en l'economia personal, descriu pagaments diaris, despeses i ingressos en relació amb l'intercanvi de béns i serveis i entén que els diners poden ser invertits o deixats.

1.2. Comprèn el paper dels intermediaris financers en la societat i en caracteritza i identifica els principals, com bancs i companyies d'assegurances, quan la seva capacitat d'estalvi és insuficient.

1.3. Identifica els principals serveis financers per a particulars i petites empreses; com comptes corrents, targetes de crèdit i dèbit, canvi de divises, transferències, préstecs i crèdits, entre d'altres, i en raona la utilitat.

2. Planificar la vida financera personal, diferenciar entre inversió i préstec de diners, raonar per què es paguen o reben interessos, qui són els agents financers principals del nostre sistema i comprendre el diferent grau de risc aparellat a cada una de les alternatives.(CMCT/CSC/SIEE)

2.1. Gestiona les necessitats financeres personals de curt i llarg termini, identifica els diferents tipus d'ingressos i inversions en la vida de les persones i valora l'impacte de la planificació i la importància de l'estalvi en la vida de cadascú.

2.2. Valora la importància i significat dels impostos més importants i els relaciona amb el benestar social i com a font d'equitat per a tota la societat.

2.3. Comprèn el significat dels guanys i pèrdues en diversos contextos financers i reconeix com algunes formes d'estalvi o inversió són més arriscades que d'altres, així com els beneficis de la diversificació.

2.4. Calcula, en supòsits bàsics, les variables de productes d'estalvi i préstec i aplica matemàtiques financeres elementals.

2.5. Descriu els principals drets i deures dels consumidors en el món financer i reconeix les principals implicacions dels contractes financers més habituals.

3. Identificar alguns indicadors financers bàsics amb els canvis en les condicions econòmiques i polítiques de l'entorn i reconèixer la importància de les fonts de finançament i despesa pública.(CSC/SIEE/CD)

3.1. Relaciona les condicions bàsiques dels productes financers amb els principals indicadors econòmics i reconeix la interacció d'aquests amb les condicions econòmiques i polítiques dels països.

1.9 GEOGRAFIA I HISTÒRIA 4 ESO

El departament de Geografia-Història s'adequa al marc normatiu vigent. Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears

1.9.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

Se sintetitzen les bases històriques de la societat actual i les transformacions econòmiques, polítiques i socials produïdes des del segle XVIII fins a l'actualitat. A més, es fa èmfasi en la història contemporània espanyola, singularment en la configuració de l'estat democràtic a l'Estat espanyol i en la seva pertinença a la Unió Europea. També es destaca quin és el paper de la comunitat autònoma de les Illes Balears i com es veu afectada en la seva configuració actual per la multiplicitat dels canvis esdevinguts.

Objectius:

1. Identificar els processos i els mecanismes dels fets polítics, econòmics i culturals i les relacions que s'estableixen entre aquests. Emprar aquest coneixement per comprendre les causes que expliquen l'evolució de les societats i els seus problemes més rellevants.
2. Identificar, localitzar i analitzar, a diferents escales, els elements bàsics del medi físic i les interaccions entre aquests elements i els grups humans a l'hora d'emprar l'espai i els recursos. Valorar les conseqüències de tipus econòmic, social, cultural, polític i mediambiental d'aquestes interaccions. Conèixer la problemàtica específica de l'ús dels recursos a les Illes Balears.
3. Comprendre el territori com el resultat de la interacció de les societats amb el medi que organitzen i en el qual es desenvolupen.
4. Conèixer, localitzar i comprendre les característiques bàsiques de la diversitat geogràfica del món i de les grans àrees socioeconòmiques, culturals i polítiques, així com els trets físics i humans del món, d'Europa, d'Espanya i de les Illes Balears.
5. Identificar i localitzar en el temps i en l'espai els processos i els esdeveniments històrics rellevants de la història del món, d'Europa, d'Espanya i de les Illes Balears a fi d'adquirir una perspectiva global de l'evolució de la humanitat amb un marc cronològic precís.
6. Valorar i respectar el patrimoni natural, històric, lingüístic, cultural i artístic del món, d'Europa, d'Espanya i, especialment, de les Illes Balears.
7. Comprendre els elements tècnics bàsics que caracteritzen la realitat social, cultural i històrica de les manifestacions artístiques, amb la finalitat de valorar i respectar el patrimoni natural, històric, cultural i artístic i assumir actituds positives cap a la defensa i la conservació d'aquest patrimoni, especialment el de les Illes Balears.
8. Adquirir i emprar el vocabulari específic de geografia i història i incorporar-lo al vocabulari habitual, a fi d'augmentar la precisió en l'ús del llenguatge i millorar la comunicació.
9. Cercar, seleccionar, comprendre i relacionar, amb els mètodes i les tècniques propis de la geografia i la història, informació de tipus verbal, gràfic, icònic, estadístic i cartogràfic procedent de fonts diverses, incloent-hi l'entorn físic i social, les biblioteques, els mitjans de comunicació i les tecnologies de l'informació i la comunicació; tractar aquesta informació d'acord amb la finalitat que es persegueix i comunicar-la als altres de forma organitzada i intel·ligible.
10. Dur a terme tasques en grup i participar en debats amb una actitud constructiva, crítica i tolerant, fonamentant adequadament les opinions i valorant el diàleg com una via necessària per solucionar els problemes humans i socials.

1.9.2 Seqüència dels continguts

- Primera avaluació
Del segle XVIII a l'Imperialisme
- Segona avaluació
1a Guerra Mundial, Període d'entreguerres, 2ª Guerra Mundial
- Tercera avaluació
Guerra freda i Conflictes actuals (segle XX i XXI)

1.9.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació amb els estàndards d'aprenentatge corresponents

1. Explicar el sentit polític, social i econòmic de l'Antic Règim.

1.1. *Distingeix conceptes històrics com Antic Règim i Il·lustració.*

2. Conèixer els avenços de la revolució científica des dels segles XVII i XVIII.

2.1. *Valora els avenços científics i l'aplicació d'aquests avenços a la vida diària i contextualitza el paper dels científics a la seva època.*

2.2. *Comprèn les implicacions de l'empirisme i el mètode científic en diverses àrees.*

3. Conèixer l'abast de la Il·lustració com a nou moviment cultural i social a Europa i a Amèrica.

3.1. *Describeix les característiques de la cultura de la Il·lustració i quines implicacions té en algunes monarquies.*

3.2. *Diferencia l'absolutisme del parlamentarisme a través de l'anàlisi de diferents textos*

1. Identificar els principals fets de les revolucions burgeses als Estats Units, França, Espanya i Iberoamèrica.

1.1. *Redacta una narració sintètica amb els principals fets d'alguna de les revolucions burgeses del segle XVIII, amb explicacions de les causes que les provoquen i valorant-ne els pros i els contres.*

2. Comprendre l'abast i les limitacions dels processos revolucionaris del segle XVIII.

2.1. *Discuteix les implicacions de la violència amb diversos tipus de fonts.*

3. Identificar els principals fets de les revolucions liberals a Europa i a Amèrica.

3.1. *Redacta una narració sintètica amb els principals fets d'alguna de les revolucions burgeses de la primera meitat del segle XIX, amb explicacions de les causes que les provoquen i valorant-ne els pros i els contres.*

4. Comprovar l'abast i les limitacions dels processos revolucionaris de la primera meitat del segle XIX.

4.1. *Valora les raons dels revolucionaris per actuar com ho varen fer.*

4.2. *Analitza fonts de diverses èpoques i reconeix el valor que tenen no tan sols com a informació, sinó també com a evidència per als historiadors.*

1. Descriure els fets rellevants de la revolució industrial i l'encadenament causal d'aquests fets.

1.1. *Analitza i compara la industrialització, en diferents escales temporals i geogràfiques, de diversos països d'Europa, Amèrica i Àsia.*

2. Entendre el concepte de *progrés* i els sacrificis i els avenços que comporta.

2.1. *Analitza els pros i els contres de la primera revolució industrial a Anglaterra.*

2.2. *Explica la situació laboral femenina i infantil a les ciutats industrials.*

3. Analitzar els avantatges i els inconvenients de ser un país pioner en els canvis.

3.1. *Compara el procés d'industrialització a Anglaterra amb el dels països nòrdics.*

4. Analitzar l'evolució dels canvis econòmics a Espanya i a les Illes Balears arran de la industrialització parcial del país.

4.1. *Especifica algunes repercussions polítiques dels canvis econòmics a Espanya.*

1. Identificar les potències imperialistes i el repartiment del poder econòmic i polític al món al darrer quart del segle XIX i al principi del XX.

1.1. *Explica raonadament que el concepte d'imperialisme reflecteix una realitat que influirà en la geopolítica mundial i en les relacions econòmiques transnacionals.*

1.2. *Discuteix sobre l'eurocentrisme i la globalització.*

2. Establir jerarquies causals (aspecte, escala temporal) de l'evolució de l'imperialisme.

2.1. *Reconeix cadenes i interconnexions causals entre el colonialisme, l'imperialisme i la Gran Guerra de 1914.*

3. Conèixer els principals esdeveniments de la Gran Guerra, les connexions amb la Revolució Russa i les conseqüències del Tractat de Versalles i dels altres tractats.

3.1. *Diferencia els esdeveniments dels processos en una explicació històrica de la Primera Guerra Mundial.*

3.2. *Analitza el nou mapa polític d'Europa.*

3.3. *Describeix la derrota d'Alemanya des de la seva pròpia perspectiva i des de la perspectiva dels aliats.*

4. *Esquematitzar l'origen, el desenvolupament i les conseqüències de la Revolució Russa.*

4.1. *Contrasta algunes interpretacions de l'abast de la Revolució Russa actuals i de l'època en què va tenir lloc.*

5. *Conèixer els principals avenços científics i tecnològics del segle XIX, conseqüència de les revolucions industrials.*

5.1. *Elabora un eix cronològic, diacrònic i sincrònic, amb els principals avenços científics i tecnològics del segle XIX.*

6. *Relacionar moviments culturals com el romanticisme en diferents àrees i reconèixer l'originalitat de moviments artístics com l'impressionisme, l'expressionisme i altres ismes a Europa.*

6.1. *Comenta analíticament quadres, escultures i exemples arquitectònics de l'art del segle XIX.*

6.2. *Compara moviments artístics europeus i asiàtics.*

1. *Conèixer i comprendre els esdeveniments, les fites i els processos més importants del període d'entreguerres, o les dècades 1919-1939, especialment a Europa.*

1.1. *Analitza interpretacions diverses de fonts històriques i historiogràfiques de procedència diferent.*

1.2. *Relaciona algunes qüestions concretes del passat amb el present i les possibilitats del futur, com l'abast de les crisis financeres del 1929 i del 2008.*

1.3. *Discuteix les causes de la lluita pel sufragi de la dona.*

2. *Estudiar les cadenes causals que expliquen la jerarquia causal en les explicacions històriques sobre aquesta època i com es connecten amb el present.*

2.1. *Explica les principals reformes durant la II República espanyola i les reaccions a aquestes reformes.*

2.2. *Explica les causes de la Guerra Civil espanyola en el context europeu i internacional.*

3. *Analitzar què va conduir a l'apogeu dels feixismes a Europa.*

3.1. *Explica diversos factors que varen fer possible l'apogeu del feixisme a Europa.*

1. *Entendre els avenços econòmics dels règims soviètics i els perills del seu aïllament intern, així com els avenços econòmics de l'estat del benestar a Europa.*

1.1. *Explica alguns dels conflictes de l'època de la Guerra Freda emprant fonts històriques i historiogràfiques.*

1.2. *Explica els avenços de l'estat del benestar a Europa.*

1.3. *Reconeix els canvis socials derivats de la incorporació de la dona a la feina com a assalariada.*

2. *Comprendre el concepte de guerra freda en el context posterior al 1945 i les relacions entre els dos blocs: EUA i URSS.*

2.1. *Describeix les conseqüències de la guerra del Vietnam.*

3. *Explicar les causes de l'establiment d'una dictadura a Espanya després de la Guerra Civil i com va anar evolucionant aquesta dictadura del 1939 al 1975.*

3.1. *Coneix la situació de la postguerra i la repressió a Espanya i les diferents fases de la dictadura de Franco.*

3.2. *Discuteix com s'entén a Espanya i a Europa el concepte de memòria històrica.*
4. Comprendre el concepte de *crisi econòmica* i la repercussió mundial que té en un cas concret.
4.1. *Compara la crisi energètica del 1973 amb la financera del 2008.*

1. Interpretar processos de canvis econòmics, socials i polítics mundials a mitjà termini.
1.1. *Interpreta el renaixement i el declivi de les nacions al nou mapa polític europeu d'aquesta època.*
1.2. *Comprèn els pros i els contres de l'estat del benestar.*
2. Conèixer les causes i les conseqüències immediates de l'ensorrament de l'URSS i altres règims soviètics.
2.1. *Analitza diversos aspectes (polítics, econòmics, culturals) dels canvis produïts després de l'ensorrament de l'URSS.*
3. Conèixer els principals fets que varen conduir al canvi polític i social a Espanya després del 1975 i valorar diferents interpretacions d'aquest procés.
3.1. *Compara interpretacions diverses sobre la Transició espanyola dels anys setanta i de l'actualitat.*
3.2. *Enumera i descriu algunes de les principals fites que varen donar lloc al canvi en la societat espanyola de la Transició: coronació de Joan Carles I, Llei per a la reforma política de 1976, Llei d'amnistia de 1977, obertura de Corts Constituents, aprovació de la Constitució del 1978, primeres eleccions generals, creació de l'Estat de les autonomies, etc.*
3.3. *Analitza el problema del terrorisme a Espanya durant aquesta etapa (ETA, GRAPO, Terra Lliure, etc.): gènesi i història de les organitzacions terroristes, aparició dels primers moviments associatius en defensa de les víctimes, etc.*
4. Entendre l'evolució de la construcció de la Unió Europea.
4.1. *Discuteix sobre la construcció i el futur de la Unió Europea.*

1.10 EMPRENEDORIA 4 ESO

L'assignatura de IAEE, s'adequa al marc normatiu vigent. Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/eso/>

1.10.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius específics de la matèria. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

Els objectius específics de la matèria d'IAEE es detallen en els Annexos del Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears. <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/eso/>

La matèria d'Iniciació a l'Activitat Emprenedora i Empresarial permet el desenvolupament dels següents objectius prevists en el RD 1105/2014:

Els objectius de la matèria d'iniciació a l'activitat empenedora i empresarial són els següents:

1. Relacionar-se amb l'entorn econòmic com a subjecte i no com a objecte d'aquest entorn mitjançant l'assimilació progressiva del coneixement que vagi aprenent sobre el seu funcionament,

així com incorporar el que aprengui a les seves relacions amb altres agents econòmics com a font de desenvolupament, tant de la seva autonomia personal com de la seva capacitat per liderar projectes que puguin ser percebuts com a valuosos pels altres.

2. Fomentar l'aplicació del pensament creatiu a l'hora de fer qualsevol proposta que s'hagi de valorar en el seu entorn econòmic i valorar-ne positivament la innovació, l'originalitat i la consistència.

3. Desenvolupar l'esperit emprenedor que tots tenim com a subjectes de l'entorn econòmic en el qual actuam mitjançant el descobriment de les nostres fortaleses i debilitats per, progressivament, augmentar la nostra competència emprenedora.

4. Impulsar petits projectes susceptibles de poder implementar-se en el seu entorn econòmic (com un projecte d'inserció laboral i un projecte de viabilitat econòmica d'una empresa) en els quals la creativitat i el rigor científic d'aquests projectes han de jugar un paper primordial al llarg de tot el procés de realització.

5. Identificar les diverses fonts de finançament internes i externes (com accionistes, inversors, micromecenatge o crowdfunding, ajudes, bancs, subvencions...), així com valorar la més adequada per a cada tipus i moment del cicle de vida de l'empresa.

6. Conèixer el funcionament bàsic dels intermediaris financers quan hem d'acudir a la cerca de finançament per a l'empresa, a través de l'estudi de casos pràctics senzills, reals i susceptibles de ser demandats.

1.10.2 Seqüència dels continguts

1a avaluació: Iniciativa personal, treball en equip i recerca de feina

2a avaluació: Pla d'empresa

3a avaluació: Finances i planificació personal

1.10.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació amb els estàndards d'aprenentatge corresponents

Els criteris d'avaluació de la matèria d'Economia es detallen en els Annexos del Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears. <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/eso/>

En el cas de que es dugui a terme la semipresencialitat a l'IES Binissalem davant la situació del COVID-19, els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge mínims són els que apareixen subrajats :

BLOC 1. AUTONOMIA PERSONAL, LIDERATGE I INNOVACIÓ
Continguts

Autonomia i autoconeixement. Iniciativa emprenedora i empresari en la societat.

Interessos, aptituds i motivacions personals per a la carrera professional.

Itineraris formatius i carreres professionals. Procés de recerca de feina en empreses del sector. Autoocupació. Procés de presa de decisions sobre l'itinerari personal.

Drets i deures del treballador. El dret del treball.

Drets i deures derivats de la relació laboral.

Contracte de treball i negociació col·lectiva.

Seguretat Social. Sistema de protecció. Ocupació i desocupació.

Protecció del treballador i beneficis socials.

Riscs laborals. Normes. Planificació de la protecció en l'empresa.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Descriure les qualitats personals i destreses associades a la iniciativa emprenedora i analitzar els requeriments dels diferents llocs de treball i activitats empresarials.

1.1. Identifica les qualitats personals, actituds, aspiracions i formació pròpies de les persones amb iniciativa emprenedora, descriu l'activitat dels empresaris i el seu rol en la generació de treball i benestar social.

1.2. Investiga amb mitjans telemàtics les diferents àrees d'activitat professional de l'entorn, els tipus d'empresa que les desenvolupen i els diferents llocs de treball a cadascuna i raona els requeriments per a l'acompliment professional a cadascun.

2. Prendre decisions sobre l'itinerari vital propi, comprendre les possibilitats d'ocupació, autoocupació i carrera professional en relació amb les habilitats personals i les alternatives de formació i aprenentatge al llarg de la vida.

2.1. Disseny un projecte de carrera professional pròpia, relaciona les possibilitats de l'entorn amb les qualitats i aspiracions personals i valora l'opció de l'autoocupació i la necessitat de formació al llarg de la vida.

3. Actuar com a futur treballador responsable, conèixer els seus drets i deures com a tal, valorar l'acció de l'Estat i de la Seguretat Social en la protecció de la persona ocupada i comprendre la necessitat de protecció dels riscos laborals.

3.1. Identifica les normes i institucions que intervenen en les relacions entre treballadors i empresaris i les relaciona amb el funcionament del mercat de treball.

3.2. Distingeix els drets i les obligacions que es deriven de les relacions laborals i els comprova en contractes de treball i documents de negociació col·lectiva.

3.3. *Describeu les bases del sistema de la Seguretat Social i les obligacions de treballadors i empresaris dins aquest, en valora l'acció protectora davant les diferents contingències cobertes i descriu les prestacions mitjançant cerques als webs institucionals.*

3.4. *Identifica les situacions de risc laboral més habituals als sectors d'activitat econòmica més rellevants en l'entorn, indica els mètodes de prevenció legalment establerts i les tècniques de primers auxilis aplicables en cas d'accident o dany.*

BLOC 2. PROJECTE EMPRESARIAL

Continguts

Idea de projecte d'empresa. Avaluació de la idea. Entorn, rol social de l'empresa.

Elements i estructura empresarial.

Pla d'empresa.

Documents comercials de cobrament i pagament.

Activitats a l'empresa. Funció de producció. Funció comercial i de màrqueting.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Crear un projecte d'empresa a l'aula, descriure'n les característiques internes i la relació amb l'entorn així com la funció social, identificar els elements que en constitueixen la xarxa logística com ara proveïdors, clients, sistemes de producció i comercialització i xarxes d'emmagatzematge entre altres.

1.1. Determina l'oportunitat d'un projecte d'empresa, n'identifica les característiques i pren part en l'activitat que desenvolupa.

1.2. Identifica les característiques internes i externes del projecte d'empresa, així com els elements que constitueixen la xarxa d'aquesta empresa: mercat, proveïdors, clients, sistemes de producció i/o comercialització, emmagatzematge i d'altres.

1.3. Describeu la relació del projecte d'empresa amb el seu sector, l'estructura organitzativa i les funcions de cada departament i identifica els procediments de treball en el desenvolupament del procés productiu o comercial.

3. Dur a terme activitats de producció i comercialització pròpies del projecte d'empresa creat i aplicar tècniques de comunicació i treball en equip.

3.1. Crea materials de difusió i publicitat dels productes i/o serveis del projecte d'empresa, inclou un pla de comunicació a Internet i a xarxes socials i aplica els principis del màrqueting.

3.2. *Exerceix tasques de producció i/o comercialització en el projecte d'empresa, pren decisions, fa feina en equip, compleix els terminis i objectius i proposa millores segons un pla de control prefixat.*

BLOC 3. FINANCES

Continguts

Tipus d'empresa segons la seva forma jurídica.

Elecció de la forma jurídica.

Tràmits de posada en marxa d'una empresa.

Fons de finançament de les empreses. Externes (bancs, ajuts i subvencions i micromecenatge o crowdfunding) i internes (accionistes, inversors i aplicació de beneficis).

Productes financers i bancaris per a pimes. Comparació.

Imposts que afecten les empreses.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Descriure les diferents formes jurídiques de les empreses i relacionar amb cadascuna les responsabilitats legals dels seus propietaris i gestors, així com amb les exigències de capital.

1.1. Distingeix les diferents formes jurídiques de les empreses i les relaciona amb les exigències de capital i responsabilitats més apropiades per a cada tipus.

1.2. Enumera les administracions públiques que tenen relació amb la posada en marxa d'empreses i recopila per via telemàtica els principals documents que es deriven de la seva posada en funcionament.

1.3. Valora les tasques de suport, registre, control i fiscalització que duen a terme les autoritats en el procés de creació d'empreses i descriu els tràmits que s'han de fer.

2. Identificar les fonts de finançament de les empreses pròpies de cada forma jurídica, incloent-hi les externes i internes, i valorar les més adequades per a cada tipus i moment en el cicle de vida de l'empresa.

2.1. Determina les inversions necessàries per posar en marxa una empresa i distingeix les principals partides relacionades en un balanç de situació.

2.2. Caracteritza de forma bàsica les possibilitats de finançament del dia a dia de les empreses i diferencia el finançament extern i intern a curt i a llarg termini, així com el cost de cadascuna i les implicacions en la marxa de l'empresa.

3. Comprendre les necessitats de la planificació financera i de negoci de les empreses i lligar-la a la previsió de la marxa de l'activitat sectorial i econòmica nacional.

3.3. Identifica les obligacions fiscals de les empreses segons l'activitat, assenyala el funcionament bàsic d'IAE, IVA, IRPF i IS, indica les principals diferències entre aquest i valora l'aportació que suposa la càrrega impositiva a la riquesa nacional.

1.11. ECONOMIA 4 ESO

El departament de Geografia-Història, i en concret l'assignatura de IAEE, s'adequa al marc normatiu vigent. Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/eso/>

2.6.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

11

Els objectius específics de la matèria d'Economia es detallen en els Annexos del Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears. <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/eso/>

La matèria d'Economia permet el desenvolupament dels següents objectius prevists en el RD 1105/2014:

1. Comprendre els conceptes bàsics de l'economia. Analitzar l'efecte de les decisions econòmiques en la vida dels ciutadans i prendre consciència de l'existència de diferents models econòmics.
2. Descriure els diferents tipus d'empreses i analitzar el teixit empresarial de les Illes Balears d'acord amb aquesta classificació. Identificar i analitzar els aspectes més importants del funcionament de les empreses en una economia de mercat.
3. Ser capaços de gestionar la seva economia personal mitjançant l'elaboració d'un pressupost i l'anàlisi del grau de compliment d'aquest. Valorar la rellevància de l'estalvi i comprendre la necessitat de planificar aspectes financers al llarg de la vida.
4. Reconèixer el funcionament bàsic del sistema financer i conèixer les característiques bàsiques de les principals operacions bancàries.
5. Valorar positivament l'anàlisi de la realitat econòmica mitjançant l'estudi de les principals macromagnituds i comprendre'n el funcionament. Per aconseguir-ho, cal interpretar dades i gràfics relacionats amb les macromagnituds i tenir una opinió sobre els resultats.
6. Conèixer i valorar els efectes per a la societat de la desigualtat de la renda i el paper de l'Estat en la redistribució d'aquesta.

7. Comprendre els avantatges i els inconvenients que la globalització econòmica i el procés d'integració econòmica i monetària de la Unió Europea han provocat en la qualitat de vida de les persones i el medi ambient.

8. Reflexionar sobre la necessitat d'una economia sostenible. Analitzar i valorar críticament les repercussions del creixement econòmic sobre el medi ambient i la qualitat de vida de les persones.

2.6.2 Seqüència dels continguts

Bloc 1. Idees econòmiques bàsiques - 1a Avaluació

En aquest bloc es treballen conceptes bàsics com *escassetat*, *assignació de recursos* i *cost d'oportunitat*, es tracten qüestions com la manera com s'estudia l'economia i s'ofereix un primer apropament als models econòmics.

Bloc 2. Economia i empresa - 1a Avaluació

En aquest bloc s'estudien els diferents tipus d'empreses i com es classifiquen, i també algunes de les àrees de l'empresa, com l'àrea productiva i, més concretament, el procés productiu, i l'àrea de finançament. Finalment s'estudien les obligacions fiscals de les empreses.

Bloc 3. Economia personal - 2a Avaluació

En aquest bloc es treballa el pressupost personal o pla financer i s'identifica cada un dels elements que hi estan vinculats. Es dóna importància a l'estalvi i al control de la despesa. Finalment, es tracta el coneixement de la informació bancària necessària per elaborar un pla financer bancari al llarg de la vida.

Blocs 4 i 5. Economia, ingressos i despeses de l'Estat. Economia, interès, inflació i desocupació - 2a i 3a Avaluació

En aquests dos blocs es desenvolupen les magnituds macroeconòmiques i la capacitat per comprendre, valorar i analitzar aquestes dades.

Bloc 6. Economia internacional. - 3a Avaluació

En aquest bloc es valora l'impacte de la globalització econòmica, del comerç internacional i dels processos d'integració econòmica en les societats i en el medi ambient.

2.6.3. Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació amb els estàndards d'aprenentatge corresponents

BLOC 1. IDEES ECONÒMIQUES BÀSIQUES
Continguts

L'economia i l'impacte que té en la vida dels ciutadans.
L'escassetat, l'elecció i l'assignació de recursos. El cost d'oportunitat.
Com s'estudia en economia. Un apropament als models econòmics.
Relacions econòmiques bàsiques i representació.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Explicar l'economia com a ciència social i valorar l'impacte permanent de les decisions econòmiques en la vida dels ciutadans.(CSC)

1.1. Reconeix l'escassetat de recursos i la necessitat de triar i prendre decisions com les claus dels problemes bàsics de tota economia, i comprèn que qualsevol elecció suposa renunciar a altres alternatives i que qualsevol decisió té conseqüències.

1.2. Diferencia formes diverses d'abordar i resoldre problemes econòmics i n'identifica els avantatges i els inconvenients, així com les limitacions.

2. Conèixer la terminologia econòmica bàsica i l'ús dels models econòmics i familiaritzar-s'hi.(CSC/CLC)

2.1. Comprèn i utilitza correctament diferents termes de l'àrea de l'economia.

2.2. Diferencia entre economia positiva i economia normativa.

2.3. Representa i analitza gràficament el cost d'oportunitat mitjançant la frontera de possibilitats de producció.

3. Prendre consciència dels principis bàsics de l'economia que s'han d'aplicar en les relacions econòmiques bàsiques tenint en compte els recursos i les necessitats.1. (CSC/CMCT)

3.1. Representa les relacions que s'estableixen entre les economies domèstiques i les empreses.

3.2. Aplica raonaments bàsics per interpretar problemes econòmics provinents de les relacions econòmiques del seu entorn.

BLOC 2. ECONOMIA I EMPRESA

Continguts

L'empresa i l'empresari.
Tipus d'empresa. Criteris de classificació, forma jurídica, funcions i objectius.
Classificació, segons el tipus, de les empreses de les Illes Balears.
Procés productiu i factors productius.
Fonts de finançament de les empreses. Ingressos, costos i beneficis.
Obligacions fiscals de les empreses.

Críteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Descriure els diferents tipus d'empreses i les formes jurídiques que poden presentar, i relacionar-los amb les exigències de capital que impliquen i amb les responsabilitats legals dels propietaris i gestors, així com amb les interrelacions que les empreses tenen amb l'entorn immediat. (CSC)

1.1. Distingeix les diferents formes jurídiques de les empreses i les relaciona amb les exigències requerides de capital per constituir-les i amb les responsabilitats legals per a cada tipus.

1.2. Valora les formes jurídiques d'empreses més apropiades en cada cas segons les característiques concretes aplicant el raonament sobre la classificació de les empreses.

1.3. Identifica els diferents tipus d'empreses i d'empresaris que actuen en el seu entorn, així com la forma com s'interrelacionen amb l'àmbit més proper i els efectes socials i mediambientals, positius i negatius, que s'observen.

2. Analitzar les característiques principals del procés productiu.(CSC/CMCT)

2.1. Indica els diferents tipus de factors productius i les relacions entre productivitat, eficiència i tecnologia.

2.2. Identifica els diferents sectors econòmics, així com els reptes i les oportunitats que presenten.

3. Identificar les fonts de finançament de les empreses.(CSC)

3.1. Explica les possibilitats de finançament del dia a dia de les empreses i diferencia el finançament extern i l'intern, a curt i a llarg termini, així com el cost de cada una i les implicacions en la marxa de l'empresa.

4. Determinar per a un cas senzill l'estructura d'ingressos i costos d'una empresa, i calcular-ne el benefici.(CSC/CMCT)

4.1. Diferencia els ingressos i els costos generals d'una empresa, n'identifica el benefici o la pèrdua i aplica raonaments matemàtics per interpretar els resultats.

5. Diferenciar els impostos que afecten les empreses i la importància de complir les obligacions fiscals.(CSC/CAA/CMCT)

5.1. Identifica les obligacions fiscals de les empreses segons l'activitat i assenyala el funcionament bàsic dels impostos i les principals diferències entre ells.

5.2. Valora l'aportació que suposa la càrrega impositiva a la riquesa nacional.

BLOC 3. ECONOMIA PERSONAL

Continguts

Ingressos i despeses. Identificació i control.

Gestió del pressupost. Objectius i prioritats.

Estalvi i endeutament.

Risc i diversificació.

Planificació del futur. Necessitats econòmiques en les etapes de la vida.

Els doblers. Relacions bancàries. El primer compte bancari. Informació. Targetes de dèbit i crèdit.

Implicacions dels contractes financers. Drets i responsabilitats dels consumidors en el mercat financer.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Elaborar un pressupost personal en el qual es distingeixin els diferents tipus d'ingressos i despeses, controlar el grau de compliment del pressupost i les possibles necessitats d'adaptar-lo.(CMCT/CSC/SIEE/CD)

1.1. Elabora un pressupost o pla financer personalitzat en què identifica cada un dels ingressos i de les despeses, i en fa el seguiment.

1.2. Empra eines informàtiques per preparar i desenvolupar un pressupost o pla financer personalitzat.

1.3. Usa gràfics d'anàlisi que li permeten comparar una realitat personalitzada amb les previsions establertes.

2. Decidir amb racionalitat davant les alternatives econòmiques de la vida personal després de relacionar-les amb el benestar propi i social. (CSC/SIEE)

2.1. Comprèn les necessitats de planificació i de gestió dels assumptes financers al llarg de la vida. Aquesta planificació es vincula a la previsió feta en cada una de les etapes d'acord amb les decisions preses i l'evolució de l'activitat econòmica nacional.

3. Expressar una actitud positiva cap a l'estalvi i emprar-lo com a mitjà per assolir diferents objectius. (CSC/SIEE)

3.1. Coneix i explica la rellevància de l'estalvi i del control de la despesa.

3.2. Analitza els avantatges i els inconvenients de l'endeutament, en valora el risc i selecciona la decisió més adequada per a cada moment.

4. Reconèixer el funcionament bàsic dels doblers, diferenciar els diferents tipus de comptes bancaris i de targetes emeses com a mitjans de pagament, i valorar l'oportunitat d'usar-los amb garanties i responsabilitat.(CSC/SIEE)

4.1. *Comprèn els termes fonamentals i descriu el funcionament de les operacions amb els comptes bancaris.*

4.2. *Valora i comprova la necessitat de llegir detingudament els documents que presenten els bancs, així com la importància de la seguretat quan la relació es produeix per Internet.*

4.3. *Reconeix el fet que es poden negociar les condicions que presenten les entitats financeres i analitza el procediment de reclamació davant les entitats.*

4.4. *Identifica i explica les diferents modalitats de targetes que hi ha, així com els aspectes més importants de la seguretat quan s'opera amb targetes.*

5. Conèixer el concepte d'assegurança i la finalitat que tenen les assegurances.(CSC/SIEE)

5.1. *Identifica i diferencia els diferents tipus d'assegurances segons els riscos o les situacions adverses en les diferents etapes de la vida.*

BLOC 4. ECONOMIA I INGRESSOS I DESPESES DE L'ESTAT

Continguts

Els ingressos i les despeses de l'Estat.

El deute públic i el dèficit públic.

Desigualtats econòmiques i distribució de la renda.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Reconèixer i analitzar la procedència de les principals fonts d'ingressos i despeses de l'Estat, i interpretar gràfics que en mostrin la distribució.(CMCT/CSC)

1.1. *Identifica les vies d'on procedeixen els ingressos de l'Estat i les principals àrees de les despeses de l'Estat, i en comenta les relacions.*

1.2. *Analitza i interpreta dades i gràfics de contingut econòmic relacionats amb els ingressos i les despeses de l'Estat.*

1.3. *Distingeix el comportament dels ingressos i les despeses públics en els diferents cicles econòmics, així com els efectes que es poden produir al llarg del temps.*

2. Diferenciar i explicar els conceptes de deute públic i dèficit públic.(CMCT/CSC)

2.1. *Comprèn i expressa les diferències entre els conceptes de deute públic i dèficit públic, així com la relació que es produeix entre ells.*

3. Determinar l'impacte de la desigualtat de la renda per a la societat i estudiar les eines per

redistribuir-la.(CAA/CSC)

3.1. Coneix i descriu els efectes de la desigualtat de la renda i els instruments per redistribuir-la.

BLOC 5. ECONOMIA I TIPUS D'INTERÈS, INFLACIÓ I DESOCUPACIÓ

Continguts

El tipus d'interès.

La inflació.

Conseqüències dels canvis en els tipus d'interès i inflació.

La desocupació i les polítiques contra la desocupació.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Diferenciar les magnituds de tipus d'interès, inflació i desocupació, així com analitzar les relacions existents entre elles.(CSC/CMCT/CAA)

1.1. Descriu les causes de la inflació i valora les principals repercussions econòmiques i socials que té.

1.2. Explica el funcionament dels tipus d'interès i les conseqüències de la variació que poden presentar per a l'evolució de l'economia.

2. Interpretar dades i gràfics vinculats als conceptes de tipus d'interès, inflació i desocupació.(CSC/CMCT/CAA)

2.1. Valora i interpreta dades i gràfics de contingut econòmic relacionats amb els tipus d'interès, la inflació i la desocupació.

3. Valorar diferents opcions de polítiques macroeconòmiques per fer front a la desocupació.(CSC/SIEE)

3.1. Descriu les causes de la desocupació i en valora les principals repercussions econòmiques i socials.

3.2. Analitza les dades de desocupació a Espanya i les polítiques contra la desocupació.

3.3. Investiga i reconeix àmbits d'oportunitats i tendències d'ocupació.

BLOC 6. ECONOMIA INTERNACIONAL

Continguts

La globalització econòmica.

El comerç internacional.

El mercat comú europeu i la unió econòmica i monetària europea.

La consideració econòmica del medi ambient: la sostenibilitat.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Valorar l'impacte de la globalització econòmica, del comerç internacional i dels processos d'integració econòmica en la qualitat de vida de les persones i el medi ambient.(CSC/CAA/CMCT)

1.1. Analitza el grau d'interconnexió de les diferents economies de tots els països del món i aplica la perspectiva global per emetre'n una valoració crítica.

1.2. Explica les raons que justifiquen l'intercanvi econòmic entre països i que influeixen en aquest intercanvi.

1.3. Analitza esdeveniments econòmics contemporanis en el context de la globalització i el comerç internacional.

1.4. Coneix i enumera avantatges i inconvenients del procés d'integració econòmica i monetària de la Unió Europea.

1.5. Reflexiona sobre els problemes mediambientals i la relació que tenen amb l'impacte econòmic internacional, i analitza les possibilitats d'un desenvolupament sostenible.

2. Matèries GEOGRAFIA I HISTÒRIA, ECONOMIA (BATXILLERAT)

2.1. HISTÒRIA DEL MÓN CONTEMPORANI 1^r BATXILLERAT

2.1.1. Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

L'ensenyament de la història del món contemporani al primer curs del batxillerat té preferentment els objectius específics següents, que formen part del currículum de batxillerat:

1. Identificar els principals processos i els esdeveniments històrics més rellevants del món contemporani, situar-los en el temps i en l'espai i assenyalar la importància que tenen en relació amb fets del present.

2. Reconèixer els components econòmics, socials, polítics, tecnològics i culturals que caracteritzen

els esdeveniments històrics, així com els trets més significatius, les relacions que mantenen i els factors que els han conformat.

3. Conèixer les coordenades internacionals a escala europea i mundial dels segles XIX i XX per entendre les relacions entre els estats durant aquesta època i les implicacions que suposen.

4. Analitzar les situacions i els problemes del present des d'una perspectiva global, considerant tant els seus orígens com les relacions d'interdependència que mantenen.

5. Valorar positivament els conceptes de *democràcia*, *llibertat* i *solidaritat* enfront dels problemes socials actuals, assumir el compromís de defensar els valors que representen i combatre les situacions de discriminació i injustícia, especialment les que es relacionen amb els drets humans i la pau.

6. Concebre la història com a disciplina científica i l'anàlisi històrica com un procés en constant reconstrucció d'acord amb les necessitats de la societat i utilitzar aquest coneixement per argumentar les pròpies idees, revisar-les de manera crítica i contrastar-les amb noves informacions a fi de corregir estereotips i prejudicis.

7. Elaborar hipòtesis de treball dels processos històrics estudiats procedents de tot tipus de fonts: la pròpia realitat, les fonts històriques, els mitjans de comunicació o les tecnologies de la informació i la comunicació.

8. Saber comunicar les tasques elaborades i les conclusions obtingudes amb un llenguatge correcte i utilitzant el vocabulari i la terminologia històrica adequats.

9. Planificar i elaborar breus treballs d'indagació, síntesi o iniciació a la recerca històrica, en grup o individualment, en què es puguin emprar les diferents fonts primàries i secundàries i valorar el paper de les fonts i els diferents enfocaments utilitzats pels historiadors.

10. Saber analitzar la successió de fets i la possible simultaneïtat d'aquests mitjançant el domini de la cronologia i el temps històric.

2.1.2. Seqüenciació dels continguts

- 1a avaluació: blocs 1, 2 i 3.
- 2a avaluació: blocs 4, 5 i 6.
- 3a avaluació: blocs 7, 8 i 9.

2.1.3. Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable

Els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable es detallen en els Annexos del Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears. <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/batxillerat/>

En l'escenari B del Pla de Contingència adoptat a l'IES Binissalem davant la situació del COVID-19 que implica semipresencialitat, els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge mínims són els que aprenen subrajats:

Continguts, Criteris d'avaluació i Estàndards d'aprenentatge (el subratllat assenyala els continguts mínims ESCENARI B)

BLOC 1. L'ANTIC RÈGIM

Continguts

Trets de l'Antic Règim.

Transformacions a l'Antic Règim: economia, població i societat.

Revolucions i parlamentarisme a Anglaterra.

El pensament de la Il·lustració.

Manifestacions artístiques del moment.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Definir els trets de l'Antic Règim i descriure'n els aspectes demogràfics, econòmics, polítics, socials i culturals.

1.1. Extreu els trets de l'Antic Règim d'un text proposat que els contingui.

1.2. Obté i selecciona informació escrita i gràfica rellevant, utilitzant fonts primàries o secundàries, relativa a l'Antic Règim.

2. Distingir les transformacions a l'Antic Règim i enumerar les que afecten l'economia, la població i la societat.

2.1. Classifica els trets de l'Antic Règim en aspectes demogràfics, econòmics, polítics, socials i culturals..

2.2. Explica les transformacions de l'Antic Règim que afecten l'economia, la població i la societat.

2.3. Analitza l'evolució dels trets de l'Antic Règim del segle XVII i el segle XVIII.

2.4. Descriure les característiques per estaments simulant ser un membre d'aquests grups socials.

3. Explicar el parlamentarisme anglès del segle XVII, resumir les característiques essencials del sistema i valorar el paper de les revolucions per assolir les transformacions necessàries per aconseguir-lo.

3.1. Descriu les característiques del parlamentarisme anglès.

3.2. Descriu les revolucions angleses del segle XVII com a formes que promouen el canvi polític de l'Antic Règim.

4. Relacionar les idees de la Il·lustració amb el liberalisme de començament del segle XIX i establir elements de coincidència entre ambdues ideologies.

4.1. Enumera i descriu les idees de la Il·lustració i les idees del liberalisme de començament del segle XIX.

5. Diferenciar manifestacions artístiques de l'Antic Règim i seleccionar-ne les obres més destacades.

5.1. Distingeix i caracteritza obres d'art del rococó i neoclàssic.

6. Utilitzar el vocabulari històric amb precisió i inserir-lo en el context adequat.

6.1. Estableix les semblances i les diferències entre les idees de la Il·lustració i el liberalisme de començament del segle XIX.

BLOC 2. LA CRISI DE L'ANTIC RÈGIM

Continguts

El naixement dels Estats Units.

La Revolució Francesa de 1789: aspectes polítics i socials.

L'Imperi napoleònic.

El Congrés de Viena i l'absolutisme, i les revolucions liberals o burgeses de 1820, 1830 i 1848.

El nacionalisme: unificacions d'Itàlia i Alemanya.

Cultura i art: Europa entre el neoclassicisme i el romanticisme.

La independència de les colònies hispanoamericanes.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Analitzar l'evolució política, econòmica, social, cultural i de pensament que caracteritza la primera meitat del segle XIX, i distingir els fets, els personatges i els símbols d'aquest període i enquadrar-los en cada una de les variables analitzades.

1.1. Elabora eixos cronològics amb els esdeveniments de la primera meitat del segle XIX.

2. Descriure les causes i el desenvolupament de la independència dels Estats Units i establir-ne les causes més immediates i les etapes.

2.1. Identifica jerarquies causals en la Guerra d'Independència dels Estats Units a partir de fonts historiogràfiques.

3. Explicar, a partir d'informació obtinguda a diferents fonts bibliogràfiques i a Internet, la Revolució Francesa de 1789, incloent-hi les causes, el desenvolupament i les conseqüències.

3.1. Explica les causes de la Revolució Francesa de 1789.

3.2. Explica esquemàticament el desenvolupament de la Revolució Francesa.

4. Identificar l'Imperi napoleònic, localitzar-ne l'expansió europea i establir-ne les conseqüències.

4.1. Identifica en un mapa històric l'extensió de l'Imperi napoleònic.

5. Analitzar la transcendència per a Europa del Congrés de Viena i la restauració de l'absolutisme i identificar les conseqüències que va tenir per als diversos països implicats.

5.1. Analitza les conclusions del Congrés de Viena i les idees que s'hi varen defensar i les relaciona amb les conseqüències que se'n varen derivar.

6. Identificar les revolucions burgeses de 1820, 1830 i 1848 i relacionar-ne les causes i el desenvolupament.

6.1. Compara les causes i el desenvolupament de les revolucions de 1820, 1830 i 1848.

7. Conèixer el procés d'unificació d'Itàlia i d'Alemanya a partir de l'anàlisi de fonts gràfiques i escrites.

7.1. Descriu i explica la unificació d'Itàlia i la d'Alemanya a partir de fonts gràfiques i/o d'altres tipus.

8. Descobrir les manifestacions artístiques de començament del segle XIX, obtenir informació de mitjans bibliogràfics o d'Internet relacionada amb aquestes manifestacions i presentar-la adequadament.

8.1. Estableix les característiques pròpies de la pintura, l'escultura i l'arquitectura del Romanticisme a partir de fonts gràfiques.

9. Analitzar la independència d'Hispanoamèrica utilitzant fonts gràfiques.

9.1. Descriure esquemàticament la independència de les colònies hispanoamericanes al començament del segle XIX.

BLOC 3. LES REVOLUCIONS INDUSTRIALS: CONSEQÜÈNCIES SOCIALS

Continguts

Revolució o revolucions industrials: característiques.

Transformacions tècniques i noves fonts d'energia.

Canvis deguts a la revolució industrial: transports, agricultura, població (migracions i el nou concepte de ciutat).

El protagonisme de la Gran Bretanya i l'extensió del procés d'industrialització a altres zones d'Europa. La industrialització extraeuropea.

L'economia industrial: pensament i primeres crisis.

El naixement del proletariat i l'organització de la classe obrera: orígens del sindicalisme i corrents de pensament. Els partits polítics obrers.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Descriure les revolucions industrials del segle XIX i establir-ne els trets característics i les conseqüències socials.

1.1. Identifica les causes de la primera revolució industrial.

1.2. Explica raonadament l'evolució cap a la segona revolució industrial.

2. Obtenir i seleccionar informació de fonts bibliogràfiques o en línia que permeti explicar les revolucions industrials del segle XIX.

2.1. Analitza comparativament i esquemàticament les dues revolucions industrials.

3. Identificar els canvis en els transports, l'agricultura i la població que varen influir en la revolució industrial del segle XIX o que en varen ser una conseqüència.

3.1. Assenyala els canvis socials més rellevants del segle XIX i els associa al procés de la revolució industrial.

3.2. Descriu la ciutat industrial britànica a partir d'un plànol i/o altres fonts.

3.3. Identifica en imatges els elements propis de la vida en una ciutat industrial del segle XIX.

4. Enumerar els països que varen iniciar la industrialització, localitzar-los adequadament i establir les regions en què es produeix aquest avenç.

4.1. Localitza en un mapa els països industrialitzats i les regions industrials corresponents.

5. Analitzar les característiques de l'economia industrial i els corrents de pensament que pretenen

millorar la situació dels obrers del segle XIX.

- 5.1. Compara els corrents de pensament social de l'època de la revolució industrial: socialisme utòpic, socialisme científic i anarquisme.
- 5.2. Distingeix i explica les característiques dels diversos tipus d'associacionisme obrer.

6. Utilitzar el vocabulari històric amb precisió i inserir-lo en el context adequat.

- 6.1. Explica les causes i les conseqüències de les crisis econòmiques i les possibles solucions a aquestes crisis a partir de fonts històriques.
- 6.2. Analitza, a partir de fonts historiogràfiques, aspectes que expliquen el desenvolupament econòmic del sector industrial dels primers països industrialitzats.
- 6.3. Comenta mapes que expliquen l'evolució de l'extensió de les xarxes de transport: ferrocarril, carreteres i canals.

BLOC 4. LA DOMINACIÓ EUROPEA DEL MÓN I LA PRIMERA GUERRA MUNDIAL

Continguts

Evolució dels principals estats a Europa, Amèrica i Àsia:

L'Anglaterra victoriana.

França: la Tercera República i el Segon Imperi.

L'Alemanya bismarckiana, l'Imperi austrohongarès i Rússia.

Els Estats Units: des de la Guerra Civil fins a començament del segle XX.

El Japó: transformacions de final del segle XIX.

L'expansió colonial dels països industrialitzats: causes, colonització i repartiment d'Àsia, d'Àfrica i d'altres enclavaments colonials i conseqüències.

La pau armada: Triple Aliança i Triple Entesa.

La Primera Guerra Mundial: causes, desenvolupament i conseqüències.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Descriure les transformacions i els conflictes sorgits a final del segle XIX i començament del segle XX i distingir-ne el desenvolupament i els factors desencadenants.

- 1.1. Elabora un diagrama/esquema en què exposa les cadenes causals i els processos dins el període que va de final del segle XIX a començament del XX.

2. Analitzar l'evolució política, social i econòmica dels principals països europeus i del Japó i els Estats Units a final del segle XIX i presentar informació que expliqui aquesta evolució.

2.1. Elabora un eix cronològic amb fets que expliquen l'evolució, durant la segona meitat del segle XIX, d'Anglaterra, França, Alemanya, l'Imperi austrohongarès, Rússia, els Estats Units i el Japó.

2.2. Explica a partir d'imatges les característiques que permeten identificar l'Anglaterra victoriana.

2.3. Analitza textos relatius a l'època de Napoleó III a França.

2.4. Identifica i explica raonadament els fets que converteixen Alemanya en una potència europea durant el mandat de Bismarck.

3. Descriure l'expansió imperialista d'europeus, japonesos i nord-americans a final del segle XIX i establir-ne les conseqüències.

- 3.1. Identifica i explica raonadament les causes i les conseqüències de l'expansió colonial de

la segona meitat del segle XIX.

3.2. Localitza en un mapamundi les colònies de les diferents potències imperialistes.

4. Comparar sintèticament els diferents sistemes d'aliances del període de la pau armada.

4.1. Descriu les aliances dels països més destacats durant la pau armada.

5. Distingir els esdeveniments que condueixen a la declaració de les hostilitats de la Primera Guerra Mundial i descriure'n les etapes i les conseqüències.

5.1. Identifica les causes de la Primera Guerra Mundial a partir de fonts històriques o historiogràfiques.

5.2. Comenta símbols commemoratius vinculats a la Primera Guerra Mundial.

6. Localitzar fonts primàries i secundàries (a biblioteques, Internet, etc.), extreure'n informació d'interès i valorar-ne críticament la fiabilitat.

6.1. Analitza i explica les diferents etapes de la Gran Guerra a partir de mapes històrics.

7. Utilitzar el vocabulari històric amb precisió i inserir-lo en el context històric de final del segle XIX i començament del XX.

7.1. Extreu conclusions de gràfics i imatges sobre les conseqüències de la Primera Guerra Mundial.

BLOC 5. EL PERÍODE D'ENTREGUERRES, LA SEGONA GUERRA MUNDIAL I LES SEVES CONSEQÜÈNCIES

Continguts

Economia, societat i cultura de l'època: els anys vint.

La Revolució Russa, la formació i el desenvolupament de l'URSS

Tractats de pau i reajustament internacional: la Societat de Nacions.

Els Estats Units i la crisi de 1929: la Gran Depressió i el New Deal.

Europa occidental: entre la reconstrucció i la crisi.

Els feixismes europeus i el nazisme alemany.

Les relacions internacionals del període d'entreguerres: girs cap a la guerra.

Orígens del conflicte i característiques generals.

Desenvolupament de la guerra.

Conseqüències de la guerra.

L'antisemitisme: l'Holocaust.

La preparació de la pau i l'ONU.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Reconèixer les característiques del període d'entreguerres i inserir-les en els aspectes polítics, econòmics, socials o culturals corresponents.

1.1. Explica les característiques del període d'entreguerres a partir de manifestacions artístiques i culturals de començament del segle XX.

2. Esquematitzar el desenvolupament de la Revolució Russa de 1917, reconèixer-ne les etapes i els protagonistes més significatius i establir-ne les conseqüències.

2.1. Identifica i explica algunes de les causes de la Revolució Russa de 1917.

2.2. Compara la Revolució Russa del febrer de 1917 amb la de l'octubre de 1917.

3. Identificar els tractats de pau de la Primera Guerra Mundial i l'aparició de la Societat de Nacions com una conseqüència d'aquests tractats.

3.1. Explica els acords dels tractats de pau de la Primera Guerra Mundial i analitza'n les conseqüències a curt termini.

3.2. Analitza el paper que juga la Societat de Nacions en les relacions internacionals a partir de fonts històriques.

4. Explicar la Gran Depressió i descriure'n els factors desencadenants i les influències en la vida quotidiana.

4.1. Interpreta imatges de la Gran Depressió.

4.2. Comenta gràfics i/o altres fonts que expliquin la crisi econòmica de 1929.

5. Reconèixer la transcendència dels feixismes europeus com a ideologies que varen conduir al desencadenament de conflictes en el panorama europeu del moment.

5.1. Compara el feixisme italià i el nazisme alemany.

5.2. Distingeix símbols dels feixismes europeus de la primera meitat del segle XX.

5.3. Analitza, a partir de diferents fonts contraposades, les relacions internacionals anteriors a l'esclat de la Segona Guerra Mundial.

6. Establir les etapes del desenvolupament de la Segona Guerra Mundial i distingir les que varen afectar Europa de les que varen afectar els Estats Units i el Japó.

6.1. Identifica i explica les causes desencadenants de la Segona Guerra Mundial a partir de fonts històriques.

6.2. Explica les etapes de la Segona Guerra Mundial tant al front europeu com a la guerra del Pacífic.

6.3. Analitza el desenvolupament de la Segona Guerra Mundial a partir de mapes històrics.

7. Analitzar el paper de la guerra mundial com a element transformador de la vida quotidiana.

7.1. Descriu les conseqüències de la Segona Guerra Mundial.

8. Obtenir i seleccionar informació escrita i gràfica rellevant, utilitzant fonts primàries o secundàries, relativa tant al període d'entreguerres com a la Segona Guerra Mundial i la postguerra.

8.1. Analitza imatges que expliquin l'Holocaust duit a terme per l'Alemanya nazi.

8.2. Sintetitza textos que expliquin la intervenció de l'ONU en les relacions internacionals i en afers relacionats amb la descolonització.

BLOC 6. EVOLUCIÓ I ENFRONTAMENTS DE DOS MONS DIFERENTS

Continguts

La formació del bloc comunista enfront del bloc capitalista: la Guerra Freda.

Evolució de l'economia mundial de postguerra.

Característiques socials i culturals de dos models polítics diferents: comunisme i capitalisme.

Els Estats Units i l'URSS com a models. Les dues superpotències. Conflictes: de la Guerra Freda a la coexistència pacífica i la distensió.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Descriure els fets polítics, econòmics, socials i culturals que expliquen l'aparició dels dos blocs antagònics, classificar-los i presentar-los adequadament.

1.1. Localitza en un mapa els països que formen el bloc comunista i els que formen el bloc capitalista.

2. Distingir fets que expliquen l'enfrontament entre el bloc comunista i el capitalista revisant les notícies dels mitjans de comunicació de l'època.

2.1. Identifica i explica els conflictes de la Guerra Freda, fent servir també un mapa històric.

3. Interpretar la Guerra Freda, la coexistència pacífica i la distensió i les conseqüències que se'n deriven i indicar esdeveniments que exemplifiquen cada una d'aquestes etapes de les relacions internacionals.

3.1. Selecciona símbols i imatges que s'identifiquen amb el món capitalista i amb el món comunista.

4. Analitzar el model capitalista i el comunista des del punt de vista polític, social, econòmic i cultural i comparar-los.

4.1. Explica algunes característiques de l'economia capitalista a partir de gràfics.

4.2. Descriu raonadament i comparativament les diferències entre el món capitalista i el món comunista.

5. Identificar la materialització dels models comunista i capitalista i exemplificar-la amb una selecció de fets que varen afectar les dues grans superpotències (l'URSS i els Estats Units) durant aquest període.

5.1. Explica algunes característiques de l'economia comunista a partir de gràfics.

5.2. Identifica formes polítiques del món occidental i del món comunista.

6. Localitzar fonts primàries i secundàries (a biblioteques, Internet, etc.), extreure'n informació d'interès i valorar críticament la fiabilitat d'aquesta informació segons l'origen.

6.1. Elabora presentacions de textos, imatges, mapes i gràfics que expliquin qualssevol dels blocs.

7. Utilitzar el vocabulari històric de la Guerra Freda amb precisió i inserir-lo en el context adequat.

7.1. Extreu conclusions de textos, imatges, mapes i gràfics que expliquen l'evolució dels dos blocs enfrontats en la Guerra Freda i assenyala a quin bloc pertanyen i alguns motius que expliquen aquesta pertinença.

BLOC 7. LA DESCOLONITZACIÓ I EL TERCER MÓN

Continguts

Orígens, causes i factors de la descolonització.

Desenvolupament del procés descolonitzador: el paper de l'ONU.

El Tercer Món i el Moviment de Països No Alineats: problemes dels països del Tercer Món.

Les relacions entre els països desenvolupats i els no desenvolupats: el naixement de l'ajuda internacional.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Explicar els motius i els fets que condueixen a la descolonització i establir les causes i els factors que expliquen aquest procés.

1.1. Localitza en un mapa les zones afectades per la descolonització i els conflictes que s'hi produeixen.

2. Descriure les etapes i les conseqüències dels processos descolonitzadors, identificar les que afecten unes colònies o unes altres i indicar fets i personatges significatius de cada procés.

2.1. Descriu de forma raonada les diferents causes i factors que desencadenen i expliquen el procés de descolonització.

2.2. Identifica i compara les característiques de la descolonització d'Àsia i d'Àfrica.

3. Analitzar el subdesenvolupament del Tercer Món i establir les causes que l'expliquen.

3.1. Analitza les característiques dels països del Tercer Món a partir de gràfics.

4. Definir el paper de l'ONU en la descolonització i analitzar informació que demostrï les seves actuacions.

4.1. Explica les actuacions de l'ONU en el procés descolonitzador a partir de fonts històriques.

5. Valorar el naixement de l'ajuda internacional i l'aparició de les relacions entre els països desenvolupats i els subdesenvolupats, reproduir les formes d'ajuda al desenvolupament i descriure les formes de neocolonialisme dins la política de blocs.

5.1. Explica l'evolució de les relacions entre els països desenvolupats i els països en vies de desenvolupament i compara l'ajuda internacional amb la intervenció neocolonialista.

6. Obtenir i seleccionar informació de fonts primàries o secundàries, analitzar-ne la credibilitat i considerar-ne la presentació gràfica o escrita.

6.1. Localitza en un mapa els països del Tercer Món.

6.2. Analitza textos i imatges del Moviment de Països No Alineats i dels països subdesenvolupats.

7. Ordenar cronològicament els principals fets que intervenen en el procés descolonitzador i descriure'n les conseqüències a partir de diferents fonts d'informació, en línia o bibliogràfiques.

7.1. Elabora línies del temps que relacionen fets polítics, econòmics i socials dels països capitalistes, comunistes i del Tercer Món.

BLOC 8. LA CRISI DEL BLOC COMUNISTA

Continguts

L'URSS i les democràcies populars.

La irrupció de Mikhaïl Gorbtxov: perestroika i glasnost. La desintegració de l'URSS: la CEI-Federació Russa i les noves repúbliques exsoviètiques.

La caiguda del mur de Berlín i l'evolució dels països de l'Europa central i oriental.

El problema dels Balcans. La guerra de Iugoslàvia.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Descriure la situació de l'URSS a final del segle XX i indicar-ne els trets més significatius des d'una perspectiva política, social i econòmica.

- 1.1. Localitza en un mapa les repúbliques exsoviètiques i els diferents països formats després de la caiguda del mur de Berlín.
- 1.2. Elabora un eix cronològic amb els esdeveniments que expliquen la desintegració de l'URSS, la formació de la CEI i l'aparició de les repúbliques exsoviètiques.
- 1.3. Compara, utilitzant mapes de situació, els països dels Balcans des dels anys 80 fins a l'actualitat.

2. Resumir les polítiques de M. Gorbatxov esmentant les disposicions concernents a la perestroika i a la glasnost i destacar-ne les influències.

- 2.1. Descriu els trets polítics i socioeconòmics de l'URSS des de l'època de Bréjnev fins a la de Gorbatxov.

3. Analitzar la situació creada amb l'aparició de la CEI i les repúbliques exsoviètiques a partir d'informació que resumeixi les noves circumstàncies polítiques i econòmiques.

- 3.1. Elabora un quadre sinòptic sobre la situació política i econòmica de les repúbliques exsoviètiques i la CEI-Federació Russa.

4. Explicar la caiguda del mur de Berlín i indicar les repercussions que té en els països de l'Europa central i oriental.

- 4.1. Analitza imatges que reflecteixen la caiguda del mur de Berlín.
- 4.2. Explica les noves relacions de les repúbliques exsoviètiques amb l'Europa occidental.

5. Identificar el problema dels Balcans, enumerar les causes que l'expliquen i resumir els fets que configuren el desenvolupament de conflictes en aquesta zona.

- 5.1. Descriu comparativament l'evolució política dels països de l'Europa central i oriental després de la caiguda del mur de Berlín.
- 5.2. Descriu i analitza les causes, el desenvolupament i les conseqüències de la guerra dels Balcans, especialment a Iugoslàvia.

6. Obtenir i seleccionar informació de diverses fonts (bibliogràfiques, Internet) que expliqui els diversos fets que determinen la crisi del bloc comunista.

- 6.1. Duu a terme una recerca guiada a Internet per explicar de manera raonada la dissolució del bloc comunista.

BLOC 9. EL MÓN CAPITALISTA A LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XX

Continguts

Pensament i cultura de la societat capitalista a la segona meitat del segle XX: l'estat del benestar.

El procés de construcció de la Unió Europea: de les Comunitats Europees a la Unió Europea. Objectius i institucions.

Evolució dels Estats Units: dels anys 60 als anys 90.

El Japó i els nous països asiàtics industrialitzats.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Distingir els postulats que defensa la cultura capitalista de la segona meitat del segle XX i descriure les línies de pensament i els objectius aconseguits.

- 1.1. Enumera les línies del pensament econòmic del món capitalista de la segona meitat del

segle XX.

2. Descriure l'estat del benestar i fer referència a les característiques significatives que influeixen en la vida quotidiana.

2.1. Identifica raonadament les característiques i els símbols de l'estat del benestar.

3. Explicar el procés de construcció de la Unió Europea i enumerar les fites més destacades d'aquest procés.

3.1. Elabora eixos cronològics sobre el procés de construcció de la Unió Europea.

4. Conèixer els objectius que persegueix la Unió Europea i relacionar-los amb les institucions que configuren la seva estructura.

4.1. Relaciona raonadament les institucions de la Unió Europea amb els objectius que aquesta persegueix.

5. Descriure l'evolució política, social i econòmica dels Estats Units des dels anys 60 als anys 90 del segle XX i sintetitzar els aspectes que expliquen la transformació de la societat nord-americana i que constitueixen elements originaris de l'estat del benestar.

5.1. Elabora un eix cronològic dels fets més significatius de tipus polític, social i econòmic dels Estats Units des dels anys 60 als anys 90.

5.2. Selecciona i presenta, mitjançant mapes o xarxes conceptuals, informació referida als Estats Units des del 1960 al 2000.

6. Identificar les singularitats del capitalisme del Japó i els nous països industrials asiàtics i descriure'n els trets de caràcter polític, econòmic, social i cultural.

6.1. Descriu raonadament les característiques i els símbols que expliquen aspectes singulars del capitalisme del Japó i de l'àrea del Pacífic.

7. Obtenir i seleccionar informació de diverses fonts (bibliogràfiques, Internet) que expliqui els diversos fets que determinen el món capitalista.

7.1. Explica el model capitalista d'un país amb informació obtinguda d'una recerca guiada a Internet

2.2 ECONOMIA 1º BATXILLERAT

2.2.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

Els objectius específics de la matèria d'Economia es detallen en els Annexos del Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears. <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/batxillerat/>

L'assignatura d'Economia permet el desenvolupament dels següents objectius prevists en el **RD 1105/2014**:

a) Exercir la ciutadania democràtica, des d'una perspectiva global, i adquirir una consciència cívica responsable, inspirada pels valors de la Constitució espanyola, així com pels drets humans, que fomenti la coresponsabilitat en la construcció d'una societat justa i equitativa.

- b) Consolidar una maduresa personal i social que els permeti actuar de manera responsable i autònoma i desenvolupar el seu esperit crític. Preveure i resoldre pacíficament els conflictes personals, familiars i socials.
- c) Fomentar la igualtat efectiva de drets i oportunitats entre homes i dones, analitzar i valorar críticament les desigualtats i discriminacions existents, i en particular la violència contra la dona, i impulsar la igualtat real i la no-discriminació de les persones per qualsevol condició o circumstància personal o social, amb atenció especial a les persones amb discapacitat.
- d) Consolidar els hàbits de lectura, estudi i disciplina, com a condicions necessàries per a l'aprofitament eficaç de l'aprenentatge, i com a mitjà de desenvolupament personal.
- e) Dominar, tant en la seva expressió oral com escrita, la llengua castellana i, si s'escau, la llengua cooficial de la seva Comunitat Autònoma.
- g) Utilitzar amb solvència i responsabilitat les tecnologies de l'informació i la comunicació.
- h) Conèixer i valorar críticament les realitats del món contemporani, els seus antecedents històrics i els principals factors de la seva evolució. Participar de manera solidària en el desenvolupament i la millora del seu entorn social.
- i) Accedir als coneixements científics i tecnològics fonamentals i dominar les habilitats bàsiques pròpies de la modalitat elegida.
- j) Comprendre els elements i els procediments fonamentals de la recerca i dels mètodes científics. Conèixer i valorar de manera crítica la contribució de la ciència i la tecnologia en el canvi de les condicions de vida, així com consolidar la sensibilitat i el respecte cap al medi ambient.
- k) Consolidar l'esperit emprenedor amb actituds de creativitat, flexibilitat, iniciativa, treball en equip, confiança en un mateix i sentit crític.

2.2.2 Seqüència dels continguts

Els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable es detallen en els Annexos del Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears. <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/batxillerat/>

- La 1ª avaluació es treballaran: els blocs de contingut 1, 2 i 3
- La 2ª avaluació s'acabarà el bloc 3, es faran el 4 i 5
- La 3ª avaluació es treballaran els blocs 6 i 7

BLOC 1: ECONOMIA I ESCASSETAT. L'ORGANITZACIÓ DE L'ACTIVITAT ECONÒMICA
Continguts
<ul style="list-style-type: none"> - <u>L'escassetat, l'elecció i l'assignació de recursos. El cost d'oportunitat.</u> - <u>Els agents econòmics. El flux circular de la renda entre les famílies, les empreses i el sector públic.</u>

<ul style="list-style-type: none"> - <u>Els diferents mecanismes d'assignació de recursos.</u> - <u>Anàlisi i comparació dels diferents sistemes econòmics.</u> - <u>Els models econòmics. Economia positiva i economia normativa.</u> - <u>Identificació i anàlisi dels principals problemes de l'economia de les Illes Balears.</u> 	
Criteris d'avaluació (Competències Clau)	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<p>1. Explicar el problema dels recursos escassos i les necessitats il·limitades. (CSC/CMCT/CAA)</p> <p>2. Observar els problemes econòmics d'una societat, analitzar les formes de resolució d'aquests problemes des del punt de vista dels diferents sistemes econòmics i expressar-ne una valoració crítica. (CAA/CSC/CCEC)</p> <p>3. Comprendre el mètode científic que s'utilitza en l'àrea de l'economia així com identificar les fases de la recerca científica en economia i els models econòmics. (CSC/CCL)</p>	<p><i>1.1. Reconeix l'escassetat i la necessitat d'elegir i de prendre decisions com els elements més determinants que s'han d'afrontar en tot sistema econòmic.</i></p> <p><i>2.1. Analitza els diferents plantejaments i les diferents formes d'abordar els elements clau en els principals sistemes econòmics.</i></p> <p><i>2.2. A partir de casos concrets, analitza els canvis més recents en l'escenari econòmic mundial i els relaciona amb les circumstàncies tècniques, econòmiques, socials i polítiques que els expliquen.</i></p> <p><i>2.3. Compara diferents formes d'abordar la resolució de problemes econòmics a partir d'exemples de situacions econòmiques actuals de l'entorn internacional.</i></p> <p><i>3.1 Distingeix les proposicions econòmiques positives de les proposicions econòmiques normatives.</i></p>
BLOC 2. L'ACTIVITAT PRODUCTIVA	
Continguts	
<ul style="list-style-type: none"> - <u>L'empresa: objectius i funcions. Procés productiu i factors de producció.</u> - <u>Divisió tècnica de la feina, productivitat i interdependència.</u> - La funció de producció. Obtenció i anàlisi dels costos de producció i dels beneficis. - Els sectors econòmics i la interdependència que presenten. - <u>L'estructura productiva de les Illes Balears i d'Espanya.</u> - <u>Lectura i interpretació de dades i gràfics de contingut econòmic.</u> Anàlisi d'esdeveniments econòmics relativa a canvis en el sistema productiu o en l'organització de la producció en el context de la globalització. 	
Criteris d'avaluació (Competències Clau)	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<p>1. Analitzar les característiques principals del procés productiu. (CSC/SIEE)</p> <p>2. Explicar les raons del procés de divisió tècnica de la feina. (CSC/SIEE)</p> <p>3. Identificar els efectes de l'activitat</p>	<p><i>1.1. Expressa una visió integral del funcionament del sistema productiu partint de l'estudi de l'empresa i la seva participació en sectors econòmics, així com la seva connexió i interdependència.</i></p> <p><i>2.1. Relaciona el procés de divisió tècnica de la feina amb la interdependència econòmica en un context global.</i></p>

<p>empresarial per a la societat i la vida de les persones. (CSC/SIEE)</p> <p>4. Expressar els principals objectius i funcions de les empreses a partir de referències reals de l'entorn proper i transmetre la utilitat que es genera amb l'activitat que duen a terme. (CSC/CAA/SIEE)</p> <p>5. Relacionar i distingir l'eficiència tècnica i l'eficiència econòmica. (CSC/CAA/CMCT)</p> <p>6. Calcular i emprar els costos i els beneficis de les empreses. (CSC/CAA/CMCT/CD)</p> <p>7. Analitzar, representar i interpretar la funció de producció d'una empresa a partir d'un cas donat</p>	<p>2.2. Indica les diferents categories de factors productius i les relacions entre productivitat, eficiència i tecnologia.</p> <p>3.1. Estudia i analitza les repercussions de l'activitat de les empreses.</p> <p>4.1. Analitza i interpreta els objectius i les funcions de les empreses.</p> <p>4.2. Explica la funció de les empreses de crear o incrementar la utilitat dels béns.</p> <p>5.1. Determina i interpreta l'eficiència tècnica i econòmica a partir dels casos plantejats.</p> <p>6.1. Comprèn i utilitza diferents tipus de costos, tant fixos com variables, totals, mitjans i marginals, i representa i interpreta gràfics de costos.</p> <p>6.2. Analitza i interpreta els beneficis d'una empresa a partir de supòsits d'ingressos i costos d'un període.</p> <p>7.1. Representa i interpreta gràfics de producció total, mitjana i marginal a partir de supòsits donats.</p>
<p>BLOC 3. EL MERCAT I EL SISTEMA DE PREUS</p>	
<p>Continguts</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - <u>La corba de demanda. Moviments al llarg de la corba de demanda i desplaçaments en la corba de demanda. Elasticitat de la demanda.</u> - <u>La corba d'oferta. Moviments al llarg de la corba d'oferta i desplaçaments en la corba de l'oferta. Elasticitat de l'oferta.</u> - <u>L'equilibri del mercat.</u> - Diferents estructures de mercat i models de competència. - <u>La competència perfecta. La competència imperfecta. El monopoli. L'oligopoli. La competència monopolística.</u> 	
<p>Criteris d'avaluació (Competències Clau)</p>	<p>Estàndards d'aprenentatge avaluable</p>
<p>1. 1. Interpretar, a partir del funcionament del mercat, les variacions en les quantitats de béns i serveis demandades i oferides en funció de diferents variables. (CMCT/CSC/CD)</p> <p>2. 2. Analitzar el funcionament de mercats reals i observar les diferències que presenten amb els models, així com les conseqüències que tenen per als</p>	<p>1.1. Representa gràficament els efectes de les variacions de les diferents variables en el funcionament dels mercats</p> <p>1.2. Expressa les claus que determinen l'oferta i la demanda.</p> <p>1.3. Analitza les elasticitats de la demanda i de l'oferta i interpreta els canvis en els preus i les quantitats, així com els efectes que tenen sobre els ingressos totals.</p> <p>2.1. Analitza i compara el funcionament dels diferents tipus de mercats i n'explica les</p>

<p>consumidors, les empreses o els estats. (SIEE/CSC)</p>	<p>diferències. 2.2. <i>Aplica l'anàlisi dels diferents tipus de mercats a casos reals identificats a partir de l'observació de l'entorn més immediat.</i> 2.3. <i>Valora, de forma crítica, els efectes que es deriven sobre els que participen en els diversos mercats.</i></p>
<p>BLOC 4: LA MACROECONOMIA</p>	
<p>Continguts</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - <u>Macromagnituds: la producció, la renda, la despesa, la inflació, el tipus d'interès.</u> - <u>Anàlisi i comparació de les diferents magnituds macroeconòmiques de les Illes Balears i d'Espanya.</u> - <u>El mercat laboral. La desocupació: tipus de desocupació i causes. Polítiques contra la desocupació.</u> - <u>Característiques del mercat laboral a les Illes Balears.</u> - Els vincles dels problemes macroeconòmics i la interrelació que presenten. - <u>Limitacions de les variables macroeconòmiques com a indicadors del desenvolupament de la societat.</u> 	
<p>Criteris d'avaluació (Competències Clau)</p>	<p>Estàndards d'aprenentatge avaluable</p>
<p>1. 1. Diferenciar i emprar les principals magnituds macroeconòmiques, analitzar les relacions que hi ha entre elles i valorar els inconvenients i les limitacions que presenten com a indicadors de la qualitat de vida. (CMCT/CSC)</p> <p>2. 2. Interpretar dades i indicadors econòmics bàsics i l'evolució que presenten. (CMCT/CSC/CD)</p> <p>3. 3. Valorar l'estructura del mercat laboral i la relació que té amb l'educació i la formació, i analitzar de forma especial la desocupació. (CSC/SIEE)</p> <p>4. 4. Estudiar les diferents opcions de polítiques macroeconòmiques per fer front a la inflació i a la desocupació. (CSC)</p>	<p><i>1.1. Valora, interpreta i comprèn les principals magnituds macroeconòmiques com a indicadors de la situació econòmica d'un país.</i> <i>1.2. Relaciona les principals macromagnituds i les utilitza per establir comparacions amb caràcter global.</i> <i>1.3. Analitza de forma crítica els indicadors estudiats i en valora l'impacte, els efectes i les limitacions per mesurar la qualitat de vida.</i> <i>2.1. Utilitza i interpreta la informació continguda en taules i gràfics de diferents variables macroeconòmiques i l'evolució que presenten en el temps.</i> <i>2.2. Valora estudis de referència com a font de dades específiques i comprèn els mètodes d'estudi utilitzats pels economistes.</i> <i>2.3. Empravariabls econòmiques en aplicacions informàtiques, les analitza i interpreta, i presenta les valoracions de caràcter personal que en fa.</i> <i>3.1. Valora i interpreta dades i gràfics de contingut econòmic relacionats amb el mercat de treball.</i> <i>3.2. Valora la relació entre l'educació i la formació i les probabilitats d'obtenir una ocupació i salaris millors.</i> <i>3.3. Investiga i reconeix àmbits d'oportunitats i</i></p>

	<p>tendències d'ocupació.</p> <p>4.1. Analitza les dades de la inflació i la desocupació a Espanya i les diferents alternatives per lluitar contra aquests dos fenòmens.</p>
BLOC 5. ASPECTES FINANCERS DE L'ECONOMIA	
Continguts	
<ul style="list-style-type: none"> - <u>Funcionament i tipologia dels diners en l'economia.</u> - <u>Procés de creació dels diners.</u> - <u>La inflació segons les diferents teories explicatives.</u> - <u>La política monetària. Concepte i objectius.</u> - Anàlisi dels mecanismes de l'oferta i la demanda monetàries i els efectes que tenen sobre el tipus d'interès. - Funcionament del sistema financer i del Banc Central Europeu. 	
Criteris d'avaluació (Competències Clau)	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<p>1. Reconèixer el procés de creació dels diners, els canvis de valor que experimenten i la forma en què es mesuren. (CSC)</p> <p>2. Descriure les diferents teories explicatives sobre les causes de la inflació i els efectes que té sobre els consumidors, les empreses i el conjunt de l'economia. (CSC)</p> <p>3. Explicar el funcionament del sistema financer. (CSC/SIEE)</p> <p>4. Analitzar els diferents tipus de política monetària. (CSC/CMCT)</p> <p>5. Identificar el paper del Banc Central Europeu, així com l'estructura de la política monetària que aplica. (CSC/SIEE)</p>	<p>1.1. Analitza i explica el funcionament dels diners i del sistema financer en una economia.</p> <p>2.1. Reconeix les causes de la inflació i valora les repercussions econòmiques i socials que té.</p> <p>3.1. Valora el paper del sistema financer com a element canalitzador de l'estalvi a la inversió i identifica els productes i mercats que el componen.</p> <p>4.1. Raona de forma crítica, en contextos reals, sobre les accions de política monetària i l'impacte econòmic i social que tenen.</p> <p>5.1. Identifica els objectius i la finalitat del Banc Central Europeu i raona sobre el paper que té i la manera com funciona.</p> <p>5.2. Descriu els efectes de les variacions dels tipus d'interès en l'economia.</p>
BLOC 6. EL CONTEXT INTERNACIONAL DE L'ECONOMIA	
Continguts	
<ul style="list-style-type: none"> - <u>Funcionament, suports i obstacles del comerç internacional.</u> - Causes i conseqüències de la globalització i del paper dels organismes econòmics internacionals en la regulació del fenomen. 	

Criteris d'avaluació (Competències Clau)	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<p>1. Analitzar els fluxos comercials entre dues economies. (CSC)</p> <p>2. Examinar els processos d'integració econòmica i descriure les passes que s'han produït en el cas de la Unió Europea. (CSC)</p> <p>3. Analitzar i valorar les causes i les conseqüències de la globalització econòmica i el paper dels organismes econòmics internacionals en la regulació del fenomen. (CSC/CAA)</p>	<p><i>1.1. Identifica els fluxos comercials internacionals.</i></p> <p><i>2.1. Explica i reflexiona sobre el procés de cooperació i integració econòmica produït a la Unió Europea i valora les repercussions i implicacions que ha tingut per a Espanya en un context global.</i></p> <p><i>3.1. Expressa les raons que justifiquen l'intercanvi econòmic entre països.</i></p> <p><i>3.2. Descriu les implicacions i els efectes de la globalització econòmica per als països i reflexiona sobre la necessitat d'establir mecanismes per regular-la i coordinar-la.</i></p>

BLOC 7. DESEQUILIBRIS ECONÒMICS I EL PAPER DE L'ESTAT EN L'ECONOMIA

Continguts

- Les crisis cícliques de l'economia.
- L'Estat en l'economia. La regulació. Els errors del mercat i la intervenció del sector públic. La igualtat d'oportunitats i la redistribució de la riquesa.
- Anàlisi dels components d'un pressupost públic com a instrument de política fiscal. El dèficit públic i finançament del dèficit.
- Valoració de les polítiques macroeconòmiques de creixement, estabilitat i desenvolupament.
- Consideració del medi ambient com a recurs sensible i escàs.
- Identificació de les causes de la pobresa i del subdesenvolupament i possibles vies de solució.

Criteris d'avaluació (Competències Clau)	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<p>1. 1. Reflexionar sobre l'impacte del creixement i les crisis cícliques en l'economia i sobre els efectes que tenen en la qualitat de vida de les persones, el medi ambient i la distribució de la riquesa en els àmbits local i mundial. (CSC/SIEE)</p> <p>2. 2. Explicar i il·lustrar amb exemples significatius les finalitats i les funcions de l'Estat en els sistemes d'economia de mercat, identificar els principals instruments que utilitza i valorar</p>	<p><i>1.1. Identifica i analitza els factors i les variables que influeixen en el creixement econòmic, el desenvolupament i la redistribució de la renda.</i></p> <p><i>1.2. Diferencia els conceptes de creixement i de desenvolupament.</i></p> <p><i>1.3. Reconeix i explica les conseqüències del creixement sobre el repartiment de la riquesa, el medi ambient i la qualitat de vida.</i></p> <p><i>1.4. Analitza de forma pràctica els models de desenvolupament dels països emergents i les oportunitats que tenen els països en vies de desenvolupament per créixer i progressar.</i></p> <p><i>1.5. Reflexiona sobre els problemes</i></p>

<p>els avantatges i els inconvenients del paper de l'Estat en l'activitat econòmica. (CSC/CAA)</p>	<p><i>mediambientals i la relació que tenen amb l'impacte econòmic internacional, i analitza les possibilitats d'un desenvolupament sostenible.</i></p> <p><i>1.6. Desenvolupa actituds positives en relació amb el medi ambient i valora i considera aquesta variable en la presa de decisions econòmiques.</i></p> <p><i>1.7. Identifica els béns ambientals com un factor de producció escàs, que proporciona inputs i acumula materials de rebuig i residus, la qual cosa suposa valorar els costos associats.</i></p> <p><i>2.1. Comprèn i explica les diferents funcions de l'Estat: fiscals, estabilitzadores, redistributives, reguladores i proveïdores de béns i serveis públics.</i></p> <p><i>2.2. Identifica els principals errors del mercat, les causes que els provoquen, els efectes que tenen per als agents que intervenen en l'economia i les diferents opcions d'actuació de l'Estat.</i></p>
--	--

2.2.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació amb els estàndards d'aprenentatge corresponents

A l'apartat anterior es relacionen els criteris d'avaluació amb els estàndards d'aprenentatge corresponents.

Els criteris de qualificació seran:

- a) **Exàmens:** Es farà un mínim de dues proves escrites per avaluació on es valorarà el nivell d'assoliment dels coneixements teòrics i pràctics estudiats.

Aquestes proves escrites tendran un pes del **80%** de la nota de cada avaluació.

Per qualificar les proves escrites es tindrà en compte, a més del grau de coneixement de la matèria, la claredat, correcció, expressió i síntesi. Es penalitzarà amb (-0,1 punts) cada errada ortogràfica com a màxim - 1 punt.

- b) **Altres activitats:** la resta d'activitats (preguntes a classe, treballs, comentaris de textos, etc.) tendran un pes del **20%** de la nota.

L'arrodoniment sobre la mitjana es farà en funció de l'actitud i el treball dins l'aula.

La **nota de final de curs** és la mitjana entre les notes de les tres avaluacions (amb la nota real de cada avaluació, sense arrodonir) sempre i quan s'hagi obtingut una nota mínima de 3,5 en totes les avaluacions. Si la nota de d'alguna avaluació suspesa és inferior a 3,5 s'haurà de presentar a la recuperació d'aquesta avaluació que es farà al mes de juny. Si es recupera l'avaluació la nota d'aquesta serà d'un 5. Després es farà la mitjana.

La nota mínima per aprovar és el 5.

Les faltes d'assistència corresponents a dies de proves escrites han de ser justificades. En cas de no presentació a una prova aquesta es farà a final de trimestre (si es falla a més d'una s'acumularan i es

faran el mateix dia). Si no es justifiquen no podrà realitzar l'examen i es qualificarà amb un 0.

Les activitats no entregades es valoraran amb un 0. En cas de que alguna activitat s'entregui fora de termini el professorat podrà decidir si l'accepta o no, en cas d'acceptació la nota màxima serà de 5.

Recuperació ordinària de l'assignatura.

Les avaluacions suspeses es podran recuperar a través d'una prova que se realitzarà el mes de juny.

2.3 HISTÒRIA DE L'ART 2ⁿ BATXILLERAT

La matèria d'Història de l'Art es detallen en els Annexos del Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el Currículum de batxillerat (Història de l'Art) a les Illes Balears.

3.3.1. Objectius específics

1. Conèixer les principals característiques de cada estil artístic i l'evolució de l'art al llarg de la història.
2. Entendre les obres d'art com una creació humana i el testimoni d'una època, una societat i una cultura.
3. Comprendre el llenguatge artístic de les diferents arts visuals i saber utilitzar els mètodes d'anàlisi per al seu estudi.
4. Saber fer comentaris d'obres d'art estructurats, documentats i ordenats. Utilitzar la terminologia artística específica amb precisió i rigor.
5. Situar les obres d'art en el temps i l'espai corresponent (identificant, classificant i argumentant l'estil i l'artista) i valorar la seva influència o pervivència en etapes posteriors.
6. Conèixer, gaudir i valorar el patrimoni artístic, contribuir a la seva conservació denunciar-ne el deteriorament.
7. Adquirir una formació que permeti obtenir un gust personal i una capacitat de gaudi estètic i sentit crític. Aprendre a expressar sentiments i idees pròpies davant la contemplació d'obres d'art, superant estereotips i prejudicis.
8. Obtenir informació de les diverses fonts per comprendre les manifestacions artístiques i dur a terme activitats de documentació i d'indagació en les quals s'analitzin i interpretin informacions diverses sobre aspectes de la història de l'art.
9. Afavorir el coneixement i la comprensió d'èpoques i societats històriques a partir de les seves manifestacions artístiques.
10. Analitzar autors, obres i temes d'estils particularment rellevants en la producció artística dins l'àmbit de la història de les Illes Balears.
11. Prendre consciència de la significació especial que té el patrimoni historicoartístic com a manifestació de la memòria col·lectiva i expressió de la identitat pròpia i genuïna del poble de les Illes Balears.

3.3.2 Seqüenciació dels continguts

Els 16 temes es distribuïran de manera homogènia al llarg del curs, tenint en compte que la data d'acabament de curs per aquest nivell s'avança a 26 de maig per raons de la PBAU.

1ª Avaluació: temes 1, 2, 3, 4 i 5.

2ª Avaluació: temes 6, 7, 8, 9, i 10.

3ª Avaluació: temes 11, 12, 13, i 14..

3.3.3 Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable

BLOC 1. ARRELS DE L'ART EUROPEU: EL LLEGAT DE L'ART CLÀSSIC

Continguts:

Grècia, creadora del llenguatge clàssic. Principals manifestacions. La visió del classicisme a Roma. L'art a la Hispània romana.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Reconèixer i explicar les concepcions estètiques i les característiques essencials de l'art grec i de l'art romà.

1.2. Defineix el concepte d'ordre arquitectònic i compara els tres ordres de l'arquitectura grega.

1.5. Explica l'evolució de la figura humana masculina a l'escultura grega.

1.6. Explica les característiques essencials de l'art romà.

1.11. Especifica les innovacions de l'escultura romana en relació amb la grega.

2. Explicar la funció social de l'art grec i de l'art romà

3. Analitzar, comentar i classificar obres significatives de l'art grec i de l'art romà

3.1. Identifica, analitza i comenta les següents obres arquitectòniques gregues.

3.2. Identifica, analitza i comenta les següents escultures gregues.

3.3. Identifica, analitza i comenta les següents obres arquitectòniques romanes.

3.4. Identifica, analitza i comenta les següents escultures romanes.

5. Respectar les obres artístiques de l'antiguitat grecoromana

BLOC 2. NAIXEMENT DE LA TRADICIÓ ARTÍSTICA OCCIDENTAL: L'ART MEDIEVAL

Continguts: L'aportació cristiana a l'arquitectura i la iconografia. Configuració i desenvolupament de l'art romànic. L'aportació del gòtic, expressió d'una cultura urbana. La catedral i l'arquitectura civil. Modalitats escultòriques. La pintura italiana i flamenca, origen de la pintura moderna. L'art gòtic de les Illes Balears.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Reconèixer i explicar les concepcions estètiques i les característiques essencials de l'art medieval

1.1. Explica les característiques essencials de l'art paleocristià

1.2. Descriu l'origen, les característiques i la funció de la basílica paleocristiana.

1.4. Explica l'evolució de la pintura i el mosaic a l'art paleocristià, amb especial referència a la iconografia..

1.6. Explica l'arquitectura bizantina a través de l'església de Santa Sofia de Constantinoble.

1.8. Defineix el concepte d'art preromànic i especifica les manifestacions d'aquest estil a Espanya.

1.10. Descriu les característiques generals de l'art romànic

1.15. Explica les característiques i l'evolució de l'arquitectura gòtica a Espanya.

1.17. Reconeix i explica les innovacions de la pintura de Giotto i del Trecento italià respecte de la pintura romànica i bizantina.

1.18. Explica les innovacions de la pintura flamenca del segle XV i esmenta algunes obres dels principals representants d'aquest estil.

1.19. Explica les característiques generals de l'art islàmic

1.21. Explica l'evolució de l'art hispanomusulmà.

2. Explicar la funció social de l'art medieval

2.2. Identifica, analitza i comenta les obres arquitectòniques romàniques següents

2.3. Identifica, analitza i comenta les pintures murals romàniques següents.

2.4. Identifica, analitza i comenta les següents obres arquitectòniques gòtiques

2.5. Identifica, analitza i comenta les escultures gòtiques

2.6. Identifica, analitza i comenta les pintures gòtiques

BLOC 3. DESENVOLUPAMENT I EVOLUCIÓ DE L'ART EUROPEU AL MÓN CONTEMPORANI

Continguts:El Renaixement. Mecenes i artistes. Origen i desenvolupament del nou llenguatge en arquitectura, escultura i pintura. Aportacions dels grans artistes del Renaixement italià. Unitat i diversitat del barroc. El llenguatge artístic al servei del poder civil i de l'eclesiàstic. L'urbanisme barroc. Esglésies i palaus. Principals tendències. Urbanisme i arquitectura. Imatgeria barroca. L'aportació de la pintura espanyola: les grans figures del segle d'or. El segle XVIII. La pervivència del barroc. Neoclassicisme i Romanticisme.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge valuables

1. Reconèixer i explicar les concepcions estètiques i les característiques essencials de l'art de l'edat moderna, des del Renaixement fins al segle XVIII,

1.1. Explica les característiques essencials i la periodització del Renaixement italià

1.2. Especifica les característiques de l'arquitectura renaixentista italiana i explica com evoluciona des del Quattrocento al manierisme.

1.3. Especifica les característiques de l'escultura renaixentista italiana i explica com evoluciona des del Quattrocento al manierisme.

1.4. Especifica les característiques de la pintura renaixentista italiana i explica com evoluciona des del Quattrocento al manierisme.

1.5. Compara la pintura italiana del Quattrocento amb la dels pintors gòtics flamencs contemporanis.

1.6. Explica la peculiaritat de la pintura veneciana del Cinquecento i esmenta els artistes més representatius.

1.7. Especifica les característiques peculiars del Renaixement espanyol i el compara amb l'italià.

1.11. Explica les característiques essencials del barroc.

1.17. Distingeix i caracteritza les grans tendències de la pintura barroca a Itàlia i els principals representants.

1.18. Especifica les peculiaritats de la pintura barroca flamenca i holandesa.

1.19. Explica les característiques de l'urbanisme barroc a Espanya i l'evolució de l'arquitectura durant el segle XVII.

1.21. Explica les característiques generals de la pintura espanyola del segle XVII.

3. Analitzar, comentar i classificar obres significatives de l'art de l'edat moderna

3.1. Identifica, analitza i comenta les següents obres arquitectòniques del Renaixement italià.

3.2. Identifica, analitza i comenta les següents escultures del Renaixement italià

3.3. Identifica, analitza i comenta les següents pintures del Renaixement italià

3.4. Identifica, analitza i comenta les següents obres arquitectòniques del Renaixement espanyol

3.6. Identifica, analitza i comenta les següents pintures d'El Greco

3.7. Identifica, analitza i comenta les següents obres arquitectòniques del barroc europeu del segle XVII.

3.9. Identifica, analitza i comenta les següents pintures del barroc europeu del segle XVII

3.10. Identifica, analitza i comenta les següents obres arquitectòniques del barroc espanyol del segle XVII.

3.11. Identifica, analitza i comenta les següents escultures del barroc espanyol del segle XVII.

3.12. Identifica, analitza i comenta les següents pintures del barroc espanyol del segle XVII.

BLOC 4. EL SEGLE XIX: L'ART D'UN MÓN EN TRANSFORMACIÓ

Continguts: Goya. De l'historicisme al modernisme. El modernisme a les Illes Balears. L'escola de Chicago. L'evolució de la pintura: Romanticisme, realisme, impressionisme, simbolisme. Els postimpressionistes: el germen de les avantguardes pictòriques del segle XX.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Analitzar l'obra de Goya.

2. Reconèixer i explicar les concepcions estètiques i les característiques essencials de l'arquitectura, l'escultura i la pintura del segle XIX

2.1. Descriu les característiques i l'evolució de l'arquitectura del ferro al segle XIX en relació amb els avenços i les necessitats de la revolució industrial.

2.5. Explica les característiques i les principals tendències de l'arquitectura modernista.

2.8. Descriu les característiques del Romanticisme en pintura i distingeix entre el Romanticisme de la línia d'Ingres i el Romanticisme del color de Géricault i Delacroix.

2.12. Descriu les característiques generals de l'impressionisme i el neoimpressionisme.

3. Explicar l'evolució cap a la independència dels artistes respecte als clients i especificar el paper exercit per les acadèmies, els salons, les galeries privades i els marxants.

3.1. Explica els canvis que es produeixen al segle XIX en les relacions entre artistes i clients, referits a la pintura.

4. Analitzar, comentar i classificar obres significatives de l'art del segle XIX

4.1. Identifica, analitza i comenta les següents obres de Goya.

BLOC 5. LA RUPTURA DE LA TRADICIÓ: L'ART A LA PRIMERA MEITAT DEL SEGLE XX

Continguts: El fenomen de les avantguardes a les arts plàstiques: fauvisme, cubisme, futurisme, expressionisme, pintura abstracta, dadaisme i surrealisme. Renovació del llenguatge arquitectònic: el funcionalisme del moviment modern i l'arquitectura orgànica.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Reconèixer i explicar les concepcions estètiques i les característiques essencials de les avantguardes artístiques de la primera meitat del segle XX i relacionar cada una de les avantguardes amb els respectius contextos històrics i culturals.

1.2. Descriu l'origen i les característiques del fauvisme.

1.3. Descriu el procés de gestació i les característiques del cubisme i distingeix el cubisme analític del sintètic.

1.4. Descriu l'ideari i els principis bàsics del futurisme.

1.5. Identifica els antecedents de l'expressionisme al segle XIX

1.6. Descriu el procés de gestació i les característiques de la pintura abstracta,

1.7. Descriu les característiques del dadaisme com a actitud provocadora en un context de crisi.

1.8. Explica l'origen, les característiques i els objectius del surrealisme.

1.11. Explica el procés de configuració i els trets essencials del moviment modern en arquitectura.

2. Analitzar, comentar i classificar obres significatives de l'art de la primera meitat del segle XX.

BLOC 6. LA UNIVERSALITZACIÓ DE L'ART DES DE LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XX

Continguts: El predomini del moviment modern o estil internacional en arquitectura. Les arts plàstiques: de les segones avantguardes a la postmodernitat. Nous sistemes visuals: fotografia,

cinema i televisió, cartellisme, còmic.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Reconèixer i explicar les concepcions estètiques i les característiques essencials de l'art des de la segona meitat del segle XX .

1.2. Explica les raons de la pervivència i la difusió internacional del moviment modern en arquitectura.

1.4. Explica i compara l'informalisme europeu i l'expressionisme abstracte nord-americà.

1.5. Explica l'abstracció postpictòrica.

1.6. Explica el minimalisme.

1.7. Explica l'art cinètic i l'art òptic (op art).

1.8. Explica l'art conceptual.

1.9. Explica l'art pobre (arte povera).

1.10. Distingeix i explica alguns dels principals corrents figuratius: art pop, nova figuració i hiperrealisme.

2. Explicar el desenvolupament i l'extensió dels nous sistemes visuals, com la fotografia, el cinema, la televisió, el cartellisme o el còmic.

2.1. Explica breument el desenvolupament dels nous sistemes visuals i les característiques del llenguatge expressiu que empren: fotografia, cartellisme, cinema, còmic, produccions televisives, videoart, art per ordinador.

2.4 GEOGRAFIA D'ESPANYA 2n BATXILLERAT

2.4.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

Els objectius específics de la matèria de Geografia d'Espanya es detallen en els Annexos del Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears.

<http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/batxillerat/>

Objectius de la matèria:

1. Comprendre i explicar l'espai geogràfic espanyol com un espai dinàmic, caracteritzat pels contrastos i la complexitat territorial i resultat de la interacció de processos socials, econòmics, tecnològics i culturals que han actuat en un marc natural i històric.

2. Identificar i comprendre els elements bàsics de l'organització del territori emprant processos i destreses específicament geogràfics a l'hora d'analitzar i interpretar un determinat fenomen o situació territorial, valorant els múltiples factors que hi intervenen i aplicant les tècniques de representació cartogràfica.

3. Conèixer les característiques dels diferents medis naturals presents a Espanya i identificar els

trets geogràfics que defineixen el territori espanyol.

4. Interessar-se activament per la qualitat del medi ambient, ser conscients dels problemes derivats de certes actuacions humanes i entendre la necessitat d'impulsar polítiques d'ordenació territorial i d'actuar pensant en les generacions presents i en les futures, amb la capacitat de valorar decisions que afecten la gestió sostenible dels recursos i l'ordenació del territori.

5. Comprendre la població com un recurs essencial, la distribució, la dinàmica i l'estructura de la qual intervenen de manera rellevant en la configuració dels processos que defineixen l'espai.

6. Analitzar els diferents tipus d'explotació de la naturalesa, així com les activitats productives i l'impacte territorial i mediambiental que generen, i reconèixer la relació entre el medi i els grups humans.

7. Conèixer i valorar les característiques del territori de les Illes Balears, així com les transformacions recents que ha patit el medi natural balear, i ser conscients de l'impacte mediambiental que suposa l'ocupació territorial, l'explotació dels recursos i l'ordenació de les activitats econòmiques.

8. Explicar la posició d'Espanya i de les Illes Balears en el context mediterrani, europeu i mundial. Conèixer les característiques territorials de la Unió Europea i analitzar les relacions entre els principals problemes d'origen geogràfic en un món en què de cada vegada hi ha més interrelació i en què coexisteixen la uniformització econòmica i el control i el repartiment desigual dels recursos.

9. Conèixer i respectar tant l'espai més acostat al propi entorn com altres espais geogràfics més llunyans i cooperar per superar les desigualtats que imposen els diferents nivells de desenvolupament.

10. Entendre i analitzar l'espai urbà com a element de la configuració dels processos que constitueixen l'espai geogràfic.

2.4.2 Seqüència dels continguts

1a avaluació: El medi físic i impactes ambientals.

2a avaluació: Geografia econòmica.

3a avaluació: Demografia i Organització Territorial.

2.4.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació amb els estàndards d'aprenentatge corresponents

Els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge es detallen en els Annexos del Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears.

<http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/batxillerat/>

BLOC 1. LA GEOGRAFIA I L'ESTUDI DE L'ESPAI GEOGRÀFIC
Continguts

Concepte de geografia.

Característiques de l'espai geogràfic.

El territori com a espai de relacions humanes i socials especialitzades.

El territori com a centre d'interacció de les societats: el desenvolupament sostenible.

El concepte de *paisatge* com a resultat cultural.

Les tècniques cartogràfiques.

Plànols i mapes: components i anàlisi.

La representació gràfica de l'espai geogràfic en diferents escales.

Obtenció i interpretació de la informació cartogràfica.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Reconèixer la peculiaritat del coneixement geogràfic utilitzant les eines d'anàlisi i els procediments propis d'aquest coneixement.

1.1. Descriu la finalitat de l'estudi de la geografia i les principals eines d'anàlisi i els procediments d'aquesta disciplina.

2. Identificar les diverses ocupacions de l'espai geogràfic, entès com a centre de relacions humanes i socials.

2.1. Identifica els diferents paisatges geogràfics.

2.2. Enumera i descriu les característiques dels paisatges geogràfics.

3. Distingir i analitzar els diferents tipus de plànols i mapes amb diferents escales i identificar-los com a eines de representació de l'espai geogràfic.

3.1. Utilitza adequadament les eines característiques de la ciència geogràfica.

4. Analitzar i comentar el mapa topogràfic nacional a escala 1:50.000, especialment algun full de les Illes Balears.

4.1. Extreu informació del mapa topogràfic nacional mitjançant els procediments de feina del geògraf.

4.2. Extreu informació de mapes i plànols de diferents escales.

5. Dissenyar i comparar mapes sobre espais geogràfics, especialment els de les Illes Balears, usant els procediments característics.

5.1. Identifica en un paisatge les diferències entre paisatge natural i paisatge cultural.

6. Cercar, seleccionar i elaborar informació de contingut geogràfic obtinguda de fonts diverses i presentar-la de forma adequada.

6.1. Extreu conclusions de l'observació d'un mapa i comenta les característiques de l'espai geogràfic.

BLOC 2. EL RELLEU ESPANYOL: DIVERSITAT GEOMORFOLÒGICA

Continguts

Espanya i la seva singularitat geogràfica: unitat i diversitat.

El relleu espanyol: diversitat geomorfològica:

Localització dels principals accidents geogràfics.

Evolució geològica del territori espanyol que conforma les diferents morfologies estructurals.

Identificació de les unitats del relleu espanyol peninsular i insular i trets de cada unitat.

Litologia peninsular i insular i formes de modelat.

Tall topogràfic: realització i anàlisi.

El sòl a Espanya: varietat edàfica i característiques.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Distingir les singularitats de l'espai geogràfic espanyol i assenyalar els aspectes que li confereixen unitat i els elements que provoquen diversitat.

1.1. Dibuixa i assenyalas les unitats del relleu sobre un mapa físic d'Espanya i comenta les característiques que presenten.

2. Descriure els trets del relleu espanyol i situar-ne i analitzar-ne les unitats de relleu.

2.1. Identifica i representa en un mapa els elements del relleu que són similars i els que són diferents del territori peninsular i de l'insular.

3. Definir el territori espanyol subratllant les diferències de les unitats morfoestructurals.

3.1. Enumera i descriu els principals trets del relleu d'Espanya.

4. Diferenciar la litologia d'Espanya i especificar-ne les característiques i el modelat, amb especial atenció a les diferències entre les illes Balears.

4.1. Classifica les unitats del relleu espanyol segons les característiques geomorfològiques.

5. Utilitzar correctament el vocabulari específic de la geomorfologia.

5.1. Descriu sumàriament en un mapa l'evolució geològica i la conformació del territori espanyol.

6. Cercar i seleccionar informació del relleu obtinguda de fonts diverses —fonts bibliogràfiques, fonts cartogràfiques, Internet o treballs de camp—, presentar-la de forma adequada i assenyalar els condicionaments que el relleu pot imposar.

6.1. Elabora un tall topogràfic i explica el relleu que reflecteix.

7. Identificar les característiques edàfiques del sòl.

7.1. Enumera i descriu els elements constitutius dels diferents tipus de sòl a Espanya.

7.2. Localitza en un mapa d'Espanya els diferents tipus de sòl peninsulars i insulars.

BLOC 3. LA DIVERSITAT CLIMÀTICA I LA VEGETACIÓ

Continguts

Factors geogràfics i elements del clima.

Dominis climàtics espanyols: característiques i representació en climogrames.

Dominis climàtics espanyols: problemàtica.

Tipus de temps atmosfèric a Espanya.

El mapa del temps: anàlisi i interpretació.

Factors geogràfics i característiques de la vegetació. Formacions vegetals espanyoles i distribució d'aquestes.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Assenyalar en un mapa d'Espanya els dominis climàtics.

1.1. Localitza en un mapa d'Espanya els diversos climes.

2. Distingir els climes d'Espanya i comentar-ne les característiques (assenyalar els factors i els elements que els componen per diferenciar-los).

2.1. Descriu i compara els climes d'Espanya i n'enumera els factors i els elements característics.

3. Distingir els climes d'Espanya i la representació d'aquests en climogrames.

3.1. Representa i comenta climogrames específics de cada clima.

3.2. Comenta les característiques dels diferents climes espanyols a partir de climogrames representatius.

4. Comentar la informació climatològica que es dedueix de mapes de temperatures o precipitacions d'Espanya.

4.1. Enumera els trets dels diferents tipus de temps atmosfèric establerts per les estacions climatològiques.

5. Analitzar els tipus de temps atmosfèric a Espanya utilitzant els mapes de superfície i d'altura.

5.1. Identifica i interpreta en un mapa del temps els elements que expliquen els diversos tipus de temps atmosfèric.

6. Interpretar un mapa del temps tenint en compte les característiques dels tipus de temps peninsulars i insulars.

6.1. Comenta un mapa del temps d'Espanya i hi distingeix els elements que expliquen el tipus de temps característic de l'estació de l'any corresponent.

7. Obtenir i seleccionar informació de contingut geogràfic relativa a la diversitat climàtica d'Espanya utilitzant les fonts disponibles, com Internet, mitjans de comunicació social o fonts bibliogràfiques.

7.1. Analitza els efectes del canvi climàtic a Espanya.

7.2. Extreu conclusions mediambientals de gràfics i estadístiques que reflecteixen les pluges torrencials.

8. Identificar les diferents regions vegetals.

8.1. *Identifica en un mapa els diferents dominis vegetals i comenta les característiques que presenten.*

9. Diferenciar raonadament les formacions vegetals espanyoles.

9.1. *Identifica en un paisatge natural les formacions vegetals que hi apareixen.*

9.2. *Analitza raonadament una clisèrie.*

BLOC 4. LA HIDROGRAFIA

Continguts

La diversitat hídrica de la península Ibèrica i de les illes.

Els vessants hidrogràfics.

Règims fluvials predominants.

Els aiguamolls.

Les aigües subterrànies.

L'aprofitament dels recursos hídrics: la incidència de la sequera i les pluges torrencials.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Explicar la diversitat hídrica de la península Ibèrica i de les illes i enumerar i localitzar els diversos tipus d'elements hídrics que es poden percebre observant el paisatge.

1.1. Identifica la diversitat hídrica d'Espanya.

2. Descriure les conques fluvials espanyoles, situar-les en un mapa i enumerar-ne les característiques.

2.1. Localitza en un mapa d'Espanya les principals conques fluvials.

3. Identificar els règims fluvials més característics

3.1. Relaciona els règims hídrics dels cursos fluvials amb les possibilitats d'aprofitament hídric a Espanya.

4. Enumerar les zones humides d'Espanya, localitzar-les en un mapa i comentar-ne les característiques.

4.1. Localitza en un mapa les zones humides espanyoles i debat un aspecte d'actualitat que hi estigui relacionat.

5. Analitzar l'aprofitament dels recursos hídrics al nostre país, incloent-hi les característiques de sequera i de pluges torrencials del clima, així com els aqüífers disponibles a les Balears.

5.1. Situa els grans embassaments en un mapa de la xarxa hidrogràfica espanyola i dedueix les conseqüències que se'n deriven analitzant també les característiques climàtiques.

5.2. Analitza i comenta gràfics i estadístiques que reflecteixen les èpoques de sequera en relació amb un mapa dels tipus de règims fluvials dels rius de la península i n'extreu conclusions.

6. Obtenir i seleccionar informació de contingut geogràfic relativa a la hidrologia espanyola utilitzant diferents fonts d'informació.

6.1. Selecciona imatges i notícies periodístiques que reflecteixen la desigualtat hídrica del país i com interacciona amb les activitats humanes.

BLOC 5. ELS PAISATGES NATURALS I LES RELACIONS NATURALESA-

SOCIETAT

Continguts

Els paisatges naturals espanyols: varietats.

La influència del medi en l'activitat humana.

Els medis humanitzats i la interacció d'aquests a l'espai geogràfic. Els paisatges culturals.

Aprofitament sostenible del medi físic.

Polítiques afavoridores del patrimoni natural.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Descriure els paisatges naturals espanyols i identificar-ne els trets.

1.1. Distingeix les característiques dels grans conjunts paisatgístics espanyols.

2. Reflectir en un mapa les grans àrees de paisatges naturals espanyols.

2.1. Localitza en un mapa els paisatges naturals espanyols i n'identifica les característiques.

3. Descriure els espais humanitzats i enumerar-ne els elements constitutius.

3.1. Identifica i exposa els problemes suscitats per la interacció home-naturalesa als paisatges.

3.2. Analitza algun element legislador que corregeixi l'acció humana sobre la naturalesa.

4. Relacionar el medi natural amb l'activitat humana i descriure casos en què l'home ha modificat el medi.

4.1. Diferencia els paisatges humanitzats dels naturals.

5. Obtenir i seleccionar informació de contingut geogràfic relativa als paisatges naturals i a les relacions naturalesa-societat utilitzant fonts en què aquesta informació es trobi disponible, com Internet, fonts bibliogràfiques o mitjans de comunicació social.

5.1. Selecciona i analitza notícies periodístiques o imatges en les quals es reflecteix la influència del medi en l'activitat humana.

5.2. Selecciona i analitza notícies periodístiques o imatges de diferents fonts d'informació en les quals es percep la influència de l'home sobre el medi.

5.3. Obté i analitza la informació que apareix als mitjans de comunicació social referida a la destrucció del medi natural per part de l'home.

6. Comparar imatges de les varietats de paisatges naturals.

6.1. Diferencia els diversos paisatges naturals espanyols a partir de fonts gràfiques i comenta imatges representatives de cada una de les varietats de paisatges naturals procedents de mitjans de comunicació social, Internet o fonts bibliogràfiques.

BLOC 6. LA POBLACIÓ ESPANYOLA

Continguts

Fonts per a l'estudi de la població.

Distribució territorial de la població.

Evolució històrica.

Moviments naturals de població.

Les migracions.

Mapa de la distribució de la població espanyola.

Mapa de densitat de la població espanyola.

Conformació de l'espai demogràfic actual. Taxes demogràfiques.

Diversitat regional. Estructura, problemàtica actual i possibilitats de futur de la població espanyola.

La població a les Illes Balears: evolució històrica, canvis actuals i perspectiva històrica.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Identificar les fonts per a l'estudi de la població i establir els procediments que permeten estudiar casos concrets.

1.1. Utilitza les eines d'estudi de la població.

2. Comentar gràfics i taxes que mostren l'evolució de la població espanyola.

2.1. Comenta la piràmide de població espanyola actual i la compara amb alguna piràmide d'un període anterior o amb previsions futures.

2.2. Distingeix les diferents piràmides de població al llarg de l'evolució històrica.

2.3. Resol problemes de demografia referits al càlcul de taxes de població.

3. Caracteritzar la població espanyola i identificar-ne els moviments naturals.

3.1. Aplica la teoria de la transició demogràfica al cas espanyol.

3.2. Tria dades i taxes demogràfiques que mostren la configuració de la població d'un territori.

4. Explicar la distribució de la població espanyola i identificar-ne les migracions.

4.1. Explica els processos migratoris antics que han afectat Espanya.

4.2. Identifica i analitza les migracions recents.

5. Diferenciar la densitat de població a l'espai peninsular i a l'insular i explicar la distribució de la població.

5.1. Comenta el mapa de la densitat de població actual d'Espanya.

6. Comentar un mapa de la densitat de població d'Espanya i analitzar l'estructura

d'aquesta població.

6.1. Analitza un gràfic de l'estructura de la població espanyola.

7. Analitzar la població de les diverses comunitats autònomes i definir l'evolució i la problemàtica de cada una.

7.1. Compara i comenta la població de les regions en què aquesta augmenta i la de les regions en què aquesta minva.

8. Analitzar les piràmides de població de les diverses comunitats autònomes i comentar-ne les peculiaritats.

8.1. Explica les relacions entre comunitats autònomes tenint en compte les migracions interiors.

9. Explicar les perspectives de la població espanyola i l'ordenació del territori.

9.1. Selecciona i analitza informació sobre les perspectives de futur de la població espanyola.

10. Obtenir i seleccionar informació de contingut demogràfic utilitzant Internet i altres fonts d'informació.

10.1. Presenta informació sobre la població espanyola, la defensa i en ressalta els aspectes més significatius utilitzant gràfics, mapes, piràmides, etc., en una presentació amb recursos informàtics o mitjançant exposicions en directe.

BLOC 7. L'ESPAI RURAL I LES ACTIVITATS DEL SECTOR PRIMARI

Continguts

El pes de les activitats agropecuàries, forestals i pesqueres al PIB. La població activa.

Aspectes naturals i històrics que expliquen els factors agraris.

L'estructura de la propietat i la possessió de la terra.

Les explotacions agràries: característiques.

Polítiques de reforma agrària.

Tipus d'agricultura: coexistència de formes avançades i tradicionals.

Les transformacions agràries i industrials.

Els paisatges agraris d'Espanya: característiques.

La situació del sector a Espanya en el context de la Unió Europea.

L'activitat pesquera: localització, característiques i problemes. Anàlisi dels aspectes físics i humans que conformen l'espai pesquer.

La silvicultura: característiques i desenvolupament al territori.

El sector primari a les Illes Balears.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Descriure les activitats agropecuàries i forestals i especificar les característiques que tenen a Espanya.

1.1. Identifica les activitats agropecuàries i forestals.

1.2. Diferencia les activitats del sector primari d'altres activitats econòmiques.

2. Distingir els paisatges agraris i descriure'n les característiques.

2.1. Situa en un mapa la distribució dels principals aprofitaments agraris.

2.2. Aporta els aspectes del passat històric que han incidit en les estructures agràries espanyoles.

3. Analitzar adequadament un paisatge rural i distingir-ne la terra de conreu, els boscs i l'hàbitat.

3.1. Selecciona i comenta imatges que posen de manifest les característiques dels diversos paisatges agraris espanyols.

4. Comprendre l'evolució de l'estructura de la propietat.

4.1. Defineix històricament i sumàriament l'estructura de la propietat.

5. Identificar formes de possessió de la terra.

5.1. Identifica i analitza les característiques dels diversos paisatges agraris espanyols.

6. Explicar el sector agrari espanyol tenint en compte les estructures de la propietat i les característiques de les explotacions.

6.1. Aporta dades o gràfics d'aspectes estructurals que expliquen el dinamisme d'un sector agrari concret.

7. Explicar la situació del sector agrari espanyol i balear tenint en compte el context europeu i les polítiques de la Unió Europea: política agrària comuna (PAC).

7.1. Comenta textos periodístics que expliquen la situació espanyola en la PAC.

8. Analitzar l'activitat pesquera i definir-ne les característiques i els problemes.

8.1. Exposa les característiques i les peculiaritats de l'activitat pesquera espanyola.

9. Obtenir i seleccionar informació de contingut geogràfic relativa a l'espai rural, silvícola o pesquer utilitzant fonts disponibles a Internet, a mitjans de comunicació social o a recursos bibliogràfics.

9.1. Selecciona i analitza notícies periodístiques que tracten de problemes pesquers i n'identifica l'origen.

9.2. Elaborar gràfics comparatius del pes específic al PIB de les activitats agràries, ramaderes, forestals i pesqueres espanyoles en comparació d'altres sectors d'activitat.

BLOC 8. LES FONTS D'ENERGIA I L'ESPAI INDUSTRIAL

Continguts

Localització de les fonts d'energia a Espanya.

El procés d'industrialització espanyol: característiques i breu evolució històrica.

Aportació de la indústria al PIB. La població activa.

Deficiències i problemes del sector industrial espanyol.

Regions industrials d'Espanya: importància de les polítiques territorials en aquest sector.

Influència de la política de la Unió Europea en la configuració de la indústria espanyola.

La planificació industrial. Els eixos de desenvolupament industrial: perspectives de futur.

Les activitats industrials a les Illes Balears: sectors industrials i importància econòmica.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Analitzar el procés d'industrialització espanyol i establir les característiques històriques que han menat a la situació actual.

1.1. Selecciona i analitza informació sobre els problemes i la configuració de la

indústria espanyola.

1.2. Selecciona i analitza imatges que mostren l'evolució històrica de la indústria espanyola en una zona concreta o en un sector concret.

2. Relacionar les fonts d'energia i la industrialització i descriure les conseqüències que se'n deriven a Espanya.

2.1. Relaciona el naixement de la indústria i la localització de fonts d'energia i matèries primeres al país.

3. Conèixer els factors de la industrialització a Espanya.

3.1. Estableix un eix cronològic per explicar l'evolució històrica de la industrialització espanyola.

3.2. Enumera les característiques de la indústria espanyola i les diferències regionals.

3.3. Elaborada i analitza gràfics i estadístiques que expliquen les produccions industrials.

4. Identificar i comentar els elements d'un paisatge industrial determinat.

4.1. Analitza i comenta paisatges d'espais industrials.

4.2. Assenyala en un mapa els assentaments industrials més importants i hi distingeix els diferents sectors industrials.

5. Descriure els eixos de desenvolupament industrial sobre un mapa i exposar-ne les característiques i les possibilitats futures de regeneració i canvi.

5.1. Localitza i descriu les regions industrials i els eixos de desenvolupament industrial.

5.2. Descriu els eixos o focus de desenvolupament industrial i les perspectives de futur que tenen.

6. Obtenir i seleccionar informació de contingut geogràfic relativa a l'espai industrial espanyol utilitzant fonts en què aquesta informació es trobi disponible, com Internet, fonts bibliogràfiques o mitjans de comunicació.

6.1. Descriu les polítiques industrials de la Unió Europea i la influència que exerceixen en les polítiques espanyoles.

BLOC 9. EL SECTOR DE SERVEIS

Continguts

La terciarització de l'economia espanyola: influència en el PIB. La població activa del sector terciari.

Anàlisi dels serveis i distribució al territori.

L'impacte de les infraestructures sobre l'espai geogràfic.

El sistema de transport com a forma d'articulació territorial.

El desenvolupament comercial: característiques i evolució.

Els espais turístics: característiques i evolució.

Altres activitats terciàries: sanitat, educació, finances i serveis públics.

La terciarització de l'economia balear. El turisme: factors i evolució. El turisme i el medi ambient.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Analitzar la terciarització de l'economia espanyola i exposar les característiques que presenta i la influència que exerceix en el producte interior brut.

1.1. Identifica les característiques del sector terciari espanyol.

2. Identificar la presència dels serveis al territori i analitzar-ne la distribució i l'impacte en el medi.

2.1. Explica la incidència del sector de serveis en l'economia espanyola.

3. Explicar el sistema de transport a Espanya i distingir l'articulació territorial que configura.

3.1. Descriu com s'articulen els mitjans de comunicació més importants d'Espanya (ferrocarrils, carreteres, ports i aeroports).

3.2. Comenta sobre un mapa de transports la transcendència que aquest sector té a l'hora d'articular el territori.

3.3. Descriu i analitza mapes que reflecteixen un sistema de transport determinat.

3.4. Distingeix en un mapa els principals nodes del transport espanyol.

3.5. Resol problemes plantejats en un cas específic sobre vies de comunicació al nostre

país.

4. Descriure el desenvolupament comercial, exposar-ne les característiques i fer referència a l'ocupació territorial que imposa.

4.1. Comenta gràfics i estadístiques que expliquen el desenvolupament comercial.

5. Localitzar en un mapa els espais turístics i enumerar-ne les característiques i les desigualtats regionals.

5.1. Analitza i explica les desigualtats de l'espai turístic.

6. Obtenir i seleccionar informació de contingut geogràfic relativa a l'activitat o a l'espai del sector de serveis espanyol utilitzant fonts en què aquesta informació es trobi disponible, com Internet, fonts bibliogràfiques o mitjans de comunicació social.

6.1. Comenta gràfics i estadístiques que expliquen el desenvolupament turístic espanyol.

6.2. Explica com articulen el territori altres activitats terciàries.

7. Utilitzar correctament la terminologia del sector de serveis.

7.1. Analitza i comenta imatges de l'espai destinat al transport, al comerç o a altres activitats del sector de serveis.

8. Identificar i comentar un paisatge transformat per una important zona turística.

8.1. Elabora esquemes per analitzar la influència del sector de serveis en l'economia i l'ocupació a Espanya a partir d'imatges que reflecteixen l'impacte d'aquest sector en un paisatge.

BLOC 10. L'ESPAI URBÀ

Continguts

Concepte de ciutat i influència que exerceix en l'ordenació del territori.

Morfologia i estructura urbanes.

Les planificacions urbanes.

Característiques del procés d'urbanització. Les àrees d'influència.

Els usos del sòl urbà.

La xarxa urbana espanyola. Característiques del procés de creixement espacial de les ciutats.

El sistema urbà de les Illes Balears: capitals insulars, macrocefàlia de Palma i ordenació territorial.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Definir la ciutat.

1.1. Defineix el concepte de ciutat i n'aporta exemples.

2. Analitzar i comentar plànols de ciutats i distingir-hi els diferents traçats.

2.1. Comenta un paisatge urbà a partir d'una font gràfica.

2.2. Analitza i explica el plànol de la ciutat més propera o significativa respecte al lloc de residència.

3. Identificar el procés d'urbanització i enumerar-ne les característiques i les planificacions internes.

3.1. Identifica les característiques del procés d'urbanització.

3.2. Explica els processos de planificació urbana i en posa exemples.

4. Analitzar la morfologia i l'estructura urbana i extreure conclusions de l'empremta de la història i de l'expansió espacial, reflex de l'evolució econòmica i política de la ciutat.

4.1. Assenyala la influència històrica en el plànol de les ciutats espanyoles.

4.2. Explica la morfologia urbana i assenyala les parts d'una ciutat sobre un plànol.

5. Analitzar i comentar un paisatge urbà.

5.1. Selecciona i analitza imatges que expliquen la morfologia i l'estructura urbana d'una ciutat coneguda.

6. Identificar el paper de les ciutats en l'ordenació del territori.

6.1. Explica la jerarquització urbana espanyola.

7. Descriure la xarxa urbana espanyola i comentar-ne les característiques. Reconèixer el sistema urbà balear i la importància de Palma.

7.1. Describeu i analitza les influències mútues existents entre la ciutat i l'espai que l'envolta.

8. Obtenir, seleccionar i analitzar informació de contingut geogràfic relativa a l'espai urbà espanyol utilitzant fonts en què aquesta informació es trobi disponible, com Internet, fonts bibliogràfiques o mitjans de comunicació social.

8.1. Selecciona i analitza notícies periodístiques que mostren la configuració i la

problemàtica del sistema urbà espanyol.

BLOC 11. FORMES D'ORGANITZACIÓ TERRITORIAL

Continguts

L'organització territorial d'Espanya. Influència de la història i la Constitució de 1978.

Els desequilibris i els contrastos territorials.

Les comunitats autònomes: polítiques regionals i de cohesió territorial.

La comunitat autònoma de les Illes Balears: particularitats politicoadministratives.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Descriure l'organització territorial espanyola i analitzar-ne l'estructura local, regional, autonòmica i nacional.

1.1. Explica i localitza en un mapa l'organització territorial espanyola partint del municipi i de la comunitat autònoma.

2. Explicar l'organització territorial espanyola i exposar la influència de la història i de la Constitució de 1978.

2.1. Distingeix i enumera les comunitats autònomes, les principals ciutats de cada una i els països fronterers amb Espanya.

3. Explicar l'organització territorial espanyola a partir de mapes històrics i actuals.

3.1. Explica l'ordenació territorial espanyola a partir de mapes històrics i actuals.

3.2. Compara l'ordenació territorial actual i la de la primera meitat del segle XX.

4. Analitzar l'organització territorial espanyola i descriure'n els desequilibris i els contrastos territorials i els mecanismes correctors. Comprendre la particular organització territorial de les Illes Balears.

4.1. Descriu l'ordenació territorial establerta per la Constitució de 1978.

4.2. Explica les polítiques territorials que practiquen les comunitats autònomes en aspectes concrets.

4.3. Enumera els desequilibris i els contrastos territorials existents en l'organització territorial espanyola.

5. Descriure la transcendència de les comunitats autònomes i les polítiques territorials que duen a terme.

5.1. Distingeix els símbols que diferencien les comunitats autònomes.

6. Obtenir, seleccionar i analitzar informació de contingut geogràfic relativa a les formes d'organització territorial a Espanya utilitzant fonts en què aquesta informació es trobi disponible, com Internet, fonts bibliogràfiques o mitjans de comunicació social.

6.1. Explica raonadament els trets essencials de les polítiques territorials autonòmiques.

BLOC 12. ESPANYA A EUROPA I AL MÓN

Continguts

Espanya: situació geogràfica. Posició i localització dels territoris que conformen la unitat i la diversitat política.

Espanya a Europa. Estructura territorial. Contrasts físics i socioeconòmics d'Europa.

La posició d'Espanya a la Unió Europea. Polítiques regionals i de cohesió territorial

Espanya al món. Globalització i diversitat al món: processos de mundialització i desigualtats territorials. Grans eixos mundials.

Posició d'Espanya en les àrees socioeconòmiques i geopolítiques mundials.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Definir la situació geogràfica d'Espanya al món, establir la posició que ocupa i localitzar-ne els territoris.

1.1. Localitza en un mapa les grans àrees de la geografia econòmica i assenyala les àrees amb les quals Espanya té més relació.

1.2. Identifica aspectes rellevants d'Espanya en la situació mundial.

1.3. Localitza la situació espanyola entre les grans àrees de la geografia econòmica mundial.

2. Descriure el continent europeu i distingir-ne l'estructura territorial i els contrastes físics i socioeconòmics.

2.1. Explica la posició d'Espanya dins la Unió Europea.

3. Identificar la posició d'Espanya dins la Unió Europea i enumerar les polítiques regionals i de cohesió territorial que es practiquen a Europa i que afecten el nostre país.

3.1. Extreu conclusions de les mesures que la Unió Europea pren en política regional i de cohesió territorial que afecten Espanya.

3.2. Comenta notícies periodístiques o textos que expliquen la posició d'Espanya dins la Unió Europea.

4. Definir el concepte de *globalització* i explicar-ne els trets.

4.1. Identifica i descriu els trets de la globalització amb exemples que afecten el nostre país.

5. Comparar els processos de mundialització i de diversificació territorial i resumir les característiques d'un procés i de l'altre.

5.1. Elabora quadres comparatius de l'aplicació a casos concrets del concepte de mundialització i del concepte de diversitat territorial.

6. Explicar les repercussions de la inclusió d'Espanya dins espais socioeconòmics i geopolítics continentals i mundials utilitzant fonts diverses basades en material bibliogràfic o en línia i tenint en compte les opinions exposades als mitjans de comunicació social.

6.1. Explica les repercussions de la inclusió d'Espanya dins espais geopolítics i socioeconòmics continentals i mundials.

2.5. ECONOMIA DE L'EMPRESA 2ⁿ BATXILLERAT

2.5.1. Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

Els objectius específics de la matèria d'Economia de l'empresa es detallen en els Annexos del Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears. <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/batxillerat/>

L'assignatura d'Economia de l'Empresa permet el desenvolupament dels següents objectius prevists en el **RD 1105/2014**:

1. Identificar la naturalesa, les funcions i les principals característiques dels diferents tipus d'empreses més representatives de les Illes Balears, de l'Estat espanyol i de la resta del món.
2. Analitzar les actuacions que duen a terme les empreses per assolir els seus objectius i les seves interrelacions amb l'entorn. Elaborar judicis o criteris personals sobre els efectes positius i negatius que poden tenir, defensant els seus punts de vista amb autonomia i amb respecte per altres opinions.
3. Valorar la incidència de l'activitat empresarial en la qualitat de vida de les persones, la distribució de la riquesa i l'esgotament dels recursos naturals, prenent consciència de la necessitat de la sostenibilitat de l'activitat productiva i de l'ètica empresarial. Identificar factors de limitació o desigualtat per causa del gènere o per altres causes en l'activitat empresarial i conèixer possibles mesures correctores.
4. Identificar les àrees funcionals de l'empresa, la funció que desenvolupen i les relacions internes, quantificant-ne la dependència externa, per comprendre i analitzar el món productiu que ens envolta i resoldre els problemes que se'n deriven.
5. Interpretar i valorar de manera general les decisions de les empreses en les estratègies de creixement, internacionalització i localització, i considerar el paper de les petites i mitjanes empreses en el context d'una economia globalitzada.
6. Interpretar la gestió dels recursos humans com una oportunitat de generar avantatges competitius de l'empresa a través de la gestió del capital humà, de les relacions i la motivació dins l'empresa i de la resolució de conflictes.
7. Reconèixer la importància de la recerca i la innovació com a motors del canvi tecnològic, la millora competitiva i el progrés econòmic i social en un món globalitzat.
8. Analitzar les polítiques de màrqueting que fan les empreses identificant els destinataris, interpretant les diverses estratègies possibles, valorant l'impacte sobre el comportament dels consumidors i manifestant iniciativa i creativitat en el disseny de propostes pròpies.
9. Obtenir, registrar, seleccionar i interpretar la informació comptable de les empreses, detectar els desequilibris econòmics i financers i proposar mesures correctores, valorant la importància de la seva fiabilitat en relació amb la gestió, les garanties davant persones terceres i la responsabilitat fiscal.

10. Utilitzar els mitjans i les tecnologies de la informació i la comunicació com a eina quotidiana d'obtenció, tractament, selecció i anàlisi d'informació empresarial, verificant-ne la fiabilitat i aplicant-la a la presa de decisions empresarials.

2.5.2 Seqüència dels continguts

BLOC 1. L'EMPRESA- 1a Avaluació

BLOC 2. DESENVOLUPAMENT DE L'EMPRESA- 2a Avaluació

BLOC 3. ORGANITZACIÓ I DIRECCIÓ DE L'EMPRESA - 2a Avaluació

BLOC 4. LA FUNCIÓ PRODUCTIVA - 1a Avaluació

BLOC 5. LA FUNCIÓ COMERCIAL DE L'EMPRESA - 3a Avaluació

BLOC 6. LA INFORMACIÓ A L'EMPRESA - 2a i 3a Avaluació

BLOC 7. LA FUNCIÓ FINANCERA - 3a Avaluació

3.5.3. Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació amb els estàndards d'aprenentatge corresponents

Els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable es detallen en els Annexos del Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears. <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/batxillerat/>

En l'escenari B del Pla de Contingència adoptat a l'IES Binissalem davant la situació del COVID-19 que implica semipresencialitat, els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge mínims són els següents:

BLOC 1: L'EMPRESA	
Continguts	
<ul style="list-style-type: none"> - <u>L'empresa i l'empresari.</u> - <u>Classificació, components, funcions i objectius de l'empresa.</u> - <u>Anàlisi del marc jurídic que regula l'activitat empresarial.</u> - <u>Funcionament i creació de valor.</u> - <u>Interrelacions amb l'entorn econòmic i social.</u> - <u>Característiques de les empreses de cada sector econòmic de les Illes Balears.</u> - <u>Valoració de la responsabilitat social i mediambiental de l'empresa.</u> 	
Criteris d'avaluació (Competències Clau)	Estàndards d'aprenentatge avaluable
1. <u>Descriure i interpretar els diferents elements de l'empresa, les classes</u>	<i>1.1. Distingeix les diferents formes jurídiques de les empreses i les relaciona amb les exigències de capital i les responsabilitats establertes per a</i>

<p><u>d'empreses, les funcions que duen a terme en l'economia i les diferents formes jurídiques que adopten i relacionar cada una de les formes jurídiques amb les responsabilitats legals dels propietaris i gestors i les exigències de capital.</u> (CSC/SIEE)</p> <p>2. <u>Identificar i analitzar els trets principals de l'entorn en el qual l'empresa desenvolupa l'activitat i explicar, a partir d'aquests trets, les diferents estratègies i decisions adoptades i les possibles implicacions socials i mediambientals de l'activitat.</u> (CAA/CSC/CCEC)</p>	<p><i>cada tipus.</i></p> <p><i>1.2. Valora les formes jurídiques d'empreses més apropiades en cada cas segons les característiques concretes aplicant el raonament sobre classificació de les empreses.</i></p> <p><i>1.3. Analitza, per a un determinat cas pràctic, els diferents criteris de classificació d'empreses: la naturalesa de l'activitat que desenvolupen, la dimensió que tenen, el nivell tecnològic que assolixen, el tipus de mercat en el qual operen, la fórmula jurídica que adopten, el caràcter públic o privat que presenten.</i></p> <p><i>2.1. Identifica els diferents tipus d'empreses i empresaris que actuen al propi entorn, així com la forma en què es relacionen amb el seu àmbit més proper.</i></p> <p><i>2.2. Analitza la relació entre empresa, societat i medi ambient. Valora els efectes, positius i negatius, de les actuacions de les empreses en els àmbits social i mediambiental.</i></p> <p><i>2.3. Analitza l'activitat de les empreses com a element dinamitzador i de progrés i valora el fet que creïn valor per a la societat i per als ciutadans.</i></p>
<p>BLOC 2. DESENVOLUPAMENT DE L'EMPRESA</p>	
<p>Continguts</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - <u>Localització empresarial.</u> - <u>Anàlisi dels factors que determinen la localització de les empreses dels diferents sectors econòmics de les Illes Balears.</u> - <u>Estratègies de creixement intern i extern.</u> - <u>Consideració de la importància de les petites i mitjanes empreses i les seves estratègies de mercat.</u> - <u>Internacionalització, competència global i tecnologia.</u> - <u>Identificació dels aspectes positius i negatius de l'empresa multinacional.</u> 	
<p>Criteris d'avaluació (Competències Clau)</p>	<p>Estàndards d'aprenentatge avaluable</p>
<p>1. <u>Identificar i analitzar les diferents estratègies de creixement i les decisions preses per les empreses considerant les característiques del marc global en el qual actuen.</u> (CSC/SIEE)</p> <p>2. <u>Analitzar la situació de les multinacionals i de les petites i mitjanes empreses espanyoles i de les Illes Balears</u></p>	<p><i>1.1. Descriu i analitza els diferents factors que determinen la localització d'una empresa i valora la transcendència futura per a l'empresa de les decisions preses.</i></p> <p><i>1.3. Explica i distingeix les estratègies d'especialització i diversificació.</i></p> <p><i>1.4. Analitza les estratègies de creixement intern i extern a partir de supòsits concrets.</i></p> <p><i>1.5. Examina el paper de les petites i mitjanes</i></p>

<p><u>en una economia global.(CSC/SIEE)</u></p>	<p><i>empreses al nostre país i valora les seves estratègies i formes d'actuar, així com els avantatges i els inconvenients que presenten.</i></p> <p><i>1.6. Descriviu les característiques i les estratègies de desenvolupament de l'empresa multinacional i valora la importància de la responsabilitat social i mediambiental.</i></p> <p><i>1.7. Estudia i analitza l'impacte de la incorporació de la innovació i de les noves tecnologies en l'estratègia de l'empresa i el relaciona amb la capacitat per competir de forma global.</i></p>
---	---

BLOC 3. ORGANITZACIÓ I DIRECCIÓ DE L'EMPRESA

Continguts

- La divisió tècnica de la feina i la necessitat d'organització en el mercat actual.
- Funcions bàsiques de la direcció.
- Planificació i presa de decisions estratègiques.
- Aspectes que cal considerar per a la planificació estratègica de les empreses de les Illes Balears.
- Disseny i anàlisi de l'estructura de l'organització formal i informal.
- La gestió dels recursos humans i la incidència que té en la motivació.
- Els conflictes d'interessos i les vies de negociació.
- Anàlisi i avaluació de les característiques del factor humà i la gestió d'aquest a les empreses de les Illes Balears.

Críteris d'avaluació (Competències Clau)

Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Explicar la planificació, l'organització i la gestió dels recursos d'una empresa i valorar les possibles modificacions que s'han de dur a terme segons l'entorn en el qual desenvolupa l'activitat i els objectius plantejats. (CAA/CSC/SIEE)

1.1. Reflexiona sobre la divisió tècnica de la feina en un context global d'interdependència econòmica i la valora.

1.2. Descriviu l'estructura organitzativa, els canals d'informació i comunicació, el grau de participació en la presa de decisions i l'organització informal de l'empresa.

1.3. Identifica la funció de cada una de les àrees d'activitat de l'empresa -aprovisionament, producció i comercialització, inversió i finançament, recursos humans i administració- i la manera com s'interrelacionen.

1.4. Analitza l'organització de les empreses de l'entorn més proper, n'identifica els avantatges i els inconvenients, hi detecta els problemes que s'han de solucionar i descriu propostes de millora.

1.5. Aplica els seus coneixements a una

	<p><i>organització concreta, hi detecta els problemes i proposa millores.</i></p> <p><i>1.6. Valora la importància dels recursos humans en una empresa i analitza diferents maneres de gestionar-los i de relacionar la motivació amb la productivitat.</i></p>
BLOC 4: LA FUNCIO PRODUCTIVA	
Continguts	
<ul style="list-style-type: none"> - <u>Procés productiu, eficiència i productivitat.</u> - <u>La recerca, el desenvolupament i la innovació (R+D+I) com a elements clau per al canvi tecnològic i la millora de la competitivitat empresarial.</u> - <u>Costs: classificació i càlcul dels costos a l'empresa.</u> - <u>Càlcul i interpretació del llindar de rendibilitat de l'empresa.</u> - <u>Models de gestió d'inventaris.</u> 	
 criteris d'avaluació (Competències Clau)	 Estàndards d'aprenentatge avaluable
<p>1. <u>Analitzar diferents processos productius des de la perspectiva de l'eficiència i la productivitat i reconèixer la importància de l'R+D+I.</u> (CMCT/SIEE)</p> <p>2. <u>Determinar l'estructura d'ingressos i costos d'una empresa i calcular-ne el benefici i el llindar de rendibilitat a partir d'un supòsit plantejat.</u> (CMCT/CAA)</p> <p>3. <u>Descriure els conceptes fonamentals del cicle d'inventari i emprar els models de gestió.</u> (SIEE)</p>	<p><i>1.1. Elabora càlculs de la productivitat de diferents factors, interpreta els resultats obtinguts i coneix els mitjans i les alternatives de millora de la productivitat en una empresa.</i></p> <p><i>1.2. Analitza i valora la relació existent entre la productivitat i els salaris dels treballadors.</i></p> <p><i>1.3. Valora la relació entre el control d'inventaris i la productivitat i l'eficiència en una empresa.</i></p> <p><i>1.4. Reflexiona sobre la importància, per a la societat i per a l'empresa, de la recerca i la innovació tecnològica en relació amb la competitivitat i el creixement.</i></p> <p><i>2.1. Diferencia els ingressos i els costos generals d'una empresa, n'identifica el benefici o la pèrdua generats al llarg de l'exercici econòmic i aplica raonaments matemàtics per interpretar resultats.</i></p> <p><i>2.2. Calcula els diferents tipus de costos, ingressos i beneficis d'una empresa i els representa gràficament.</i></p> <p><i>2.3. Reconeix el llindar de vendes necessari per a la supervivència de l'empresa.</i></p> <p><i>3.2. Valora les existències al magatzem mitjançant diferents mètodes.</i></p>
BLOC 5. LA FUNCIO COMERCIAL DE L'EMPRESA	
Continguts	
<ul style="list-style-type: none"> - <u>Concepte de mercat i classes.</u> - <u>Tècniques de recerca de mercats.</u> - <u>Anàlisi del consumidor i segmentació de mercats.</u> 	

- Variables del màrqueting mix i elaboració d'estratègies.
- Estratègies de màrqueting i ètica empresarial.
- Aplicació de les tecnologies més avançades al màrqueting

Criteris d'avaluació (Competències Clau)	Estàndards d'aprenentatge avaluables
1. <u>Analitzar les característiques del mercat i explicar, d'acord amb aquestes característiques, les polítiques de màrqueting aplicades per una empresa davant diferents situacions i objectius.</u> (CSC/SIEE/CEC)	<p>1.1. <i>Caracteritza un mercat segons diferents variables, com per exemple el nombre de competidors i el producte venut.</i></p> <p>1.3. <i>Interpreta i valora estratègies de màrqueting i incorpora a la valoració consideracions de caràcter ètic, social i ambiental.</i></p> <p>1.4. <i>Comprèn i explica les diferents fases i etapes de la recerca de mercats.</i></p> <p>1.5. <i>Aplica criteris i estratègies de segmentació de mercats a diferents casos pràctics.</i></p> <p>1.6. <i>Analitza i valora les oportunitats d'innovació i transformació amb el desenvolupament de la tecnologia més actual aplicada al màrqueting.</i></p>

BLOC 6. LA INFORMACIÓ A L'EMPRESA

Continguts

- Obligacions comptables de l'empresa.
- La composició del patrimoni i la valoració d'aquest.
- Els comptes anuals i la imatge fidel.
- Elaboració del balanç i el compte de pèrdues i guanys.
- Anàlisi i interpretació de la informació comptable.
- La fiscalitat empresarial.

Criteris d'avaluació (Competències Clau)	Estàndards d'aprenentatge avaluables
1. <u>Identificar les dades més rellevants del balanç i del compte de pèrdues i guanys, explicar-ne el significat, diagnosticar la situació a partir de la informació obtinguda i proposar mesures per millorar-la.</u> (CMCT/CAC/SIEE)	<p>1.1. <i>Reconeix els diferents elements patrimonials i la funció que tenen assignada.</i></p> <p>1.2. <i>Identifica i gestiona correctament els béns, els drets i les obligacions de l'empresa en masses patrimonials.</i></p> <p>1.3. <i>Interpreta la correspondència entre inversions i el finançament d'aquestes.</i></p> <p>1.4. <i>Detecta, mitjançant la utilització de proporcions, possibles desajusts en l'equilibri patrimonial, la solvència i el palanquejament de l'empresa.</i></p> <p>1.5. <i>Proposa mesures correctores adequades en cas que es detectin desajusts.</i></p> <p>1.6. <i>Reconeix la importància del domini de les operacions matemàtiques i els procediments propis de les ciències socials com a eines que faciliten la solució de problemes empresarials.</i></p> <p>1.7. <i>Reconeix la conveniència d'un patrimoni equilibrat.</i></p> <p>1.8. <i>Valora la importància de la informació en la</i></p>
2. <u>Reconèixer la importància de complir les obligacions fiscals i explicar els diferents impostos que afecten les empreses.</u> (CAA/CSC)	

	<p><i>presa de decisions.</i></p> <p><i>2.1. Identifica les obligacions fiscals de les empreses segons l'activitat i descriu el funcionament bàsic dels impostos i les principals diferències que hi ha entre aquests. Valora l'aportació que suposa la càrrega impositiva a la riquesa nacional.</i></p>
BLOC 7. LA FUNCIO FINANCERA	
Continguts	
<ul style="list-style-type: none"> - <u>Estructura econòmica i financera de l'empresa.</u> - <u>Concepte d'inversió i classes.</u> - <u>Valoració i selecció de projectes d'inversió.</u> - <u>Recursos financers de l'empresa.</u> - <u>Anàlisi de fonts alternatives de finançament intern i extern.</u> 	
 criteris d'avaluació (Competències Clau)	 Estàndards d'aprenentatge avaluable
<p><u>1. Valorar diferents projectes d'inversió i justificar raonadament la selecció de l'alternativa més avantatjosa, i diferenciar les possibles fonts de finançament en un determinat supòsit i raonar l'elecció més adequada. (CMCT/CAC/SIEE)</u></p>	<p><i>1.1. Coneix i enumera els mètodes estàtics (termini de recuperació) i dinàmics (criteri del valor actual net i criteri de la taxa interna de rendibilitat) per seleccionar i valorar inversions.</i></p> <p><i>1.2. Explica les possibilitats de finançament de les empreses i diferencia el finançament extern i l'intern, a curt i a llarg termini, així com el cost de cada possibilitat i les implicacions que tenen en la marxa de l'empresa.</i></p> <p><i>1.3. Analitza, en un supòsit concret de finançament extern, les diferents opcions possibles, els costos que tenen i les variants d'amortització.</i></p> <p><i>1.4. Analitza i avalua, a partir d'una necessitat concreta, les diferents possibilitats que tenen les empreses de recórrer al mercat financer.</i></p> <p><i>1.5. Valora les fonts de finançament de l'empresa, tant externes com internes.</i></p> <p><i>1.6. Analitza i descriu les opcions financeres que s'adapten millor a un cas concret de necessitat financera.</i></p> <p><i>1.7. Aplica els coneixements tecnològics a l'anàlisi i a la resolució de supòsits.</i></p>

2.6. HISTÒRIA D'ESPANYA 2ⁿ BATXILLERAT

2.6.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

La matèria d'Història d'Espanya es detallen dins el Currículum de les Illes Balears, els Annexos del Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat (Història

d'Espanya) a les Illes Balears.

L'ensenyament de la història d'Espanya al segon curs del batxillerat té els objectius següents:

1. Identificar i situar en el temps i en l'espai els processos, estructures i esdeveniments més rellevants de la història d'Espanya i de les Balears, valorant les seves repercussions en la configuració de l'Espanya de les autonomies.
2. Conèixer i comprendre els processos més rellevants que configuren la història espanyola i balear, identificant les interrelacions entre fets polítics, econòmics, socials i culturals, i analitzant els antecedents i factors que els han conformat.
3. Fomentar una visió de la història d'Espanya que respecti i valori tant els aspectes comuns com les particularitats i generi actituds de tolerància i solidaritat entre els diversos pobles d'Espanya.
4. Situar el procés històric en les seves coordenades internacionals per explicar i comprendre les seves implicacions per a ser capaços de tenir una visió articulada i coherent de la història.
5. Identificar els canvis conjunturals i els trets permanents del procés històric per sobre dels fets aïllats i dels protagonistes concrets, per aconseguir una visió global de la història.
6. Conèixer les normes bàsiques que regulen el nostre ordenament constitucional, promovent tant el compromís individual i col·lectiu amb les institucions democràtiques com la presa de consciència davant els problemes socials, especialment els relacionats amb els drets humans.
7. Valorar el patrimoni cultural, lingüístic i històric de les Illes Balears.
8. Seleccionar i interpretar informació procedent de fonts diverses, inclosa la proporcionada per les tecnologies, i utilitzar-la de forma crítica per a la comprensió de processos i fets històrics.
9. Emprar amb propietat la terminologia i el vocabulari històrics i aplicar les tècniques elementals de comentaris de textos i d'interpretació de mapes, gràfics i altres fonts històriques.

2.6.2 Seqüència dels continguts

Bloc transversal

BLOC 0. COM S'ESCRIU LA HISTÒRIA. CRITERIS COMUNS

1ª Avaluació

BLOC 1. LA PENÍNSULA IBÈRICA DES DELS PRIMERS HUMANS FINS A LA DESAPARICIÓ DE LA MONARQUIA VISIGÒTICA (711)

BLOC 2. L'EDAT MITJANA: TRES CULTURES I UN MAPA POLÍTIC EN CANVI CONSTANT (711-1474)

BLOC 3. LA FORMACIÓ DE LA MONARQUIA HISPÀNICA I LA SEVA EXPANSIÓ MUNDIAL (1474-1700)

BLOC 4. ESPANYA EN L'ÒRBITA FRANCESA: EL REFORMISME DELS PRIMERS BORBONS (1700-1788)

2ª Avaluació

BLOC 5. LA CRISI DE L'ANTIC RÈGIM (1788-1833): LIBERALISME ENFRONT D'ABSOLUTISME

BLOC 6. LA CONFLICTIVA CONSTRUCCIÓ DE L'ESTAT LIBERAL (1833-1874)

BLOC 7. LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA: IMPLANTACIÓ I CONSOLIDACIÓ D'UN NOU SISTEMA POLÍTIC (1874-1902)

BLOC 8. PERVIVÈNCIES I TRANSFORMACIONS ECONÒMIQUES AL SEGLE XIX: UN DESENVOLUPAMENT INSUFICIENT

3ª Avaluació

BLOC 9. LA CRISI DEL SISTEMA DE LA RESTAURACIÓ I LA CAIGUDA DE LA MONARQUIA (1902-1931)

BLOC 10. LA SEGONA REPÚBLICA. LA GUERRA CIVIL EN UN CONTEXT DE CRISI INTERNACIONAL (1931-1939)

BLOC 11. LA DICTADURA FRANQUISTA (1939-1975)

BLOC 12. NORMALITZACIÓ DEMOCRÀTICA D'ESPANYA I INTEGRACIÓ A EUROPA (DES DEL 1975)

2.6.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació amb els estàndards d'aprenentatge corresponents.

Els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable es detallen en els Annexos del Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears. <http://www.caib.es/sites/curriculums/ca/batxillerat/>

En l'escenari B del Pla de Contingència adoptat a l'IES Binissalem davant la situació del COVID-19 que implica semipresencialitat, els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge mínims són els següents:

Continguts, Criteris d'avaluació i Estàndards d'aprenentatge (el subratllat assenyalava els continguts mínims ESCENARI B)

BLOC 0. COM S'ESCRIU LA HISTÒRIA. CRITERIS COMUNS

Continguts

El mètode històric: respecte a les fonts i diversitat de perspectives.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Localitzar fonts primàries (històriques) i secundàries (historiogràfiques) a biblioteques, Internet, etc., extreure'n informació rellevant del que s'ha tractat i valorar-ne críticament la fiabilitat.
 - 1.1. Cerca informació d'interès (a llibres o Internet) sobre la importància cultural i artística d'un personatge històricament rellevant, fet o procés històric i elabora una breu exposició.
2. Elaborar mapes i línies de temps localitzant les fonts adequades, utilitzant les dades proporcionades o servint-se dels coneixements ja adquirits.
 - 2.1. Representa una línia del temps i situa en un eix els principals esdeveniments relatius a determinats fets o processos històrics.
3. Comentar i interpretar fonts primàries (històriques) i secundàries (historiogràfiques) i relacionar la informació que hi apareix amb els coneixements previs.
 - 3.1. Respon a qüestions plantejades a partir de fonts històriques i historiogràfiques,
4. Reconèixer la utilitat de les fonts per a l'historiador, a part de la fiabilitat que presenten.
 - 4.1. Distingeix el caràcter de les fonts històriques no tan sols com a informació, sinó com prova per respondre les preguntes que es plantegen els historiadors.

BLOC 1. LA PENÍNSULA IBÈRICA DES DELS PRIMERS HUMANS FINS A LA DESAPARICIÓ DE LA MONARQUIA VISIGÒTICA (711)

Continguts

La prehistòria: l'evolució del paleolític al neolític; la pintura cantàbrica i la valenciana. La importància de la metal·lúrgia.

La configuració de les àrees celta i ibèrica: tartessis, indoeuropeus i colonitzadors orientals.

La cultura talaiòtica balear.

La Hispània romana: conquesta i romanització de la península Ibèrica i de les Balears; el llegat cultural romà.

La monarquia visigòtica: una economia rural; el poder de l'Església i la noblesa.

Vàndals i bizantins a les Balears. Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Explicar les característiques dels principals fets i processos històrics de la península Ibèrica i de les Balears des de la prehistòria fins a la desaparició de la monarquia visigòtica i identificar-ne les causes i les conseqüències.

1.1. Explica les diferències entre l'economia i l'organització social del paleolític i del neolític i les causes del canvi de model.

1.2. Descriu els avenços en el coneixement de les tècniques metal·lúrgiques i explica quines repercussions tenen.

1.3. Resumeix les característiques principals del regne de Tartessos i cita les fonts històriques per conèixer-lo.

1.4. Explica el diferent nivell de desenvolupament de les àrees celta i ibèrica abans de la conquesta romana en relació amb la influència rebuda dels indoeuropeus, del regne de Tartessos i dels colonitzadors fenicis i grecs.

1.5. Defineix el concepte de romanització i descriu els mitjans emprats per dur a terme aquest procés.

1.6. Compara el ritme i el grau de romanització dels diferents territoris peninsulars.

1.7. Resumeix les característiques de la monarquia visigòtica i explica per què varen assolir tant poder l'Església i la noblesa.

1.8. Cerca informació d'interès (a llibres o a Internet) sobre pervivències culturals i artístiques del llegat romà a l'Espanya actual i elabora una breu exposició.

1.9. Dibuixa un mapa esquemàtic de la península Ibèrica i hi delimita les àrees ibèrica i celta.

1.10. Representa una línia del temps des del 250 aC fins al 711 dC i hi situa els principals esdeveniments històrics

1.11. Partint de fonts historiogràfiques, dóna resposta a qüestions o a situacions.

1.12. Identifica les diferències entre una imatge de pintura cantàbrica i una altra de pintura valenciana.

BLOC 2. L'EDAT MITJANA: TRES CULTURES I UN MAPA POLÍTIC EN CANVI CONSTANT (711-1474)

Continguts

Al-Àndalus: la conquesta musulmana de la península Ibèrica; evolució política d'al-Àndalus; revitalització econòmica i urbana; estructura social; religió, cultura i art.

Els regnes cristians fins al final del segle XIII: evolució política; el procés de reconquesta i repoblació; de l'estancament a l'expansió econòmica; el règim senyorial i la societat dividida en estaments; el naixement de les Corts; el Camí de Sant Jaume; una cultura plural: cristians, musulmans i jueus; les manifestacions artístiques.

Els regnes cristians a la baixa edat mitjana (segles XIV i XV): crisi agrària i demogràfica; les tensions socials; la diferent evolució i organització política de les corones de Castella, Aragó i Navarra.

La incorporació de les Balears a la Corona d'Aragó.

El regne privatiu de Mallorca.

Críteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Explicar l'evolució dels territoris musulmans a la península Ibèrica i descriure'n les etapes polítiques, així com els canvis econòmics, socials i culturals que varen introduir.

1.1. Explica les causes de la invasió musulmana i de la ràpida ocupació de la península Ibèrica.

1.2. Representa una línia del temps des del 711 fins al 1474 i situa en un eix els principals esdeveniments relatius a al-Àndalus i en una altra els relatius als regnes cristians.

1.3. Descriu l'evolució política d'al-Àndalus.

1.4. Resumeix els canvis econòmics, socials i culturals introduïts pels musulmans a al-Àndalus.

2. Explicar l'evolució i la configuració política dels regnes cristians i relacionar-les amb el procés de reconquesta i el concepte patrimonial de la monarquia.

2.1. Descriu les grans etapes i les causes generals que condueixen al mapa polític de la península Ibèrica al final de l'edat mitjana.

2.2. Explica l'origen de les Corts als regnes cristians i les principals funcions que tenien.

2.3. Compara l'organització política de la Corona de Castella, la Corona d'Aragó i el regne de Navarra al final de l'edat mitjana.

2.4. Comenta l'àmbit territorial i les característiques de cada sistema de repoblació, així com les causes i les conseqüències de cada sistema.

3. Diferenciar les tres grans fases de l'evolució econòmica dels regnes cristians durant tota l'edat mitjana (estancament, expansió i crisi) i indicar-ne els factors i les característiques.

3.1. Descriu les grans fases de l'evolució econòmica dels territoris cristians durant l'edat mitjana.

4. Analitzar l'estructura social dels regnes cristians i descriure el règim senyorial i les característiques de la societat dividida en estaments.

4.1. Explica l'origen i les característiques del règim senyorial i de la societat dividida en estaments en l'àmbit cristià.

5. Descriure les relacions culturals de cristians, musulmans i jueus i especificar les col·laboracions i influències mútues. Analitzar la formació i el desenvolupament dels diversos regnes cristians, especialment del regne de Mallorca.

5.1. Descriu la tasca dels centres de traducció.

5.2. Cerca informació d'interès (a llibres o a Internet) sobre la importància cultural i artística del Camí de Sant Jaume i elabora una breu exposició.

BLOC 3. LA FORMACIÓ DE LA MONARQUIA HISPÀNICA I LA SEVA EXPANSIÓ MUNDIAL (1474-1700)

Continguts

Els Reis Catòlics: la unió dinàstica de Castella i Aragó; la reorganització de l'Estat; la política religiosa; la conquesta de Granada; el descobriment d'Amèrica; la incorporació de Navarra; les relacions amb Portugal.

L'apogeu de l'Imperi al segle XVI: els dominis de Carles I i els de Felip II, el model polític dels Àustria; els conflictes interns; els conflictes religiosos dins l'Imperi; els conflictes exteriors; l'exploració i la colonització d'Amèrica i el Pacífic; la política econòmica respecte a Amèrica, la revolució dels preus i el cost de l'Imperi.

Crisi i decadència de l'Imperi al segle XVII: els validos; l'expulsió dels moriscs; els projectes de reforma d'Olivares; la Guerra dels Trenta Anys i la pèrdua de l'hegemonia a Europa a favor de França; les rebel·lions de Catalunya i Portugal el 1640; Carles II i el problema successori; la crisi demogràfica i econòmica.

El segle d'or espanyol: de l'humanisme a la Contrareforma; Renaixement i barroc en la literatura i l'art.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Analitzar el regnat dels Reis Catòlics com una etapa de transició entre l'edat mitjana i l'edat moderna i identificar les pervivències medievals i els fets rellevants que obren el camí de la modernitat.

1.1. Defineix el concepte d'unio dinàstica aplicat a Castella i Aragó en temps dels Reis Catòlics i descriu les característiques del nou Estat.

1.2. Explica les causes i les conseqüències dels fets més rellevants de 1492.

1.3. Analitza les relacions dels Reis Catòlics amb Portugal i els objectius que perseguien.

2. Explicar l'evolució i l'expansió de la monarquia hispànica durant el segle XVI i diferenciar el regnat de Carles I del regnat de Felip II.

2.1. Compara l'imperi territorial de Carles I i el de Felip II i explica els diferents problemes que varen tenir.

2.2. Explica l'expansió colonial a Amèrica i al Pacífic durant el segle XVI.

2.3. Analitza la política respecte a Amèrica al segle XVI i les conseqüències que té per a Espanya, Europa i la població americana.

2.4 Representa una línia del temps des del 1474 fins al 1700 i hi situa els principals esdeveniments històrics.

3. Explicar les causes i les conseqüències de la decadència de la monarquia hispànica al segle XVII i relacionar els problemes interns, la política exterior i la crisi econòmica i demogràfica.

3.1. Descriu l'obra dels validos i els efectes que té en la crisi de la monarquia.

3.2. Explica els principals projectes de reforma del comte duc d'Olivares.

3.3. Analitza les causes de la Guerra dels Trenta Anys i les conseqüències que té per a la monarquia hispànica i per a Europa.

3.4. Compara i comenta les rebel·lions de Catalunya i Portugal del 1640.

3.5. Explica els principals factors de la crisi demogràfica i econòmica del segle XVII i les conseqüències que se'n deriven.

4. Reconèixer les grans aportacions culturals i artístiques del segle d'or espanyol a partir d'informació d'interès extreta de fonts primàries i de fonts secundàries (biblioteques, Internet, etc.).

4.1. Cerca informació d'interès (a llibres o a Internet) i elabora una breu exposició sobre els següents pintors del segle d'or espanyol: El Greco, Ribera, Zurbarán, Velázquez i Murillo.

BLOC 4. ESPANYA EN L'ÒRBITA FRANCESA: EL REFORMISME DELS PRIMERS BORBONS (1700-1788)

Continguts

Canvi dinàstic i Guerra de Successió: una contesa civil i europea; la Pau d'Utrecht i el nou equilibri europeu; els pactes de família amb França.

Les reformes institucionals: els decrets de Nova Planta i la centralització politicoadministrativa; el nou model d'Estat; l'administració a Amèrica; la hisenda reial; les relacions Església-Estat.

L'economia i la política econòmica: la recuperació demogràfica; els problemes de l'agricultura, la indústria i el comerç; la liberalització del comerç amb Amèrica; l'enlairament econòmic de Catalunya.

La Il·lustració a Espanya: projectistes, innovadors i il·lustrats; el despotisme il·lustrat; el nou concepte d'educació; les societats econòmiques d'amics del país; la premsa periòdica.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Analitzar la Guerra de Successió espanyola com a contesa civil i europea i explicar les conseqüències que té per a la política exterior espanyola i el nou ordre internacional.

1.1. Explica les causes de la Guerra de Successió espanyola i la composició dels bàndols en conflicte.

1.2. Representa una línia del temps des del 1700 fins al 1788 i hi situa els principals esdeveniments històrics.

1.3. Detalla les característiques del nou ordre europeu sorgit de la Pau d'Utrecht i el paper que hi té Espanya.

2. Descriure les característiques del nou model d'estat i especificar l'abast de les reformes promogudes pels primers monarques de la dinastia borbònica.

2.1. Defineix què varen ser els decrets de Nova Planta i explica la importància que varen tenir en la configuració del nou Estat borbònic.

2.2. Elabora un esquema comparatiu del model polític dels Àustries i el dels Borbons.

2.3. Explica les mesures que varen adoptar o varen projectar els primers Borbons per sanejar la hisenda reial.

2.4. Descriu les relacions Església-Estat i les causes de l'expulsió dels jesuïtes.

3. Comentar la situació inicial dels diferents sectors econòmics i detallar els objectius de la nova política econòmica i els canvis que va introduir.

3.1. Compara l'evolució demogràfica del segle XVIII amb la de la centúria anterior.

3.2. Desenvolupa els principals problemes de l'agricultura i les mesures impulsades per Carles III en aquest sector.

3.3. Explica la política industrial de la monarquia i les mesures adoptades respecte al comerç amb Amèrica.

4. Explicar l'enlairament econòmic de Catalunya i comparar-lo amb l'evolució econòmica de la resta d'Espanya.

4.1. Especifica les causes de l'enlairament econòmic de Catalunya al segle XVIII.

5. Exposar els conceptes fonamentals del pensament il·lustrat i identificar-ne les vies de difusió.

5.1. Comenta les idees fonamentals de la Il·lustració i defineix el concepte de despotisme il·lustrat.

5.2. Raona la importància de les societats econòmiques d'amics del país i de la premsa periòdica en la difusió dels valors de la Il·lustració.

BLOC 5. LA CRISI DE L'ANTIC RÈGIM (1788-1833): LIBERALISME ENFRONT D'ABSOLUTISME

Continguts

L'impacte de la Revolució Francesa: les relacions entre Espanya i França; la Guerra de la Independència; el primer intent de revolució liberal, les Corts de Cadis i la Constitució de 1812.

El regnat de Ferran VII: la restauració de l'absolutisme; el Trienni Liberal; la reacció absolutista.

L'emancipació de l'Amèrica espanyola: el protagonisme crioll; les fases del procés; les repercussions per a Espanya.

L'obra de Goya com a testimoni de l'època.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Analitzar les relacions entre Espanya i França des de la Revolució Francesa fins a la Guerra de la Independència i especificar en cada fase els principals esdeveniments i les repercussions que tenen per a Espanya.

1.1. Resumeix els canvis que experimenten les relacions entre Espanya i França des de la Revolució Francesa fins al començament de la Guerra de la Independència.

1.2. Descriu la Guerra de la Independència: causes, la composició dels bàndols en conflicte i el desenvolupament dels esdeveniments.

2. Comentar la tasca legisladora de les Corts de Cadis i relacionar-la amb l'ideari del liberalisme.

2.1. Compara les Corts de Cadis amb les corts dividides en estaments de l'Antic Règim.

2.2. Comenta les característiques essencials de la Constitució de 1812.

3. Descriure les fases del regnat de Ferran VII i explicar els principals fets de cada una d'aquestes fases.

3.1. Detalla les fases del conflicte entre liberals i absolutistes durant el regnat de Ferran VII.

3.2. Defineix el carlisme i resumeix l'origen que té i els suports de què disposava inicialment.

3.3 Representa una línia del temps des del 1788 fins al 1833 i hi situa els principals esdeveniments històrics.

3.4. Representa en un esquema les diferències, quant a sistema polític i estructura social, entre l'Antic Règim i el règim liberal burgès.

4. Explicar el procés d'independència de les colònies americanes i diferenciar-ne les causes i les fases, així com les repercussions econòmiques per a Espanya.

4.1. Explica les causes i el desenvolupament del procés d'independència de les colònies americanes.

4.2. Especifica les repercussions econòmiques per a Espanya de la independència de les colònies americanes.

5. Relacionar les pintures i els gravats de Goya amb els esdeveniments d'aquest període i identificar-hi el reflex de la situació i els esdeveniments contemporanis.

5.1. Cerca informació d'interès sobre Goya (a llibres o a Internet) i elabora una breu exposició sobre la seva visió de la guerra.

BLOC 6. LA CONFLICTIVA CONSTRUCCIÓ DE L'ESTAT LIBERAL (1833-1874)

Continguts

El carlisme com a darrer bastió absolutista: ideari i suports socials; les dues primeres guerres carlines.

El triomf i la consolidació del liberalisme durant el regnat d'Isabel II: els primers partits polítics; el protagonisme polític dels militars; el procés constitucional; la legislació econòmica de signe liberal; la nova societat de classes.

El Sexenni Democràtic: la revolució de 1868 i la caiguda de la monarquia isabelina; la recerca d'alternatives polítiques, la monarquia d'Amadeu I, la Primera República; la guerra de Cuba, la tercera guerra carlina, la insurrecció cantonal.

Els inicis del moviment obrer espanyol: les condicions de vida d'obres i camperols; l'Associació Internacional de Treballadors i l'aparició dels corrents anarquista i socialista.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Descriure el fenomen del carlisme com a resistència absolutista davant la revolució liberal i analitzar-ne els components ideològics, les bases socials, l'evolució en el temps i les conseqüències.

1.1. Identifica l'àmbit geogràfic del carlisme i explica el seu ideari i els seus suports socials.

1.2. Especifica les causes i les conseqüències de les dues primeres guerres carlines.

1.3. Representa una línia del temps des del 1833 fins al 1874 i hi situa els principals esdeveniments històrics.

2. Analitzar la transició definitiva de l'Antic Règim al règim liberal burgès durant el regnat d'Isabel II, explicar el protagonisme dels militars i especificar els canvis polítics, econòmics i socials.

2.1. Descriu les característiques dels partits polítics que varen sorgir durant el regnat d'Isabel II.

2.2. Resumeix les etapes de l'evolució política del regnat d'Isabel II des de la seva minoria d'edat i explica el paper dels militars.

2.3. Explica les mesures de liberalització del mercat de la terra dutes a terme durant el regnat d'Isabel II.

2.4. Compara les desamortitzacions de Mendizábal i de Madoz i especifica els objectius de cada una.

2.5. Especifica les característiques de la nova societat de classes i la compara amb la societat dividida en estaments de l'Antic Règim.

3. Explicar el procés constitucional durant el regnat d'Isabel II i relacionar-lo amb els diferents corrents ideològics dins el liberalisme i la seva lluita pel poder.

3.1. Compara l'Estatut reial de 1834 i les constitucions de 1837 i 1845.

4. Explicar el Sexenni Democràtic com a període de recerca d'alternatives democràtiques a la monarquia isabelina i especificar els grans conflictes interns i externs que varen desestabilitzar el país.

4.1. Explica les etapes polítiques del Sexenni Democràtic.

4.2. Descriu les característiques essencials de la Constitució democràtica de 1869.

4.3. Identifica els grans conflictes del Sexenni i explica les conseqüències polítiques que se'n deriven.

5. Descriure les condicions de vida de les classes treballadores i els inicis del moviment obrer a Espanya i relacionar-ho amb el desenvolupament del moviment obrer internacional.

5.1. Relaciona l'evolució del moviment obrer espanyol durant el Sexenni Democràtic amb la del moviment obrer internacional.

BLOC 7. LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA: IMPLANTACIÓ I CONSOLIDACIÓ D'UN NOU SISTEMA POLÍTIC (1874-1902)

Continguts

Teoria i realitat del sistema canovista: la inspiració en el model anglès, la Constitució de 1876 i el bipartidisme; el torn de partits, el caciquisme i el frau electoral.

L'oposició al sistema: catalanisme, nacionalisme basc, regionalisme gallec i moviment obrer.

Els èxits polítics: estabilitat i consolidació del poder civil; la liquidació del problema carlí; la solució temporal del problema de Cuba.

La pèrdua de les darreres colònies i la crisi del 1898: la guerra de Cuba i la guerra amb els Estats Units; el Tractat de París; el regeneracionisme.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Explicar el sistema polític de la Restauració i distingir-ne la teoria del funcionament real.

1.1. Explica els elements fonamentals del sistema polític ideat per Cánovas.

1.2. Especifica les característiques essencials de la Constitució de 1876.

1.3. Descriu el funcionament real del sistema polític de la Restauració.

1.4. Representa una línia del temps des del 1874 fins al 1902 i hi situa els principals esdeveniments històrics.

2. Analitzar els moviments polítics i socials exclosos del sistema i especificar-ne l'evolució durant el període estudiat.

2.1. Resumeix l'origen i l'evolució del catalanisme, el nacionalisme basc i el regionalisme gallec.

2.2. Analitza els diferents corrents ideològics del moviment obrer i camperol espanyol, així com l'evolució que experimenten durant el darrer quart del segle XIX.

3. Descriure els principals èxits del regnat d'Alfons XII i la regència de Maria Cristina i inferir-ne les repercussions en la consolidació del nou sistema polític.

3.1. Compara el paper polític dels militars durant el regnat d'Alfons XII amb el paper que tenen en les etapes precedents del segle XIX.

3.2. Descriu l'origen, el desenvolupament i les repercussions de la tercera guerra carlina.

4. Explicar el desastre colonial i la crisi del 1898 i identificar-ne les causes i les conseqüències.

4.1. Explica la política espanyola respecte al problema de Cuba.

4.2. Assenyala els principals fets del desastre colonial del 1898 i les conseqüències territorials del Tractat de París.

4.3. Especifica les conseqüències per a Espanya de la crisi del 1898 en els àmbits econòmic, polític i ideològic.

BLOC 8. PERVIVÈNCIES I TRANSFORMACIONS ECONÒMIQUES AL SEGLE XIX: UN DESENVOLUPAMENT INSUFICIENT

Continguts

Un lent creixement de la població: alta mortalitat; pervivència d'un règim demogràfic antic; l'excepció de Catalunya.

Una agricultura protegida i estancada: els efectes de les desamortitzacions; els baixos rendiments.

Una deficient industrialització: la indústria tèxtil catalana, la siderúrgia i la mineria.

Les dificultats dels transports: els condicionaments geogràfics; la xarxa de ferrocarrils.

El comerç: proteccionisme enfront de lliurecanvisme.

Les finances: la pesseta com a unitat monetària; el desenvolupament de la banca moderna; els problemes de la hisenda; les inversions estrangeres.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Explicar l'evolució demogràfica d'Espanya al llarg del segle XIX i comparar el creixement de la població espanyola en conjunt amb el creixement de la població de Catalunya i dels països més avançats d'Europa.

1.1. Identifica els factors del lent creixement demogràfic espanyol al segle XIX.

1.2. Compara l'evolució demogràfica de Catalunya amb la de la resta d'Espanya al segle XIX.

2. Analitzar els diferents sectors econòmics i especificar la situació que hereten, les transformacions de signe liberal que experimenten i les conseqüències que se'n deriven.

2.1. Explica els efectes econòmics de les desamortitzacions de Mendizábal i Madoz.

2.2. Especifica les causes dels baixos rendiments de l'agricultura espanyola del segle XIX.

2.3. Descriu l'evolució de la indústria tèxtil catalana, de la siderúrgia i de la mineria al llarg del segle XIX.

2.4. Compara la revolució industrial espanyola amb la dels països més avançats d'Europa.

2.5. Relaciona les dificultats del transport i el comerç interior amb els condicionaments geogràfics.

2.6. Explica els objectius de la xarxa ferroviària i les conseqüències de la Llei general de ferrocarrils de 1855.

2.7. Compara els suports, els arguments i les actuacions de proteccionistes i lliurecanvistes al llarg del segle XIX.

2.8. Explica el procés que va conduir a la unitat monetària i a la banca moderna.

2.9. Explica la reforma Mon-Santillán de la hisenda pública i els efectes que va tenir.

2.10. Especifica com les inversions a Espanya de França i Anglaterra varen afectar el model de desenvolupament econòmic espanyol durant el segle XIX.

BLOC 9. LA CRISI DEL SISTEMA DE LA RESTAURACIÓ I LA CAIGUDA DE LA MONARQUIA (1902-1931)

Continguts

Els intents de modernització del sistema: el revisionisme polític dels primers governs d'Alfons XIII (Maura i Canalejas); l'oposició de republicans i nacionalistes catalans, bascs, gallecs i andalusos.

L'impacte dels esdeveniments exteriors: la intervenció al Marroc; la Primera Guerra Mundial; la Revolució Russa.

La creixent agitació social: la Setmana Tràgica de Barcelona; la crisi general de 1917; el "trienni bolxevic" a Andalusia.

La dictadura de Primo de Rivera: directori militar i directori civil; el final de la guerra del Marroc; la caiguda de la dictadura; l'enfonsament de la monarquia.

Creixement econòmic i canvis demogràfics durant el primer terç del segle: els efectes de la Guerra Mundial sobre l'economia espanyola; l'intervencionisme estatal de la dictadura; la transició al règim demogràfic modern; els moviments migratoris; el transvasament de població de l'agricultura a la indústria.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Relacionar el regeneracionisme sorgit de la crisi del 1898 amb el revisionisme polític dels primers governs i especificar-ne les actuacions més importants.

1.1. Defineix en què va consistir el "revisionisme polític" inicial del regnat d'Alfons XIII i explica les principals mesures adoptades.

1.2. Representa una línia del temps des del 1902 fins al 1931 i hi situa els principals esdeveniments històrics.

1.3. Elabora un esquema amb els factors interns i externs de la fallida del sistema polític de la Restauració.

2. Analitzar les causes de la fallida del sistema polític de la Restauració i identificar els factors interns i els externs que hi varen intervenir.

2.1. Especifica l'evolució de les forces polítiques d'oposició al sistema: republicans i nacionalistes.

2.2. Explica les repercussions de la Primera Guerra Mundial i la Revolució Russa a Espanya.

2.3. Analitza les causes, els principals fets i les conseqüències de la intervenció d'Espanya al Marroc entre el 1904 i el 1927.

- 2.4. Analitza la crisi general del 1917: causes, manifestacions i conseqüències.
3. Explicar la dictadura de Primo de Rivera com a solució autoritària a la crisi del sistema i descriure'n les característiques, etapes i actuacions.
 - 3.1. Especifica les causes del cop d'estat de Primo de Rivera i els suports de què va disposar inicialment.
 - 3.2. Descriu l'evolució de la dictadura de Primo de Rivera, des del directori militar al directori civil i el seu final.
 - 3.3. Explica les causes de la caiguda de la monarquia.
4. Explicar l'evolució econòmica i demogràfica durant el primer terç del segle XX i relacionar-la amb la situació heretada del segle XIX.
 - 4.1. Analitza els efectes de la Primera Guerra Mundial sobre l'economia espanyola.
 - 4.2. Descriu la política econòmica de la dictadura de Primo de Rivera.
 - 4.3. Explica els factors de l'evolució demogràfica d'Espanya durant el primer terç del segle XX.

BLOC 10. LA SEGONA REPÚBLICA. LA GUERRA CIVIL EN UN CONTEXT DE CRISI INTERNACIONAL (1931-1939)

Continguts

El bienni reformista: la Constitució de 1931; la política de reformes; l'Estatut de Catalunya; les forces d'oposició a la República.

El bienni radical-cedista: la política restauradora i la radicalització popular; la revolució d'Astúries.

El Front Popular: les primeres actuacions del govern; la preparació del cop militar.

La Guerra Civil: la sublevació i el desenvolupament de la guerra; la dimensió internacional del conflicte; l'evolució de les dues zones; les conseqüències de la guerra.

L'edat d'argent de la cultura espanyola: de la generació del 98 a la del 36.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Explicar la Segona República com a solució democràtica a l'enfonsament del sistema polític de la Restauració i emmarcar-la en el context internacional de crisi econòmica i conflictivitat social.
 - 1.1. Explica les causes que varen menar a la proclamació de la Segona República i relaciona les dificultats a les quals va haver de fer front amb la crisi econòmica mundial dels anys 30.

- 1.2. Diferencia les forces que varen donar suport a la República al començament de les que s'hi varen oposar i descriu les seves raons i principals actuacions.
2. Diferenciar les diverses etapes de la República fins al començament de la Guerra Civil i especificar els principals fets i actuacions de cada etapa.
 - 2.1. Resumeix les reformes impulsades durant el bienni reformista de la República.
 - 2.2. Especifica les característiques essencials de la Constitució de 1931.
 - 2.3. Analitza el projecte de reforma agrària: motius, desenvolupament i efectes.
 - 2.4. Compara les actuacions del bienni radical-cedista amb les del bienni anterior.
 - 2.5. Descriu les causes, el desenvolupament i les conseqüències de la revolució d'Astúries de 1934.
 - 2.6. Explica les causes de la formació del Front Popular i les actuacions des del seu triomf electoral fins al començament de la guerra.
 - 2.7. Representa una línia del temps des del 1931 fins al 1939 i hi situa els principals esdeveniments històrics.
3. Analitzar la Guerra Civil, identificar-ne les causes i les conseqüències i explicar la intervenció internacional i la successió dels esdeveniments a les dues zones.
 - 3.1. Especifica els antecedents de la Guerra Civil.
 - 3.2. Relaciona la Guerra Civil espanyola amb el context internacional.
 - 3.3. Compara l'evolució política i la situació econòmica dels dos bàndols durant la guerra.
 - 3.4. Especifica els costos humans i les conseqüències econòmiques i socials de la guerra.
 - 3.5. Sintetitza en un esquema les grans fases de la guerra des del punt de vista militar.
4. Valorar la importància de l'edat d'argent de la cultura espanyola i exposar les aportacions de les generacions i figures més representatives.
 - 4.1. Cerca informació d'interès (a llibres o a Internet) i elabora una breu exposició sobre l'edat d'argent de la cultura espanyola.

BLOC 11. LA DICTADURA FRANQUISTA (1939-1975)

Continguts

La postguerra: grups ideològics i suports socials del franquisme; les relacions oscil·lants amb l'exterior; la configuració política del nou Estat; la repressió política; l'autarquia econòmica.

Els anys del “desenvolupisme”: els plans de desenvolupament i el creixement econòmic; les transformacions socials; la reafirmació política del règim; la política exterior; la creixent oposició al franquisme.

El final del franquisme: la inestabilitat política; les dificultats exteriors; els efectes de la crisi econòmica internacional del 1973.

La cultura espanyola durant el franquisme: la cultura oficial, la cultura de l'exili, la cultura interior al marge del sistema.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Analitzar les característiques del franquisme i com evoluciona en el temps, i especificar les transformacions polítiques, econòmiques i socials que es varen produir i relacionar-les amb la situació internacional canviant.

1.1. Elabora un esquema amb els grups ideològics i el suports socials del franquisme a l'etapa inicial.

1.2. Diferencia etapes en l'evolució d'Espanya durant el franquisme i resumeix els trets essencials de cada etapa.

1.3. Explica l'organització política de l'Estat franquista.

1.4. Explica les relacions exteriors, l'evolució política i la situació econòmica d'Espanya des del final de la Guerra Civil fins al 1959.

1.5. Explica les relacions exteriors, l'evolució política i les transformacions econòmiques i socials d'Espanya des del 1959 fins al 1973.

1.6. Especifica les causes de la crisi final del franquisme des del 1973.

1.7. Relaciona l'evolució política del règim amb els canvis que es produeixen en el context internacional.

1.8. Explica la política econòmica del franquisme en les diferents etapes i l'evolució econòmica del país

1.9. Descriu les transformacions que experimenta la societat espanyola durant els anys del franquisme, així com les causes d'aquestes transformacions.

1.10. Especifica els diferents grups d'oposició política al règim franquista i comenta com evolucionen en el temps.

1.11. Representa una línia del temps des del 1939 fins al 1975 i hi situa els principals esdeveniments històrics.

2. Descriure la diversitat cultural del període i distingir-ne les diferents manifestacions.

2.1. Cerca informació d'interès (a llibres o a Internet) i elabora una breu exposició sobre la cultura de l'exili durant el franquisme.

BLOC 12. NORMALITZACIÓ DEMOCRÀTICA D'ESPANYA I INTEGRACIÓ A EUROPA (DES DEL 1975)

Continguts

La transició a la democràcia: la crisi econòmica mundial; les alternatives polítiques al franquisme: continuisme, reforma o ruptura; el paper del rei; la Llei per a la reforma política; les primeres eleccions democràtiques.

El període constituent: els Pactes de la Moncloa; les “preautonomies” de Catalunya i el País Basc; la Constitució de 1978 i l'Estat de les autonomies.

Els governs constitucionals: el problema del terrorisme; el fallit cop d'estat de 1981; l'entrada a l'OTAN; la plena integració a Europa.

El paper d'Espanya al món actual.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Descriure les dificultats de la transició a la democràcia des del franquisme en un context de crisi econòmica i explicar les mesures que varen permetre la celebració de les primeres eleccions democràtiques.

1.1. Explica les alternatives polítiques que es proposaven després de la mort de Franco i qui les defensava.

1.2. Descriu el paper exercit pel rei durant la Transició.

1.3. Descriu les actuacions impulsades pel president del Govern Adolfo Suárez per a la reforma política del règim franquista: Llei per a la reforma política de 1976, Llei d'amnistia de 1977, etc.

1.4. Explica les causes i els objectius dels Pactes de la Moncloa.

1.5. Descriu com es varen establir les “preautonomies” de Catalunya i el País Basc.

2. Descriure el nou model d'estat democràtic establert en la Constitució de 1978 i especificar les actuacions prèvies encaminades a assolir l'acord social i polític més ampli.

2.1. Explica el procés d'elaboració i aprovació de la Constitució de 1978 i quines característiques essencials té.

3. Analitzar l'evolució econòmica, social i política d'Espanya des del primer govern constitucional de 1979 fins a l'aguda crisi econòmica iniciada el 2008 i assenyalar les amenaces més rellevants a què ha de fer front i els efectes de la plena integració a Europa.

3.1. Elabora un esquema amb les etapes polítiques des del 1979 fins a l'actualitat, segons el partit que té el poder, i assenyala els principals esdeveniments de cada etapa.

3.2. Comenta els fets més rellevants del procés d'integració a Europa i les conseqüències per a Espanya d'aquesta integració.

3.3. Analitza l'evolució econòmica i social d'Espanya des de la segona crisi del petroli del 1979 fins al començament de la crisi financera mundial del 2008.

3.4. Analitza l'impacte de l'amenaça terrorista sobre la normalització democràtica d'Espanya, descriu la gènesi i l'evolució de les diferents organitzacions terroristes que han actuat des de la Transició democràtica fins a l'actualitat (ETA, GRAPO, etc.) i reflexiona sobre altres temes que hi estan relacionats: la ciutadania amenaçada, els moviments associatius de víctimes, la mediació en conflictes, etc.

3.5. Representa una línia del temps des del 1975 fins a l'actualitat i hi situa els principals esdeveniments històrics.

4. Resumir el paper d'Espanya al món actual i especificar la seva posició dins la Unió Europea i les relacions que manté amb altres àmbits geopolítics.

4.1. Explica la posició i el paper de l'Espanya actual a la Unió Europea i al món.

3. PROCEDIMENTS DE SUPORT I DE RECUPERACIÓ.

El departament farà suport a tots aquells alumnes que així ho requereixen. Per descomptat, la informació primera a la qual nosaltres hem de fer referència és al departament d'orientació que ens indicarà quins són aquells alumnes que necessiten aquest suport. Els procediments que el departament utilitzarà envers aquest alumnat són diversos: acotació dels objectius mínims, prioritització de continguts més concrets, avaluació individualitzada, depenent de les necessitats de cada alumne en qüestió.

L'alumnat comptarà amb una guia de recuperació on s'estipulen les activitats obligatòries i els temes que l'alumnat haurà de recuperar. Hi haurà una recuperació trimestral i una extraordinària a finals de juny.

3.1 Pla de suport als alumnes repetidors

El departament fa un seguiment dels alumnes repetidors, per tal d'oferir-los unes millors facilitats, adequació dels continguts i tutorització individual. Aquells alumnes que es trobin en aquesta circumstància rebran per part del departament una assistència continuada i tutoritzada per part dels professors de la matèria. Uns dels principals problemes que presenten aquestes alumnes és el volum de continguts de les matèries, de manera que és el professor del curs al qual imparteix el que s'encarrega de fer aquest seguiment i aclarir problemes o dubtes que puguin sorgir al llarg del període lectiu.

3.2 Pla de suport als alumnes amb matèries pendents dels cursos anteriors.

L'alumnat que té l'assignatura de Ciències Socials pendent del curs anterior, haurà de superar, en la convocatòria extraordinària establerta a l'efecte, l'examen que el Departament confeccioni i entregar les tasques de recuperació que s'indiquin.

En el cas de les assignatures pendents, la coordinació de pendents elaborarà un pla amb la finalitat d'ajudar i fer un seguiment de l'alumnat suspès per tal de fomentar la recuperació de les matèries.

La recuperació es podrà fer mitjançant un examen de recuperació (i entrega de les feines corresponents) durant el curs. La qualificació serà de 90% pel que fa a l'examen i 10% pel que fa als exercicis. El professorat també valorarà la conveniència d'encarregar tasques competencials que garanteixin l'assoliment de les competències clau de l'assignatura.

En qualsevol cas, i com a novetat per al present curs, l'aprobat en segona avaluació del curs present suposa la recuperació automàtica de la pendent del curs anterior.

4. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS QUE ES PRETENEN FER DES DE L'EQUIP DOCENT.

El departament té previst organitzar diverses sortides amb l'alumnat de 1r i 2n d'ESO al llarg del curs.

5. ADAPTACIONS NECESSÀRIES PER ATENDRE L'ALUMNAT AMB NESE

5.1 Plans d'actuació.

El Departament contempla un pla d'actuació dedicat a l'alumnat NEE que consisteix en seleccionar els continguts mínims que garanteixin la formació adequada d'aquests alumnes, però que alhora els donin l'oportunitat de tenir èxit en el seu aprenentatge. I també la de proporcionar una sèrie d'eines per millorar les destreses relacionades amb la matèria i amb el mateix procés d'aprenentatge. I és que, moltes vegades, el fracàs no és conseqüència d'una falta de capacitat, sinó del desconeixement de com aplicar els recursos mateixos. És un problema d'intel·ligència pràctica. L'objectiu és que tots els alumnes treballin els mateixos continguts, encara que utilitzin metodologies diferents i amb una seqüència fragmentada en més passes i més senzilles.

Per tant, la manera en què es treballaran :

els continguts: el conjunt de continguts que es tracten en l'Adaptació curricular respon, bàsicament, als mínims que estableix el Curriculum de les Illes Balears com a obligatoris. S'han seleccionat els continguts conceptuals bàsics per a l'àrea: espacials (extensió, localització, llocs i regions principals), cronològics, fets i personatges destacats, conceptes i relacions. Per facilitar l'aprenentatge d'aquests continguts conceptuals es presenten activitats diverses: completar oracions, relacionar mitjançant fletxes, discriminar el que és cert del que és fals... Algunes d'aquestes activitats tenen un caràcter lúdic: mots encreuats... Però, sobretot, el que s'intenta és que l'alumnat apliqui a la pràctica aquests coneixements. Per això el treball amb les destreses és la base de l'Adaptació curricular i es destaca en negreta en cada activitat la destresa que reforcen i apliquen. Competències i estratègies d'aprenentatge: moltes de les que hem desenvolupat aquí es poden aplicar igualment a totes les matèries de l'ESO. Les eines per treballar les destreses es resumeixen en el quadre següent:

Competències i estratègies d'aprenentatge	
Competència	Objectiu
Comprensió lectora	Perfeccionar o millorar la comprensió de textos.
Expressió escrita	Reforçar les tècniques d'expressió escrita.
Observació d'imatges	Ser capaç d'interpretar imatges de diferent tipus.
Treball amb mapes i gràfics	Manejar informació cartogràfica.
Mètode científic	Seguir els passos del treball científic en

	Ciències socials
Síntesi	Distingir el que és important i l'accessori en textos i gràfics.

5.2 Criteris per a l'elaboració de les Adaptacions Curriculars.

Des del departament de Geografia i història es duen a terme de manera sistemàtica des de fa anys tot un seguit d'actuacions amb les Adaptacions Curriculars. Totes aquestes adaptacions tenen la seva correspondència amb un criteris definits al mateix currículum propi de cada matèria, a més dels criteris del departament d'orientació. Tot plegat fa que les adaptacions es puguin fer individualitzades tot i seguint uns criteris generals per a totes elles. Aquests criteris serien generalment els objectius mínims assolibles per a cada etapa educativa contemplats a la present programació i concretats a les diferents programacions d'aula.

5.3 Mesures individuals de suport en vistes al desenvolupament de les competències i l'assoliment dels objectius

Dins la programació didàctica, també exposem la necessitat de crear mesures d'atenció a l'alumnat amb necessitats específiques, degut a la importància d'aconseguir el major percentatge d'alumnes amb un procés d'ensenyament – aprenentatge el més adequat possible.

Com els docents sabem, els alumnes són diferents i les seves diferències poden referir-se a diversos factors, com les capacitats, les motivacions, els interessos, la seva situació social, etc. Així, el docent haurà d'atendre a cada alumne segons les seves necessitats.

És per aquest motiu que l'atenció a les diferències individuals es concreta tant en prioritzar objectius i continguts en els alumnes que considerem convenient, com amb la creació d'activitats obertes i flexibles, de forma que permetin diferents possibilitats en funció de les característiques dels alumnes i dels moment en que es duguin a terme.

Així, hem optat per crear activitats d'atenció a la diversitat, que es corresponen a els punts dels guió de les diferents unitats didàctiques, també és cert que en alguns casos, com en les activitats de desenvolupament, els alumnes que precisin més atenció, realitzaran una tasca semblant a la dels seus companys, però amb més pautes més dirigides pel docent. En quant a la tipologia d'activitats exposades per aquests alumnes en necessitats específiques trobem:

- Completar mapes conceptuals senzills.
- Relacionar amb fletxes termes amb les seves definicions i imatges.
- Comprovació de frases mitjançant vertader o fals.
- Respondre preguntes senzilles.
- Realització d'eixos cronològics a partir de pautes donades pel docent.
- Classificació de trets principals a partir de taules.
- Marcació amb x conceptes d'una segons correspongui
- Recerques a Internet.
- Creació de mapes o dibuixos relacionats amb els continguts.

Les seves característiques són la senzillesa, i la seva forma mecànica i ràpida de realitzar-se sense provocar grans reflexions per part dels alumnes. A més, en moltes ocasions compten amb requadres explicatius que reforcen el procés d'ensenyament – aprenentatge.

Cal tenir present també que, com explica Essomba les tècniques de feina fomenten la integració, la

interacció i la socialització, per tant, a aquesta tipologia d'alumnat se la responsabilitzarà de tasques concretes i consensuades per afavorir la responsabilitat i la integració dins el grup i així potenciar els aspectes positius de cada un. (Essomba 2005).

Per una altra banda, aquesta atenció a la diversitat s'anirà desenvolupant al llarg de tot el curs escolar. Per tant, les activitats i mètodes exposant en aquest apartat poden anar variant segons la perspectiva del docent com orientador, promotor i facilitador del desenvolupament de l'alumnat, ajustant-se el nivell competencial inicial i tenint en compte com evolucionen les pràctiques de treball individual de cada alumne. Sempre ens trobarem amb diferents ritmes d'aprenentatge que justificaran les actuacions considerades com mesures d'atenció a la diversitat.

Així, en primer lloc podem detectar dificultats a nivell individual, mitjançant el procés d'avaluació contínua, on podem trobar deficiències en el procés d'ensenyament-aprenentatge. En aquest cas, s'indagarà sobre l'evolució acadèmica prèvia de l'alumnat, intentant adaptar la matèria a les necessitats de l'alumnat sempre intentant superar els criteris d'avaluació mínims per la superació de la matèria.

En segon lloc, també podem trobar-nos dificultats detectades a nivell grupal, que s'intentaran resoldre mitjançant l'observació de les sessions marcant pautes per eliminar les deficiències en el procés d'ensenyament – aprenentatge.

Per últim, en el cas de trobar-nos amb una adaptació curricular significativa, es coordinaran les activitats amb el departament d'Orientació. Així, l'alumnat podrà treballar amb petits grups les activitats estipulades a la seva programació didàctica específica, marcant un objectiu, continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge propis per la seva situació específica. En aquest sentit, cal recordar que alhora de l'elaboració d'aquestes adaptacions curriculars, s'ha de tenir present la informació donada en el Pla d'Atenció a la Diversitat (PAD) del centre, on es recullen les actuacions que es preveuen per ajustar l'atenció educativa a les característiques i necessitats de tot l'alumnat.

6. SEGUIMENT DE LA PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA. INDICADORS D'ASSOLIMENT.

Se durà a terme un seguiment de la programació de les distintes matèries del departament, que queden concretades amb diferents reunions de coordinació entre els professors que imparteixen en mateix nivell educatiu. En general, es seguirà els objectius proposats al currículum. Aquests indicadors d'assoliments ja estan especificats a l'apartat 1.2.- Procediments d'avaluació i criteris de qualificació de l'aprenentatge.

Responsables del seguiment de la programació didàctica

- 1r ESO _____ Magdalena Ribes i Inmaculada Suau
- 2n ESO _____ Joana Maria Llinàs i Sílvia Mateu
- 3r ESO _____

Geografia _____ Miquel Forteza / Josep Jansà

Emprenedoria _____ Maria Isabel Orell

- 4t ESO _____

Història _____ Immaculada Suau i Magdalena Canals

Economia	Magdalena Ribot
<ul style="list-style-type: none"> • <u>1t Batxiller</u> 	
Història Contemporània	Miquel Fortesa
Economia	Bartomeu Coll
<ul style="list-style-type: none"> • <u>2n Batxiller</u> 	
Economia de l'empresa	Maria Isabel Orell
Història d'Espanya	Jordi Maíz i Magdalena Canals
Història de l'Art	Joana M ^a Llinás
Geografia	Josep Jansà

7. PREVENCIÓ DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE, DE LA VIOLÈNCIA TERRORISTA I DE QUAalsevol forma de violència, racisme o xenofòbia, inclòs l'estudi de qualsevol crim contra la humanitat.

Al departament de Geografia-Història es treballa la igualtat efectiva entre homes i dones i la prevenció de la violència de gènere i dels valors inherents al principi d'igualtat de tracte i de no discriminació per qualsevol condició o circumstància personal o social. Es van treballant textos, treballs en grup, documents... durant el curs on es fomenta la igualtat entre homes i dones. L'aprenentatge de la prevenció i la resolució pacífica de conflictes i el respecte als diferents pensaments es treballa durant l'ESO i el Batxillerat, més específicament quan es fan debats.

Binissalem, d'Octubre de 2021